

MINISTERUL ENERGIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

Raport privind activitatea Ministerului Energiei în anul 2025 (*narativ*)

Iunie 2026

CUPRINS

Nr. cap./ para.		Pag.
1	INTRODUCERE	4
1.1	<i>Misiunea și obiectivele strategice ale Ministerului Energiei</i>	4
1.2	<i>Context general al sectorului energetic în 2025</i>	5
2	REALIZĂRI MAJORE 2025 ȘI IMPACTUL ASUPRA CETĂȚENILOR	10
2.1	<i>Energie electrică</i>	10
2.1.1	Proiecte investiționale și asistență externă	11
2.1.2	Cadrul normativ, transpunerea și alinierea la acquis-ul Uniunii Europene	14
2.2	<i>Gaze naturale și produse petroliere</i>	16
2.2.1	Proiecte investiționale și asistență externă	18
2.2.2	Cadrul normativ, transpunerea și alinierea la acquis-ul Uniunii Europene	19
2.3	<i>Energie termică și cogenerare</i>	20
2.3.1	Proiecte investiționale și asistență externă	21
2.3.2	Cadrul normativ, transpunerea și alinierea la acquis-ul Uniunii Europene	22
2.4	<i>Inovare și digitalizare</i>	23
2.4.1	Proiecte investiționale și asistență externă	26
2.4.2	Cadrul normativ, transpunerea și alinierea la acquis-ul Uniunii Europene	27
2.5	<i>Eficiență energetică</i>	28
2.5.1	Proiecte investiționale și asistență externă	31
2.5.2	Cadrul normativ, transpunerea și alinierea la acquis-ul Uniunii Europene	33
2.6	<i>Surse de energie regenerabile și mobilitate verde</i>	35
2.6.1	Proiecte investiționale și asistență externă	37
2.6.2	Cadrul normativ, transpunerea și alinierea la acquis-ul Uniunii Europene	38
3	COOPERARE INTERNAȚIONALĂ ȘI INTEGRARE EUROPEANĂ	41
3.1	<i>Progrese în procesul de aliniere la acquis-ul Uniunii Europene</i>	41
3.2	<i>Cooperarea bilaterală și multilaterală</i>	43
3.2.1	Platforma de colaborare multilaterală în cadrul Consiliului sectorial pentru asistență externă	43
3.2.2	Colaborare multilaterală	44
3.2.3	Colaborare bilaterală	47
3.2.4	Vizite în teritoriu și consolidarea dialogului cu autoritățile locale	49
4	REALIZAREA OBIECTIVULUI PRIVIND OPTIMIZAREA PROCESULUI DE PLANIFICARE STRATEGICĂ ȘI OPERAȚIONALĂ ȘI CONSOLIDAREA COMPETENȚELOR INSTITUȚIONALE, PÂNĂ LA SFÂRȘITUL ANULUI 2025	53
5	PROVOCĂRI ÎNTÂMPINATE ÎN IMPLEMENTAREA OBIECTIVELOR	54
6	DIRECȚII PRIORITARE PENTRU ANUL 2026	56

ACRONIME

AFD	Agenția Franceză pentru Dezvoltare
AICS	Agenția Italiană pentru Cooperare și Dezvoltare
AIEA	Agenția Internațională pentru Energie Atomică
BEI	Banca Europeană pentru Investiții
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BESS	Sistem de stocare a energiei în baterii
BIRD	Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BRM	Bursa Română de Mărfuri
CBAM	Mecanismul UE de ajustare la frontieră a carbonului
CNED	Centrul Național pentru Energie Durabilă
DENA	Agenția Germană pentru Energie
DG CLIMA	Direcția Generală pentru Acțiune Climatică a Comisiei Europene
E4M	Eficiență Energetică și Energii Regenerabile pentru Moldova
ENTSO-E	Rețeaua Europeană a Operatorilor de Sisteme de Transport al Energiei Electrice
ETS	Sistemul UE de comercializare a certificatelor de emisii
FEERM	Fondul pentru Eficiență Energetică în Sectorul Rezidențial
FMI	Fondul Monetar Internațional
GIZ	Societatea Germană pentru Cooperare Internațională
GLOBSEC	Think tank internațional de securitate și politici publice
INTERREG	Programul de Cooperare Teritorială Europeană
IRENA	Agenția Internațională pentru Energie Regenerabilă
KfW	Banca de Dezvoltare a Reconstrucției (Germania)
LEA	Linie Electrică Aeriană
MGRES	Centrala termoelectrică Moldovenească
M-GROW	Moldova – Dezvoltare, Reziliență și Oportunități pentru Bunăstare
NTC	Capacitatea netă de transfer
NZEB	Clădire care atinge nivelul de performanță energetică aproape egal cu zero
OPCOM	Operatorul Pieței de Energie Electrică și de Gaze Naturale din România
OPEED	Operatorul Pieței de Energie Electrică Desemnat
OPEM	Operatorul Pieței de Energie din Moldova
OST	Operatorul Sistemului de Transport
PNA	Programul Național de Aderare
PNIEC	Planul Național Integrat privind Energia și Clima
PNR	Planul Național de Reglementări
PNUD	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
PPZ	Piața pe Parcursul Zilei
P-TEC	Parteneriatul pentru Cooperare Energetică Transatlantică
PZU	Piața pentru Ziua Următoare
SINEE	Sistemul informațional în domeniul eficienței energetice
TEN-E	Rețelele Transeuropene de Energie
UCIPE	Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii
UE	Uniunea Europeană
UNIDO	Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială
V2G	Tehnologia vehicul către rețea (Vehicle-to-Grid)

1. INTRODUCERE

1.1. Misiunea și obiectivele strategice ale Ministerului Energiei

În conformitate cu *Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Energiei, aprobat prin H.G. nr. 118/2023*¹, Ministerul are misiunea să analizeze situația și problemele în domeniile de activitate gestionate, să elaboreze politici publice în domeniile securității energetice, eficienței energetice, surselor de energie regenerabile, energiei electrice, energiei termice și promovarea cogenerării de înaltă eficiență, gazelor naturale și produselor petroliere, precum și tranziției energetice. Totodată, Ministerul asigură monitorizarea calitativă a implementării politicilor publice și a actelor normative, propunând intervenții justificate, menite să ofere soluții eficiente și sustenabile în domeniile de activitate, asigurând cel mai bun raport dintre rezultatele scontate și costurile preconizate.

Obiectivele strategice și prioritățile Ministerului Energiei sunt stabilite și ghidate de principalele documente strategice naționale și sectoriale, inclusiv Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”², Strategia energetică a Republicii Moldova³, Programul de activitate a Guvernului „UE, PACE, DEZVOLTARE”⁴, Programul Național de Aderare 2025–2029⁵, Planul Național de Reglementări, Planul Național Integrat privind Energia și Clima⁶, precum și alte documente relevante de politici sectoriale. Aceste documente strategice asigură coerența acțiunilor Ministerului, orientând intervențiile spre atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă, integrare europeană și consolidare a sectorului energetic.

Totodată, drept obiective prioritare sunt:

- consolidarea interconectării cu piața energetică a Uniunii Europene prin dezvoltarea infrastructurii electroenergetice strategice, inclusiv finalizarea liniei electrice aeriene (LEA) Chișinău-Vulcănești, construcția LEA Suceava-Bălți și avansarea proiectelor liniilor electrice Gutinaș-Strășeni și Dnestrovsk-Bălți, în vederea creșterii securității energetice și a capacității de integrare regională, majorarea capacității de import/export, în special a energiei electrice produse din surse regenerabile, contribuind la majorarea gradului de flexibilitate și decarbonizarea sistemului energetic;
- continuarea reformei pieței energiei electrice prin operaționalizarea piețelor pentru ziua următoare și pe parcursul zilei, dezvoltarea pieței de echilibrare și a serviciilor de sistem, precum și pregătirea pentru cuplarea cu piețele din UE până în 2027, în scopul sporirii competitivității, transparenței și eficienței sectorului, al optimizării fluxurilor transfrontaliere și al facilitării integrării energiei din surse regenerabile;
- atragerea investițiilor în surse de energie regenerabilă, de comun cu capacități de stocare a energiei electrice, reprezintă o prioritate esențială pentru reducerea costurilor suportate de consumatori, atât gospodării, cât și întreprinderi, diminuarea dependenței de combustibili

¹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=152432&lang=ro

² https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=134582&lang=ro (*Direcții de politici și intervenții prioritare: 5.15. Securitate și eficiență energetică, energie din surse regenerabile*)

³ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=68103&lang=ro

⁴ <https://alegeri.md/images/a/a1/Program-activitate-guvern-moldova-2025-2029-ro.pdf>

⁵ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=152863&lang=ro

⁶ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=147685&lang=ro

fosili și atingerea obiectivelor climatice asumate, precum și accelerarea tranziției către surse regenerabile, în conformitate cu PNIEC, va contribui la asigurarea unui mix energetic mai curat, mai sigur și mai rezilient pe termen lung;

- creșterea eficienței energetice în sectoarele public și rezidențial prin renovarea clădirilor și reducerea consumului de energie, inclusiv modernizarea instituțiilor medicale și educaționale. În sectorul rezidențial, obiectivul vizează reabilitarea fondului locativ, creșterea performanței energetice a locuințelor și sprijinirea gospodăriilor prin mecanisme dedicate, pentru a facilita accesul la soluții eficiente și durabile.
- modernizarea sistemelor de alimentare cu energie termică prin instalarea punctelor termice individuale și optimizarea rețelelor de distribuție, inclusiv trecerea la sisteme moderne de distribuție pe orizontală, ce urmărește creșterea eficienței, fiabilității și calității serviciilor de încălzire, precum și îmbunătățirea confortului termic pentru consumatori;
- implementarea Planului Național Integrat privind Energia și Clima, ce va asigura o planificare coerentă a tranziției verzi și va orienta investițiile spre sectoarele cu cel mai mare potențial de decarbonizare;
- consolidarea securității energetice prin reducerea vulnerabilității la șocuri externe, inclusiv prin diversificarea surselor de aprovizionare cu gaze naturale și energie electrică, precum și prin încheierea contractelor pe termen lung. În acest sens, se urmărește gestionarea eficientă a rezervelor strategice și dezvoltarea infrastructurii de transport al gazelor naturale, inclusiv prin inventarierea și evaluarea tehnico-economică a circa 14.620 km de rețele, digitalizarea acestora și realizarea proiectelor de infrastructură strategică necesare pentru interconectare și securizarea aprovizionării.

1.2. Context general al sectorului energetic în 2025

În anul 2025, au fost înregistrate progrese substanțiale privind crearea unei piețe a **energiei electrice** deschise, competitive și aliniată la acquis-ul Uniunii Europene.

Un rezultat major îl constituie desemnarea, la 29 iunie 2025, a SRL „Operatorul Pieței de Energie M” în calitate de operator desemnat al pieței (OPEED), asigurând baza instituțională pentru cuplarea ulterioară a piețelor naționale de energie electrică pentru ziua următoare și a pieței pe parcursul zilei cu piețele similare din Uniunea Europeană. Progrese semnificative s-au înregistrat și pe dimensiunea creșterii siguranței în funcționarea sistemului electroenergetic, prin lansarea și punerea în funcțiune a pieței energiei electrice de echilibrare, organizate de operatorul sistemului de transport al energiei electrice, Î.S. „Moldelectrica”. În acest scop, cadrul juridic a fost dezvoltat prin adoptarea noii *Legi nr. 164/2025 cu privire la energia electrică*⁷.

În continuarea eforturilor de consolidare a infrastructurii energetice și de creștere a investițiilor în echipamente și tehnologii pentru majorarea flexibilității sectorului electroenergetic, Î.S. „Moldelectrica” a lansat licitațiile publice pentru achiziția capacităților de echilibrare, creând astfel premisele unei funcționări efective a pieței serviciilor de sistem. Piața energiei electrice de echilibrare a devenit operațională în a doua jumătate a anului 2025, cu reguli, proceduri de precalificare, contracte-cadru și o platformă informatică dedicată, fiind realizate primele tranzacții în luna decembrie 2025.

Un progres strategic îl reprezintă și lansarea piețelor organizate de energie electrică de către SRL „Operatorul Pieței de Energie M” (OPEM): Piața pentru Ziua Următoare (PZU), la 10 decembrie

⁷ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=152516&lang=ro

2025, și Piața pe Parcursul Zilei (PPZ), la 17 decembrie 2025. Au fost create mecanisme complete de decontare și garantare, au fost înregistrați la PZU și PPZ 29 de titulari de licență, iar primele sesiuni de tranzacționare, cu efecte comerciale și financiare, au fost realizate cu succes, pentru ziua de livrare 18 decembrie 2025.

Se evidențiază faptul că, în anul 2025, consumul de energie electrică în Republica Moldova a fost acoperit integral, fără întreruperi majore, inclusiv după încetarea, la 1 ianuarie 2025, a furnizării de energie electrică de la Centrala termoelectrică Moldovenească (MGRES), urmare a sistării livrărilor de gaze naturale către regiunea transnistreană. Astfel, necesarul de energie electrică a fost acoperit prin diversificarea surselor, inclusiv prin importuri din România, producția internă și utilizarea surselor regenerabile, fapt datorat impunerii prin Hotărârea Guvernului nr. 1059/2023 a obligației de serviciu public SA „Energoecom” privind asigurarea securității aprovizionării cu energie electrică. Cu referire la energia electrică importată din România, cantitățile achiziționate s-au majorat de la 11% în anul 2022 la cca 66% către finalul anului 2025, media anuală fiind de aproximativ 55% (*figura nr. 1*).

Producția internă s-a bazat pe unitățile termoenergetice din mun. Chișinău și mun. Bălți, hidrocentrala Costești, precum și pe capacitățile de generare din surse regenerabile. În ianuarie 2025, ponderea era de 9 %, iar în ianuarie 2026 a ajuns la 14% (+5 puncte procentuale), datorită dezvoltării surselor locale de producție din surse regenerabile de energie (*figura nr. 2*).

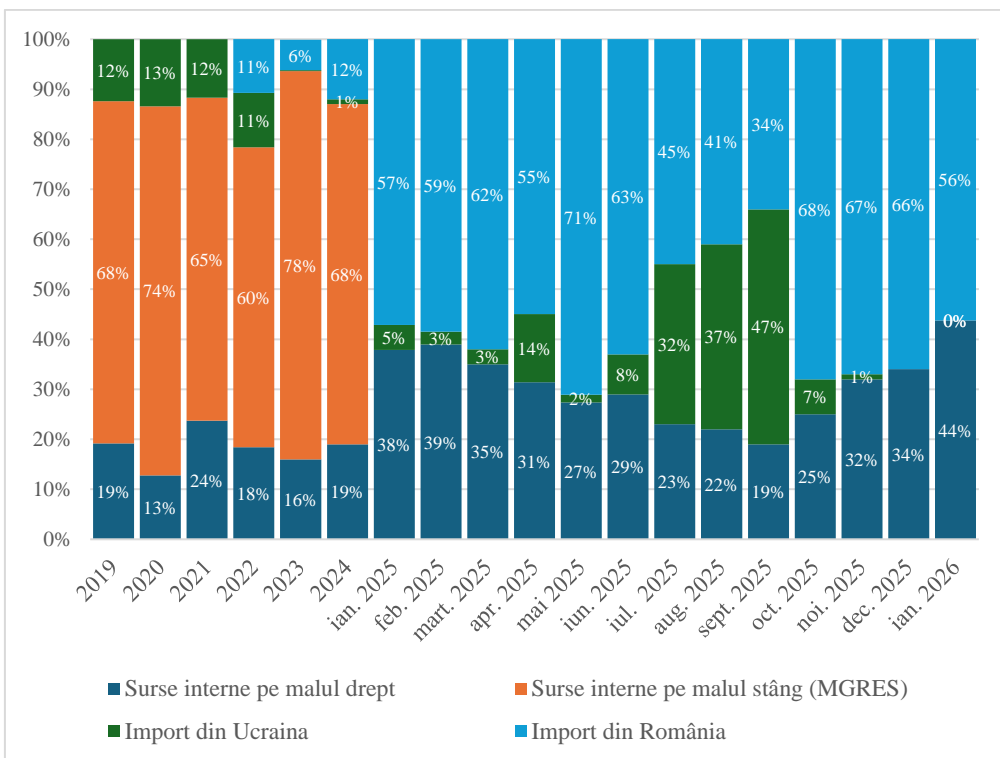

Figura nr. 1: Acoperirea consumului de energie electrică în anul 2025, sursă: SA „Energocom”

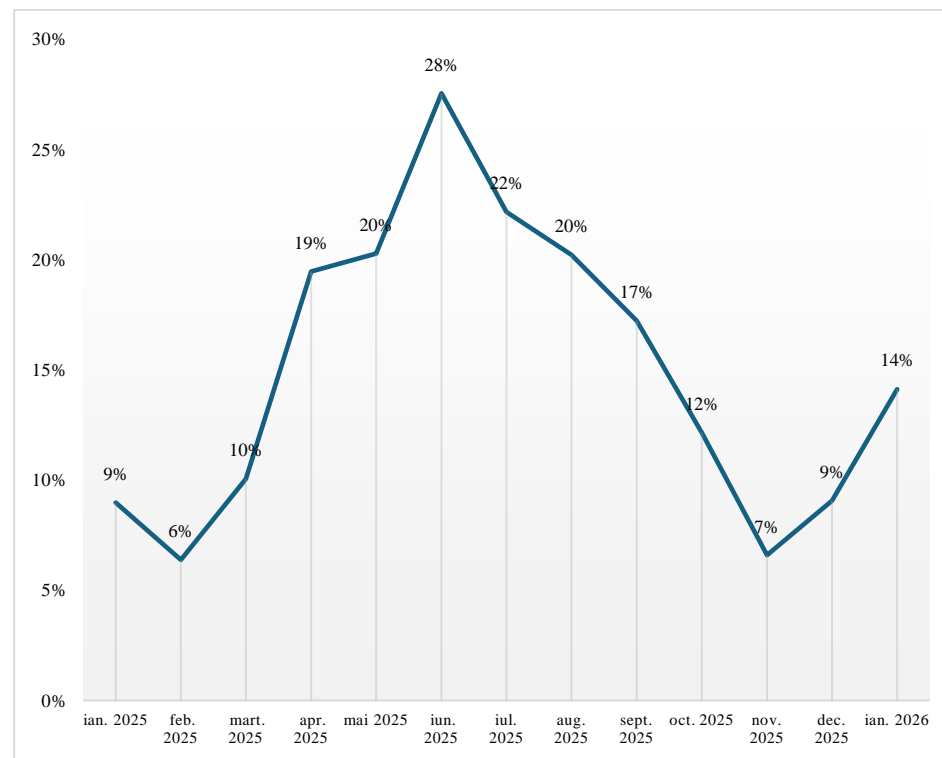

Figura nr. 2*: Pondere producției energiei electrice din surse regenerabile în consumul final

„Notă*”: este de menționat că figura reflectă doar ponderea SER în volumul procurărilor realizate de SA „Energocom” în baza obligației de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu energie electrică vândută furnizorilor serviciului universal, de ultimă opțiune și operatorilor de sistem.”

Au fost înregistrat progrese semnificative în realizarea obiectivului privind crearea unei piețe a **gazelor naturale** deschise, competitive și conforme cu principiile Uniunii Europene, prin măsuri structurale orientate spre liberalizare, creșterea concurenței și protecția echilibrată a consumatorilor. Un rezultat esențial îl constituie adoptarea Legii nr. 152/2025, lege de modificare a Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, care a instituit cadrul legal pentru restricționarea graduală a accesului anumitor categorii de consumatori la furnizarea gazelor naturale în regim de obligație de serviciu public.

În ceea ce privește creșterea securității în aprovizionarea cu energie, Republica Moldova a înregistrat progrese esențiale printr-o serie de acțiuni, de la consolidarea cadrului de reglementare până la realizarea efectivă a proiectelor strategice de interconectare a rețelelor de energie electrică cu România.

Cu referire la sectorul gazelor naturale, a fost consolidat cadrul de separare și guvernanta a operatorului de transport al gazelor naturale (OST). În urma constatării lipsei condițiilor necesare pentru certificarea OST, conform modelului de operator de sistem independent, a fost retrasă licența de furnizare a gazelor naturale a companiei SA „Moldovagaz”. Totodată, SA „Energom” a fost desemnată în calitate de furnizor cu obligații de serviciu public, asigurând vânzarea în continuare a gazelor naturale la preț reglementat pentru peste 800.000 de consumatori. Aceste acțiuni au consolidat securitatea aprovizionării și au redus riscurile sistemice în sectorul gazelor naturale.

În ceea ce privește **promovarea eficienței energetice**, Republica Moldova a înregistrat progrese concrete prin noi mecanisme de finanțare și suport pentru renovarea clădirilor rezidențiale, sprijinirea gospodăriilor vulnerabile și stimularea utilizării surselor regenerabile la nivelul consumatorilor de energie. Un pilon central al reformei îl constituie operaționalizarea și extinderea activității Fondului pentru Eficiență Energetică în Sectorul Rezidențial (FEERM), gestionat de Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED), care a devenit principalul instrument național de finanțare a renovărilor energetice în sectorul rezidențial, contribuind direct la reabilitarea energetică și modernizarea clădirilor, inclusiv prin promovarea creșterii numărului de clădiri care ating nivelul de performanță energetică aproape egal cu zero (NZEB).

Implementarea acestor acțiuni se efectuează în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 251/2024, modificată prin Hotărârile Guvernului nr. 224/2025 și nr. 674/2025, prin intermediul a trei produse de finanțare:

- Produsul de finanțare „Eficiența energetică a blocurilor locative”;
- Produsul de finanțare „Eficiența energetică a caselor individuale din gospodării rurale cu vulnerabilitate energetică extremă”;
- Produsul de finanțare „Casa Verde”.

În sectorul blocurilor multietajate, în anul 2025 au fost realizate 31 de audituri energetice pentru 41 de clădiri, au fost elaborate 5 proiecte tehnice și au fost semnate 11 contracte de finanțare cu asociații de proprietari, fiind lansate proceduri de achiziție pentru proiectare și execuție. Aceste acțiuni au creat un portofoliu solid de investiții pregătite pentru renovări la scară largă, cu impact direct asupra creșterii performanței energetice și reducerii costurilor pentru locatari.

În mediul rural, produsul dedicat gospodăriilor cu vulnerabilitate energetică extremă a înregistrat un impact semnificativ: peste 200 de cereri depuse, 141 de contracte de finanțare semnate și lucrări în desfășurare pentru peste 41 de gospodării, cu proceduri de achiziție lansate pentru alte 80 de case.

Această intervenție contribuie direct la reducerea sărăciei energetice și la îmbunătățirea condițiilor de trai ale celor mai vulnerabili consumatori.

Un progres strategic îl reprezintă lansarea, în iulie 2025, a produsului „Casa Verde”, care sprijină renovările profunde și integrarea surselor regenerabile (pompe de căldură, panouri fotovoltaice, sisteme de stocare). Interesul ridicat al beneficiarilor este reflectat de cele 745 de solicitări depuse în prima rundă și de semnarea a 66 de contracte de finanțare. Primele lucrări finalizate marchează debutul tranziției sistematice către soluții energetice curate și eficiente.

Cât privește reducerea consumului casnic al consumatorilor vulnerabili, Programul EcoVoucher a devenit un instrument-cheie. În anul 2025, au fost valorificate 25.564 de vouchere, permițând înlocuirea a peste 25.000 de electrocasnice ineficiente. Până în prezent, cele aproximativ 40.000 de vouchere acordate au generat economii cumulative estimate de 6,55 GWh, cu impact direct asupra reducerii facturilor și creșterii rezilienței energetice a gospodăriilor vulnerabile.

La fel, au fost înregistrate progrese semnificative în atragerea investițiilor în producția de **energie din surse regenerabile**, prin consolidarea cadrului normativ privind licitațiile, integrarea componentelor de stocare a energiei, operaționalizarea registrului electronic al garanțiilor de origine și creșterea transparenței și predictibilității investițiilor în sector.

În anul 2025 s-a încheiat cu succes prima licitație pentru proiecte investiționale mari în domeniul surselor regenerabile, fiind asigurate investiții pentru 60 MW în parcuri fotovoltaice și 105 MW în parcuri eoliene. Totodată, a fost pregătită și lansată a doua licitație pentru 170 MW parcuri eoliene și sisteme de baterii de stocare a energiei electrice de cel puțin 22MW/44MWh, prin implementarea Planului de acțiuni privind organizarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare în perioada 2025-2026, aprobat de Guvern prin Dispoziția nr. 64/2025.

Respectiv, în **2025**, evoluțiile din sector au evidențiat o accelerare semnificativă a investițiilor și a dezvoltării capacităților de producere a energiei din surse regenerabile. Astfel, la sfârșitul anului 2025, capacitatea totală instalată a ajuns la aproximativ **980 MW**, incluzând circa 710 MW energie solară, 246 MW centrale eoliene, 7 MW biogaz și 17 MW hidroenergie (*figura nr. 3*). Respectiv, conform datelor observăm o majorare cu circa 400,5 MW față de anul precedent. În termeni relativi, această evoluție reflectă o creștere de aproximativ 69% a capacităților instalate într-un singur an.

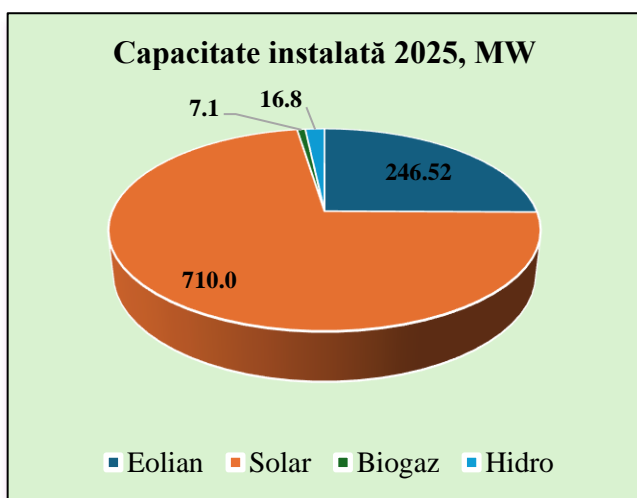

Figura nr. 3: Capacitatea instalată în 2025, MW

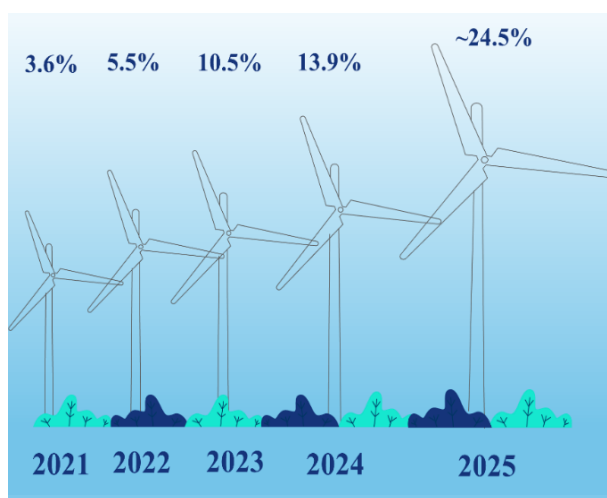

Figura nr. 4: Ponderea SER din consumul total de energie electrică

Această extindere semnificativă a capacităților de producere a energiei din surse regenerabile s-a reflectat direct și în ponderea energiei verzi în consumul de energie electrică. Astfel, dacă în anul **2024** energia regenerabilă a acoperit 13,9% din consumul anual, în anul **2025** ponderea acesteia a

ajuns estimativ la aproximativ 24,5%⁸ (figura nr. 4). Prin urmare, se înregistrează o creștere de 10 puncte procentuale, ceea ce reprezintă o majorare considerabilă a contribuției energiei regenerabile la consumul de energie electrică.

În ansamblu, aceste evoluții indică o accelerare semnificativă a procesului de integrare a surselor regenerabile în sistemul energetic național, reflectând atât intensificarea investițiilor în capacități de producere, cât și eficiența politicilor publice promovate în vederea tranziției energetice și reducerii dependenței de surse externe de energie.

2. REALIZĂRI MAJORE 2025 ȘI IMPACTUL ASUPRA CETĂȚENILOR

2.1. Energie electrică

În perioada 30 decembrie 2024 - 3 ianuarie 2025, Republica Moldova a gestionat cu succes o situație complexă de criză în sectorul energetic, asigurând securitatea și continuitatea alimentării cu energie electrică fără întreruperi pentru consumatori. Potrivit rapoartelor Celulei de Criză, consumul de energie electrică a fost acoperit integral în fiecare zi, fără a fi necesară activarea contractelor pentru furnizarea energiei electrice în regim de urgență sau prin accesarea fluxurilor neintenționate.

După sistarea livrărilor de energie electrică de la MGRES începând cu 1 ianuarie 2025, asigurarea cu energie electrică a consumatorilor a fost realizată prin diversificarea surselor de aprovizionare. Astfel, un rol esențial l-au avut importurile de energie electrică din România și Ucraina, precum și producția internă a centralelor de termoficare și a surselor regenerabile. Pe durata sezonului de încălzire, consumul a fost acoperit în totalitate, inclusiv în condițiile unei creșteri estimate a cererii de până la 10%. SA „Energocom” a asigurat rezervarea capacităților comerciale necesare la interconexiunea cu România, garantând stabilitatea aprovizionării cu energie electrică pentru malul drept al Nistrului, inclusiv datorită suportului partenerilor din Uniunea Europeană care au permis majorarea capacității comerciale de interconexiune, ceea ce a rezultat acoperirea comercială a fluxurilor de energie electrică.

Anul 2025 a marcat o etapă de referință în procesul de integrare a Republicii Moldova în spațiul energetic european, sincronizarea cu ENTSO-E, reprezentând începând cu anul 2025, nu doar o soluție de consolidare a securității energetice, ci și o platformă strategică pentru dezvoltarea pieței de energie electrică din Republica Moldova. Accentul a fost pus pe creșterea rezilienței sistemului electroenergetic, integrarea surselor regenerabile, extinderea capacităților de schimb comercial de energie și alinierea deplină la standardele tehnice și de reglementare europene. Cooperarea regională este aprofundată prin programe comune de planificare a funcționării sistemului electroenergetic, exerciții de operare coordonată și mecanisme de sprijin reciproc în situații de urgență.

Astfel, funcționarea sistemelor electroenergetice ale Ucrainei și Republicii Moldova ca parte integrantă a spațiului energetic european continental, contribuie la stabilitatea regională, la diversificarea surselor de aprovizionare și la accelerarea tranziției energetice, în concordanță cu obiectivele europene privind securitatea, sustenabilitatea și interconectivitatea infrastructurii energetice.

⁸ Ponderea estimată a energiei din surse regenerabile în consumul final brut a fost calculată prin raportarea producției de energie electrică din surse regenerabile la consumul final brut de energie electrică. Calculul a fost realizat în baza informațiilor administrative extrase din rapoartele de monitorizare publicate pe pagina web oficială a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică și a datelor furnizate din oficiu de IP CNED.

Cu referire la securitatea aprovizionării cu energie electrică, este de menționat că, au fost întreprinse toate măsurile necesare ca consumatorii finali de energie electrică să fie asigurați 100% cu energie electrică, inclusiv considerând contextul regional caracterizat de războiul din Ucraina.

Consumul de energie al malului drept a fost și este asigurat integral prin achiziții realizate de SA „Energocon”, în baza obligației de serviciu public impuse prin Hotărârea Guvernului nr. 1059/2023, având încheiate contracte cu producători locali (centralele electrice cu termoficare din Chișinău și Bălți și din surse regenerabile), precum și prin importuri din România în baza contractelor bilaterale sau achiziții de pe bursele OPCOM și BRM.

Pentru importul energiei electrice din zona ENTSO-E, capacitatea comercială pentru importul energiei electrice (NTC) este alocată țărilor din cadrul blocului comun Ucraina-Republica Moldova proporțional cu numărul de interconexiuni dintre blocul UA-MD și sistemul ENTSO-E al fiecărei țări: Ucraina dispune de 7 interconexiuni cu state membre UE precum Polonia (2 linii electrice aeriene), Ungaria (3 linii electrice aeriene), Slovacia (1 linie electrică aeriană) și România (1 linie electrică aeriană), iar Republica Moldova dispune doar de o singură linie electrică de interconexiune cu stat membru UE de 400 kV Isaccea (RO) -Vulcănești (MD), astfel Republicii Moldova i se alocă doar 15% din valoarea totală disponibilă pentru blocul UA-MD.

Suplimentar cotei de 15%, începând cu 1 ianuarie 2025, ENTSO-E a permis realocarea a până la 21% din capacitatea neutilizată de Ucraina pentru a fi utilizată de către Republica Moldova, aceasta a permis alocarea suplimentară a până la 300 MW orar în fiecare zi pentru importul energiei electrice de către SA „Energocon”, adițional la capacitatea comercială garantată.

Pentru a asigura securitatea aprovizionării cu energie electrică a Republicii Moldova, sistemul electroenergetic avea nevoie de un NTC de import de până la aproximativ 600 MW, în special pentru orele de vârf cu consum maxim.

2.1.1. Proiecte investiționale și asistență externă

O realizare importantă o constituie avansarea proiectului liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV Vulcănești–Chișinău (Linia independenței energetice), declarat proiect de utilitate publică de interes național prin Legea nr. 120/2022. Astfel, până la 31 decembrie 2025, construcția LEA a fost finalizată integral din punct de vedere fizic, aceasta având o lungime de 157 de km, peste 500 de piloni și 1500 km de conductoare, făcând o legătură strategică dintre sudul și centrul țării ce traversează 8 raioane și 35 de localități și creând baza pentru integrarea sigură a sistemului electroenergetic național în rețeaua europeană. Testele de acceptanță și etapele de punere în funcțiune sunt planificate pentru primul semestru al anului 2026.

În paralel, au avansat semnificativ lucrările de modernizare a Stației electrice Chișinău și extindere a Stației electrice Vulcănești, inclusiv instalarea autotransformatoarelor, echipamentelor primare și infrastructurii de 330/400 kV necesare integrării liniei în sistemul electroenergetic național. În acest sens, progresul general de implementare (proiectare, furnizare, construcție și instalare) a modernizării **stației electrice Chișinău 330 kV**, la data de 31 decembrie 2025, constituia cca 79%,

În ceea ce se referă la lucrări de extindere a **stației electrice Vulcănești 400 kV**, contractul cu câștigătorii licitației SRL „Celin” și SA „Energocon” a fost încheiat în ianuarie 2025 cu durata contractului de 15 luni, iar lucrările în teren au început în martie 2025. Respectiv, progresul general de implementare (proiectare, furnizare, construcție și instalare) constituia cca 59% la data de 31 decembrie 2025.

Pe parcursul anului 2025, implementarea **Liniei Electrice Aeriene 400 kV Vulcănești - Chișinău** a înregistrat o evoluție accelerată, proiectul fiind monitorizat permanent la cel mai înalt nivel guvernamental, în contextul importanței sale strategice pentru securitatea energetică a Republicii Moldova. Respectiv, ministrul Energiei, Dorin JUNGHIETU, și prim-ministrul Dorin RECEAN au efectuat mai multe vizite de lucru pe șantierele liniei și la stațiile electrice Vulcănești și Chișinău, unde au evaluat progresul și au solicitat intensificarea ritmului de execuție pentru respectarea termenelor stabilite.

La fel, un element esențial în acest an l-a constituit suplimentarea forței de muncă pe șantier, inclusiv prin mobilizarea echipelor suplimentare și a specialiștilor din străinătate, în funcție de necesitățile din teren și de condițiile meteorologice, pentru menținerea continuității lucrărilor.

Pe parcursul anului 2025, Ministerul Energiei și Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii (UCIPE) au instituit un regim de monitorizare sporită, prin vizite regulate pe șantier, săptămânale sau bisăptămânale, pentru verificarea directă a progresului și soluționarea operativă a eventualelor dificultăți. De asemenea, au fost gestionate provocări logistice și operaționale importante, inclusiv extinderea simultană a lucrărilor pe mai multe sectoare ale traseului, condiții meteorologice dificile și coordonarea proceselor complexe de acces și expropriere a terenurilor.

De menționat că întârzierile înregistrate în realizarea lucrărilor au fost determinate, în principal, de următorii factori:

- Condiții meteorologice nefavorabile (vânturi puternice, precipitații abundente, temperaturi extreme/îngheț), care au afectat ritmul de execuție, securitatea personalului și a echipamentelor;
- Întârzieri în fabricarea și livrarea echipamentelor esențiale, generate de perturbarea lanțurilor logistice la nivel global, insuficiență de echipament în regiune, cerere înaltă cauză deteriorării energeticii Ucrainei;
- Dificultăți logistice - cauză a situației din regiune, majoritatea canalelor logistice au fost reorientate și schimbate lanțurilor de aprovizionare;
- Neîndeplinirea în termen a obligațiilor contractuale de către contractorii responsabili privind modernizarea stației electrice Chișinău 330 kV și de extindere a stației electrice Vulcănești 400 kV.

Implementarea proiectului va contribui semnificativ la consolidarea securității energetice a Republicii Moldova și la creșterea rezilienței sistemului electroenergetic național. Proiectul este finanțat în baza unui Acord de împrumut în valoare de 61 milioane euro acordat de către Banca Mondială⁹ și reprezintă un element strategic al procesului de interconectare cu rețeaua europeană de energie electrică.

⁹ <https://ucipe.gov.md/ro/proiecte/proiectul-de-dezvoltare-sistemului-electroenergetic-pdse>

În anul 2025 a fost asigurată finanțarea, pentru **Construcția liniei electrice aeriene 400 kV Bălți–Suceava și modernizarea stației electrice Bălți 330 kV**. Valoarea estimată a proiectului este de circa 37 milioane euro¹⁰ pentru segmentul rețelei pe teritoriul Republicii Moldova, finanțarea fiind asigurată prin intermediul Acordurilor de Împrumut semnate cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare și Banca Europeană de Investiții, precum și printr-un grant acordat de Uniunea Europeană.

Întru accelerarea proceselor administrative și realizarea lucrărilor de expropriere a terenurilor afectate, prin Legea nr. 88/2025 lucrările de construcție a liniei electrice aeriene 400 kV Bălți–Suceava, de modernizare a stației electrice Bălți 330 kV și de construcție a stației electrice Bălți 400 kV au fost declarate de utilitate publică de interes național. În acest context, au fost adoptate actele normative necesare pentru implementarea proiectului „*Interconectarea rețelilor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza II*”.

La începutul anului 2025, Ministerul Energiei, împreună cu Î.S. „Moldelectrica” și UCIPE, au inițiat consultări cu autoritățile publice locale din municipiul Bălți pentru stabilirea traseului optim al liniei și identificarea impactului asupra terenurilor. Respectiv, pe tot parcursul procesului, a fost asigurată consultarea continuă cu autoritățile locale și gestionarea impactului asupra terenurilor agricole, cu accent pe soluții tehnice care să reducă la minimum afectarea mediului și a proprietăților private.

De asemenea, în anul 2025, proiectul a avansat în faza de planificare tehnică. În paralel, a fost demarată elaborarea documentației pentru licitațiile privind proiectarea liniei, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția noii stații de 400 kV.

O altă etapă majoră a fost lansarea oficială a procedurii de licitație internațională pentru construcția liniei, desfășurată prin platforma EBRD Client e-Procurement Portal (ECEPP), care marchează trecerea proiectului în faza de implementare efectivă.

Cu referire la **linia electrică aeriană 400 kV Strășeni – Gutinaș**, a fost adoptată [Hotărârea Guvernului nr. 497/2025](#) cu privire la instituirea Comisiei de cercetare prealabilă pentru declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport a energiei electrice Strășeni – Gutinaș și modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV.

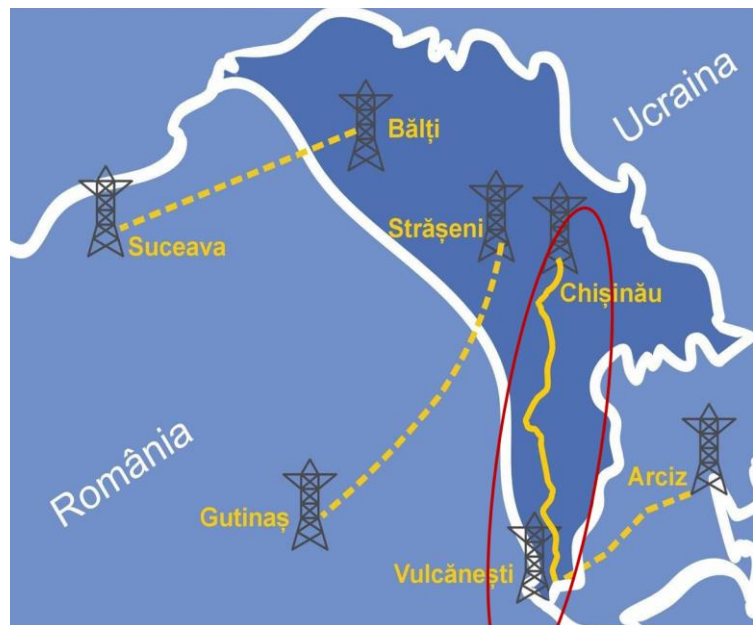

Figura nr. 5: Proiecte de infrastructură, energie electrică

La 21 august 2025, în cadrul ședinței Comisiei de cercetare prealabilă, cu votul unanim al membrilor prezenți, a fost stabilită existența elementelor justificative pentru declararea de utilitate publică de

¹⁰ 14,8 milioane de euro reprezintă împrumut din partea Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), 14,8 milioane de euro – împrumut din partea Băncii Europene de Investiții (BEI), iar 7,4 milioane de euro reprezintă un grant acordat de Uniunea Europeană prin intermediul Platformei de Investiții de Vecinătate.

interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș și modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV.

La 17 septembrie 2025, Domnul Prim-ministru Dorin RECEAN a anunțat oficial angajamentul Guvernului Statelor Unite ale Americii privind finanțarea construcției liniei electrice aeriene Strășeni – Gutinaș, în valoare de 130 milioane de dolari SUA. În acest sens, la data de 19 decembrie 2025, pe platforma Ministrului Energiei a avut loc discuția cu reprezentanții Ambasadei SUA la Chișinău și ai companiei Black & Veatch pregătirile pentru construcția liniei electrice 400 kV Strășeni–Gutinaș, inclusiv suportul de consultanță pentru procedurile de licitație și execuție.

Traseul liniei 400 kV Strășeni - Gutinaș, cu o lungime de aproximativ 70 km pe teritoriul Republicii Moldova, a fost stabilit pe baza schiței de proiect și va traversa 25 de localități din raioanele Strășeni, Călărași, Nisporeni și Hîncești. Totodată, proiectul include și modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV, prin extinderea acesteia cu o secțiune de 400 kV, în vederea creșterii capacității de interconectare.

Pe parcursul anului 2025, Ministerul Energiei a beneficiat de **asistență tehnică** în procesul de elaborare a noii Legi privind energia electrică, act normativ care va moderniza în mod esențial cadrul legal național în concordanță cu acquis-ul comunitar. Proiectul de lege a fost elaborat de către Ministerul Energiei, cu suportul Proiectului USAID Moldova – Securitatea Energetică a Republicii Moldova (MESA), al Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare și al Misiunea Înaltților Consilieri ai Uniunii Europene, în vederea asigurării transpunerii Pachetului Energetic al Uniunii Europene privind integrarea pieței energiei electrice.

În paralel, cu suportul expertului Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, a fost inițiat procesul de transpunere în legislația națională a Regulamentului (UE) 2022/869 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene (TEN-E). În acest sens, a fost lansată procedura de modificare a Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică, pentru integrarea în legislația națională a noii versiuni a Regulamentului TEN-E, versiunea anterioară fiind deja transpusă. Prin acest proiect legislativ, Republica Moldova va armoniza cadrul normativ național cu standardele europene în domeniul planificării, autorizării și dezvoltării infrastructurilor energetice de importanță regională, contribuind astfel la consolidarea securității energetice, integrarea piețelor și dezvoltarea noilor coridoare energetice prioritare.

2.1.2 Cadrul normativ, transpunerea și alinierea la acquis-ul Uniunii Europene

- a) Adoptarea *[Legii nr. 164/2025](#)* cu privire la energie electrică, prin care a fost asigurată transpunerea în legislația națională a Pachetului Energetic IV, numit „Pachetul Energetic privind Integrarea Pieței de Energie Electrică”, care include acte UE precum Directiva 944/2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică, Regulamentul 943/2019 privind piața internă de energie electrică, Regulamentul (UE) 2019/942 de instituire a Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei, Regulamentul 1222/2015 de stabilire a unor linii directe privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor și Regulamentul 1227/2011 privind integritatea și transparența pieței angro. Legea stabilește principiile generale cu privire la funcționarea piețelor de energie electrică, inclusiv a piețelor angro de energie electrică, piața contractelor bilaterale, piețele la termen, piețele pentru ziua următoare și pe parcursul zilei, piața de echilibrare.
- b) Adoptarea *[Legii nr. 88/2025](#)* privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei

- electrice Bălți–Suceava, de modernizare a stației electrice Bălți 330 kV și de construcție a stației electrice Bălți 400 kV, oferă cadrul necesar pentru realizarea accelerată a acestui proiect strategic de construcție a LEA 400 kV Vulcănești–Chișinău, în vederea consolidării securității energetice și a întăririi interconectării cu România/piața europeană.*
- c) *Adoptarea [H.G. nr. 497/2025](#) cu privire la instituirea Comisiei de cercetareprealabilă pentru declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni – Gutinaș și modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV, instituirea Comisiei reprezintă o etapă importantă în procesul de inițiere privind declararea Proiectului de utilitate publică.*
- d) *Adoptarea [D.P. nr. 59/2025](#) privind inițierea negocierilor și aprobarea semnării Acordului de grant dintre Republica Moldova, Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru realizarea proiectului „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza II”, urmat de [Legea nr. 29/2025](#) pentru ratificarea Acordului de grant dintre Republica Moldova, Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru realizarea proiectului „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza II”, a creat cadrul juridic necesar pentru implementarea proiectului LEA 400 kV Bălți-Suceava și permite atragerea finanțării externe nerambursabile și implementarea investițiilor strategice în infrastructura de transport a energiei electrice, prin intermediul Uniunii Europene și al operatorului sistemului de transport ÎS „Moldelectrica”. Impactul principal constă în consolidarea securității energetice a Republica Moldova, creșterea nivelului de interconectare cu sistemul electroenergetic al Romania și facilitarea integrării pieței naționale de energie în piața regională și europeană.*
- e) *[Legea nr. 29/2025](#) pentru ratificarea Acordului de grant dintre Republica Moldova, Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru realizarea proiectului „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza II”.*
- f) *Adoptarea [D.P. nr. 66-X din 03.02.2025](#) privind inițierea negocierilor asupra Amendamentului nr. 2 la Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale”, precum și [H.G. nr. 157/2025](#) cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea Acordului de modificare nr. 2 la Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale”, semnat la Chișinău la 23 iunie 2022, a permis ajustarea cadrului financiar și operațional al proiectului strategic destinat consolidării securității aprovizionării cu energie și facilitează mobilizarea și utilizarea eficientă a resurselor financiare inclusiv pentru achiziția de energie electrică.*
- g) *Hotărârile Guvernului cu privire la autorizarea instalării centralelor electrice fotovoltaice reprezintă un instrument esențial pentru accelerarea tranziției energetice a Republicii Moldova, contribuind direct la consolidarea securității energetice, diversificarea surselor de energie și creșterea ponderii energiei regenerabile în mixul energetic național. Prin aprobarea [H.G. nr. 581/2025](#), a fost autorizată construcția unei centrale fotovoltaice cu capacitatea instalată de 22 MW și sistem de stocare de 16,512 MWh în comuna Zîmbreni, raionul Ialoveni, investiție care va contribui atât la sporirea producției interne de energie electrică, cât și la creșterea flexibilității și stabilității sistemului electroenergetic. Totodată, prin [H.G. nr. 84/2025](#) a fost autorizată instalarea unei centrale electrice fotovoltaice cu puterea de 40 MW*

în extravilanul comunei Negureni, raionul Telenești, iar prin [H.G. nr. 83/2025](#) - construcția unei centrale fotovoltaice cu puterea instalată de 50 MW în comuna Rădeni, raionul Strășeni. Aceste proiecte demonstrează interesul investițional crescut pentru sectorul energiei regenerabile și susțin realizarea obiectivelor asumate prin Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030, inclusiv reducerea emisiilor, valorificarea terenurilor neutilizate în circuitul agricol și sporirea independenței energetice a țării.

- h) Adoptarea [H.G. 119/2025](#) cu privire la aprobarea Planului de măsuri privind consolidarea independenței energetice a Republicii Moldova, ce reprezintă o foaie de parcurs privind măsurile necesare a fi întreprinse pentru atingerea obiectivului de independență energetică a Republicii Moldova atât în sectorul electroenergetic, cât și în sectorul gazelor naturale și al produselor petroliere.
- i) Adoptarea [H.G. nr. 355/2025](#) pentru inițierea negocierilor și aprobarea semnării Amendamentului nr. 2 la Contractul de finanțare între Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții privind interconectarea electrică Moldova – România, semnat la 20 decembrie 2017 și [H.G. nr. 385/2025](#) cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea Amendamentului nr. 2 la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții privind interconectarea electrică Moldova – România, semnat la Chișinău la 20 decembrie 2017, contribuie la consolidarea cadrului financiar și instituțional necesar implementării proiectului LEA 400 kV Bălți-Suceava. Impactul principal constă în sporirea securității energetice a Republicii Moldova, diversificarea surselor de aprovizionare cu energie electrică și creșterea rezilienței sistemului energetic național.
- j) [H.G. nr. 309/2025](#) pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1037/2023 cu privire la exproprierea pentru cauză de utilitate publică a bunurilor imobile, a dreptului de folosință asupra bunurilor imobile și a administrării bunurilor imobile situate pe amplasamentul lucrărilor de interes național de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești – Chișinău.
- k) [H.G. nr. 156/2025](#) pentru modificarea punctului 1 din Hotărârea Guvernului nr. 1059/2023 cu privire la impunerea obligației de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu energie electrică.

2.2. Gaze naturale și produse petroliere

În anul 2025, Republica Moldova a înregistrat progrese semnificative în procesul de liberalizare și consolidare a pieței gazelor naturale, reflectate prin extinderea semnificativă a participării întreprinderilor mari pe piața liberă și prin aprofundarea mecanismelor concurențiale de achiziție a resurselor energetice.

Astfel, 87 de întreprinderi mari din Republica Moldova achiziționează gaze naturale exclusiv de pe piața liberă, la prețuri negociate, ceea ce marchează o evoluție importantă față de anul 2023, când doar 27 de întreprinderi se aflau pe piața liberă și operau în regim concurențial, consolidând, astfel, dezvoltarea pieței de gaze naturale din țară.

De menționat că până la finele anului 2024, întreprinderile mari aveau dreptul de a încheia contracte de furnizare de gaze naturale la tarife reglementate cu furnizorii universali, iar siguranța acestor condiții contractuale, urmare a unei istorii de activitate monopolizată a pieței, tergiversa deschiderea unei piețe libere, competitive și transparente (*figura nr. 6*). Începând cu 1 ianuarie 2025, întreprinderile mari pot încheia noi contracte pe piața liberă, prin negociere directă cu furnizorii de gaze naturale sau prin intermediul platformelor de tranzacționare.

Anul	Piața Reglementată (Tarif ANRE)	Piața Liberă (Preț Negociat)	Indicator de Concentrare
2022	99,5%	0,5%	● Monopol Absolut
2023	94,0%	6,0%	● Monopol Dominant
2024	85,0%	15,0%	● Concentrare Ridicată
2025	70,0%	30,0%	● Piață în Diversificare

Figura nr. 6. Ponderea pieței reglementate în comparație cu piața liberă.

Începând cu anul 2025, aprovizionarea s-a bazat pe rute și instrumente multiple, nu pe o singură direcție. Din perspectivă fizică și comercială, gazele naturale au fost procurate și livrate prin:

- ruta Transbalcanică în flux revers (sud–nord), inclusiv acces la volume din zona Balcanilor și LNG din Grecia;
- interconectarea cu România, cu acces la piața UE și hub-uri regionale;
- tranzacționare pe platforme bursiere regionale (România/Bulgaria), cu formare competitivă a prețului;
- acces contractual la depozite subterane din România și Ucraina, pentru stocuri și echilibrarea portofoliului.

În anul 2025, Ministerul Energiei a obținut un progres major în reforma sectorului gazelor naturale prin finalizarea procesului de separare a activităților de furnizare și infrastructură, în conformitate cu angajamentele asumate de Republica Moldova în cadrul acquis-ului energetic european. La data de 4 august 2025, SA „Moldovagaz” i-a fost retrasă licența pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale, decizie care marchează finalizarea unui proces complex desfășurat pe parcursul mai multor ani pentru asigurarea independenței și separării activităților din sectorul gazelor naturale. Această măsură reprezintă un pas esențial în consolidarea unei piețe competitive, transparente și aliniată standardelor Uniunii Europene. În contextul acestei reforme structurale, S.A. „Energocom” a fost desemnată să preia responsabilitatea furnizării gazelor naturale pentru aproximativ 800 de mii de consumatori finali.

De asemenea, un progres semnificativ în asigurarea securității energetice a Republicii Moldova a fost elaborarea și promovarea Planului de măsuri pentru pregătirea sezonului de încălzire 2025 - 2026, aprobat de Cabinetul de miniștri la 20 august 2025. Documentul cuprinde 48 de măsuri integrate, orientate spre garantarea livrărilor stabile de energie pe întreg teritoriul țării în perioada sezonului rece, prin diversificarea surselor de aprovizionare cu gaze naturale, consolidarea infrastructurii energetice și întărirea rezilienței sistemului energetic național. Planul prevede achiziționarea gazelor naturale din surse multiple, utilizarea rutelor alternative de transport și monitorizarea continuă a fluxurilor de energie, inclusiv pentru asigurarea necesarului în regiunea transnistreană. Totodată, a fost stabilit obiectivul ca până la 1 noiembrie 2025 SA „Energocom” să constituie stocuri de securitate în proporție de cel puțin 15% din consumul mediu anual al ultimilor 5 ani (145,37 mil.m³), contribuind astfel la creșterea capacității de răspuns în situații de risc.

Totodată, în acest an securitatea aprovizionării nu a mai fost o reacție la criză, ci un obiectiv operațional realizat prin contractare anticipativă și gestionare activă a portofoliului. În perioada mai–decembrie 2025, SA „Energocom” a achiziționat 8,33 milioane MWh de gaze naturale, echivalentul

a aproximativ 782 milioane m³, volume care acoperă integral necesarul pentru anul gazier 2025–2026 (1 octombrie 2025 – 30 septembrie 2026), asigurând simultan consumul curent (*figura nr. 7*), vârfurile de consum din sezonul rece, obligația legală de stocare.

Gaze naturale														
Informația privind evoluția consumului de gaze naturale, mmc (milioane metri cubi)														
Anul	Categoria de consumatori	Ianuarie	Februarie	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August	Septembrie	Octombrie	Noiembrie	Decembrie	Total 2024
2024	Consumatori casnici	61.2	39.8	39.4	13.5	11.0	8.8	7.0	7.4	8.0	19.2	44.7	54.8	314.8
	Sectorul energetic	68.8	52.8	47.4	12.4	12.1	4.0	3.2	3.3	3.7	16.7	55.5	66.7	346.6
	Instituții publice	11.4	7.7	6.8	0.6	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	1.4	7.9	9.4	45.8
	Agenți economici	13.2	7.8	7.9	2.9	2.1	2.1	1.8	3.2	6.0	8.4	15.0	12.4	82.8
	Total consumatori (lunar)	154.6	108.1	101.5	29.4	25.4	15.0	12.1	14.0	17.8	45.7	123.1	143.3	790.0
Anul	Categoria de consumatori	Ianuarie	Februarie	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August	Septembrie	Octombrie	Noiembrie	Decembrie	Total 2025
2025	Consumatori casnici	51.5	58.2	33.9	24.0	12.6	8.2	7.0	7.3	8.8	25.6	33.3	54.1	324.5
	Sectorul energetic	64.2	67.7	45.3	18.1	11.0	4.6	3.8	3.7	4.2	24.4	48.7	62.2	357.9
	Instituții publice	8.9	10.3	5.6	2.3	0.2	0.1	0.1	0.1	0.2	2.3	5.6	8.6	44.3
	Agenți economici	10.9	12.7	8.6	4.9	3.8	3.5	3.7	4.8	7.4	7.4	8.3	10.4	86.4
	Total consumatori (lunar)	135.5	148.9	93.4	49.3	27.6	16.4	14.6	15.9	20.6	59.7	95.9	135.3	813.1
Variația consumurilor de gaze naturale în raport cu anul precedent														
Anul	Categoria de consumatori	Ianuarie	Februarie	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August	Septembrie	Octombrie	Noiembrie	Decembrie	Total 2025
2025/2024	Consumatori casnici	-16%	46%	-14%	78%	15%	-7%	0%	-1%	10%	33%	-25%	-1%	3%
	Sectorul energetic	-7%	28%	-4%	46%	-9%	15%	19%	12%	14%	46%	-12%	-7%	3%
	Instituții publice	-22%	34%	-18%	283%	14%	32%	3%	7%	60%	64%	-29%	-8%	-3%
	Agenți economici	-17%	63%	9%	69%	81%	67%	106%	50%	23%	-12%	-45%	-16%	4%
	Total consumatori (lunar)	-12%	38%	-8%	68%	9%	9%	21%	14%	16%	31%	-22%	-6%	3%

Figura nr. 7. Evoluția consumului de gaze naturale, 2025

Un moment de inflexiune în anul 2025 l-a constituit semnarea primului contract de achiziție a gazelor naturale pe termen lung (3 ani) din proiectul Neptun Deep¹¹, cu livrare la punctul virtual de tranzacționare (VTP) din România. Pentru Republica Moldova, această evoluție are o semnificație strategică majoră, întrucât oferă: i) acces direct la producție regională, nu doar la tranzacții de pe piețele secundare, ii) predictibilitate contractuală și stabilitate a portofoliului de aprovizionare, iii) reducerea riscurilor geopolitice, iv) integrare efectivă în piața energetică a Uniunii Europene, prin utilizarea mecanismelor specifice piețelor mature – reguli de hub, transparență și flexibilitate comercială.

2.2.1. Proiecte investiționale și asistență externă

În luna august 2025, a fost promovat aprobarea unui *Ordin comun privind inventarierea rețelelor de gaze naturale într-o localitate rurală și una urbană din Republica Moldova* (implementarea unui proiect pilot, activitățile de evaluare ale căruia urmează a fi extinse la scară națională), acesta fiind un progres important în consolidarea cadrului de administrare a infrastructurii de gaze naturale prin inițierea procesului de inventariere și reglementare a rețelelor de distribuție aflate în proprietatea persoanelor terțe sau fără proprietar. Inițiativa a reprezentat un pas esențial pentru soluționarea unei probleme structurale acumulate pe parcursul ultimelor decenii, în condițiile în care dezvoltarea rețelelor de gaze naturale s-a realizat fragmentat, prin investiții ale statului, autorităților publice locale, agenților economici și cetățenilor. Ca urmare, o parte semnificativă a infrastructurii nu are un regim clar de proprietate și administrare, ceea ce limitează posibilitatea efectuării investițiilor în modernizare, reabilitare și siguranță operațională.

¹¹ Neptun Deep reprezintă cel mai mare proiect de exploatare a gazelor naturale din Marea Neagră și primul proiect offshore de mare adâncime din România, cu rezerve estimate la aproximativ 100 de miliarde de metri cubi de gaze naturale. Proiectul va contribui la consolidarea poziției României ca unul dintre cei mai mari producători de gaze naturale din Uniunea Europeană.

De menționat că „Conceptul privind gestionarea rețelelor de gaze naturale care aparțin persoanelor terțe”, a fost elaborat și definitivat în anul 2024, în cadrul proiectului de asistență tehnică Green City Lab Moldova, în parteneriat cu Fundația Soros Moldova, document care stabilește principiile și soluțiile de administrare a acestor rețele.

Totodată, pe parcursul anului 2025, Ministerul Energiei a beneficiat de suportul Uniunea Europeană prin intermediul Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, precum și de suportul USAID prin proiectul „Securitatea Energetică a Republicii Moldova (MESA)”, pentru elaborarea modificărilor la Legea cu privire la gazele naturale.

Prin aceste modificări a fost propusă introducerea tarifelor unice armonizate pentru serviciul de distribuție a gazelor naturale, măsură menită să stimuleze în continuare liberalizarea pieței gazelor naturale și creșterea ponderii pieței libere. Până în prezent, tarifele de distribuție variau în funcție de întreprinderea de distribuție – cel mai redus tarif fiind aplicat în Chișinău, iar cel mai ridicat în Taraclia.

Aplicarea unor tarife de distribuție armonizate la nivel național va permite furnizorilor să își extindă activitatea pe întreg teritoriul Republicii Moldova și va contribui la crearea unor condiții concurențiale mai echitabile pentru achiziționarea gazelor naturale de către consumatorii finali.

2.2.2 Cadrul normativ, transpunerea și alinierea la acquis-ul Uniunii Europene

- a) Adoptarea [*Legii nr. 152/2025*](#) privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea *Legea nr. 108/2016 privind gazele naturale*, a introdus un set de măsuri structurale menite să accelereze liberalizarea pieței gazelor naturale, să consolideze securitatea aprovizionării și să îmbunătățească protecția consumatorilor și vizează instituirea unui tarif de distribuție unic armonizat la nivel național, cu scopul de a elimina discrepanțele regionale și de a asigura condiții egale de concurență pentru toți furnizorii, indiferent de aria geografică de activitate. Totodată, stabilește obligativitatea constituirii stocurilor de gaze naturale în volum de 15% pentru toți furnizorii, proporțional cotei de piață deținute. Aceste stocuri urmează a fi menținute în state membre ale Uniunii Europene sau ale Comunității Energetice, contribuind astfel la diversificarea și securizarea surselor de aprovizionare. În același context, a fost instituit un mecanism clar de desemnare a entității responsabile de furnizarea gazelor naturale în regiunea transnistreană, pentru a preveni repetarea situațiilor de criză, precum cea din ianuarie 2025. Entitatea desemnată are obligația suplimentară de a deține stocuri minime de 15% din consumul anual al consumatorilor de importanță vitală din regiune.

Un alt element central al modificărilor îl constituie stabilirea unui calendar de liberalizare treptată a pieței, care a fost aprobat de ANRE în octombrie 2025. Conform acestuia, consumatorii mari vor fi obligați să procure gaze naturale de pe piața liberă începând cu 1 aprilie 2026, marcând un pas esențial în tranziția către o piață competitivă.

Legea a fost completată cu prevederi din REMIT – Regulamentul UE 1227/2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie, ceea ce va contribui la dezvoltarea unei piețe competitive a gazelor naturale cu instrumente pentru ANRE pentru combaterea manipulării pieței.

- b) Adoptarea [*H.G. nr. 516/2025*](#) privind aprobarea *Planului de măsuri pentru pregătirea sezonului de încălzire 2025–2026* stabilește un set integrat de acțiuni orientate spre consolidarea securității energetice și asigurarea continuității aprovizionării cu resurse energetice. Principalele măsuri prevăzute vizează diversificarea surselor de aprovizionare cu gaze naturale, inclusiv prin achiziții din multiple piețe și utilizarea rutelor alternative de

transport, în special prin coridoarele regionale disponibile. Planul prevedea suplینirea stocurilor de securitate de către SA „Energocon” i ceilalți furnizori de gaze naturale până la un nivel de cel puțin 15% din consumul anual mediu, pn la data de 1 noiembrie 2025, ın conformitate cu cerințele de securitate a aprovizionării. Totodată, a fost instituit un mecanism de monitorizare continuă a livrărilor de gaze naturale, inclusiv pentru regiunea transnistreană, ın vederea prevenirii eventualelor disfuncționalități ın aprovizionare.

La fel au fost incluse i măsuri de pregătire operațională a infrastructurii energetice, coordonarea instituțională ıntre actorii relevanți din sector, precum i scenarii de intervenție ın situații de criză, inclusiv măsuri de gestionare a cererii i prioritizare a consumatorilor esențiali. ın ansamblu, Planul constituie un instrument operațional esențial pentru reducerea vulnerabilităților sistemului energetic i pentru asigurarea livrărilor stabile pe durata sezonului de ınclzire 2025-2026.

- c) Adoptarea [*H.G. nr. 302/2025*](#) pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 668/2022 cu privire la crearea i menținerea stocurilor de securitate de gaze naturale, a consolidat cadrul normativ privind crearea i menținerea stocurilor de securitate de gaze naturale, contribuind la creșterea rezilienței sistemului energetic al Republicii Moldova ın situații excepționale. Stabilirea unei cantități minime de 50 milioane m³ de gaze naturale ca stocuri de securitate i clarificarea condițiilor de utilizare a acestora permit gestionarea mai eficientă a eventualelor crize de aprovizionare i reduc riscurile pentru consumatorii finali i economie. Implementarea regulamentului a contribuit la consolidarea securității energetice, la diminuarea impactului unor eventuale ınteruperi ale livrărilor de gaze naturale i la alinierea politicilor naționale la angajamentele asumate ın cadrul Energy Community.

2.3. Energie termică i cogenerare

Anul 2025 a marcat un progres semnificativ ın modernizarea sectorului energiei termice din Republica Moldova, ın special prin avansarea Proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din municipiul Chișinău”, cu o valoare totală de 326 milioane de euro, care vizează modernizarea infrastructurii termice a municipiului Chișinău și reducerea consumului de energie cu pn la 30%.

De menționat că, proiectul beneficiază de finanțare din partea unor instituții financiare internaționale precum:

- Banca Europeană pentru Reconstrucție i Dezvoltare (BERD) - ımprumut de 143,5 milioane EUR;
- Banca Europeană pentru Investiții (BEI) - ımprumut de 143,5 milioane EUR;
- Parteneriatul pentru Eficiență Energetică i Mediu din Europa de Est - grant de 15 milioane EUR;
- Programul de Investiții de Vecinătate al Uniunii Europene - grant de 24,5 milioane EUR.

Respectiv, ın acest an au fost aprobate i ratificate principalele acorduri de finanțare cu partenerii externi, inclusiv cu Banca Europeană pentru Reconstrucție i Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții i Uniunea Europeană, asigurând resursele necesare pentru transformarea profundă a sistemului de termoficare din capitală.

Investițiile vor permite instalarea a 2.510 Puncte Termice Individuale, modernizarea rețelelor termice, construcția a două stații moderne de pompare i trecerea a 1.665 de blocuri locative la un sistem orizontal de distribuție a agentului termic. De asemenea, 57 de blocuri vor beneficia de proiecte-pilot de termoizolare i modernizare a sistemelor interne de distribuție a căldurii.

Impactul direct asupra cetățenilor va fi unul considerabil. Peste 300.000 de locuitori ai municipiului Chișinău vor beneficia de servicii de încălzire mai eficiente și mai fiabile. Introducerea contorizării individuale va permite fiecărei familii să își monitorizeze și să își gestioneze consumul de energie în funcție de necesități, inclusiv prin reglarea temperaturii în apartament. Astfel, consumatorii vor plăti pentru energia efectiv utilizată, iar economiile la facturile pentru încălzire sunt estimate la până la 30%.

În același timp, modernizarea sistemului centralizat va contribui la reducerea consumului de gaze naturale și la diminuarea dependenței Republicii Moldova de importurile de energie. Prin utilizarea cogenerării de înaltă eficiență și reducerea pierderilor din rețea, proiectul va avea și un impact pozitiv asupra mediului, prin reducerea semnificativă a emisiilor de gaze cu efect de seră.

Tot în 2025 au fost create premise legislative importante pentru dezvoltarea sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică. Modificările legislative adoptate vor permite operatorilor termoenergetici să investească în reconstrucția instalațiilor interioare de încălzire ale blocurilor locative și în instalarea contoarelor individuale, facilitând tranziția de la sistemele verticale învechite la distribuția modernă pe orizontală a agentului termic. Aceste măsuri vor oferi locatarilor un control sporit asupra consumului și vor încuraja utilizarea rațională a resurselor energetice.

De asemenea, Ministerul Energiei, cu sprijinul Grupului Băncii Mondiale, a elaborat Foaia de Parcurs pentru Încălzire Durabilă, un document strategic care stabilește direcțiile de dezvoltare a sectorului termoenergetic până în anul 2050. Documentul promovează modernizarea infrastructurii de încălzire, integrarea surselor regenerabile de energie, reducerea utilizării combustibililor fosili și accelerarea renovării energetice a clădirilor. Acesta oferă o viziune clară pentru construirea unui sistem energetic mai sigur, mai eficient și mai puțin poluant.

2.3.1. Proiecte investiționale și asistență externă

Anul 2025, a vizat dezvoltarea pe termen lung a sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din municipiul Chișinău. În cadrul celui de-al doilea Proiect de Îmbunătățire a Eficienței Sistemului de Alimentare Centralizată cu Energie Termică (PIESACET-2), finanțat de Banca Mondială și implementat de Guvernul Republicii Moldova, prin Ministerul Energiei și UCIPE, a fost elaborat și prezentat studiul de fezabilitate pentru noi capacități de înaltă eficiență de generare a energiei electrice și termice în cadrul Termoelectrica S.A.

La 3 martie 2025, reprezentanții autorităților din domeniul energetic și ai Băncii Mondiale au analizat rezultatele finale ale studiului, care a evaluat cinci scenarii tehnice pentru dezvoltarea Termoelectrica S.A. Recomandarea principală a experților internaționali a fost construirea unei noi centrale de cogenerare de înaltă eficiență, în ciclu combinat, cu o capacitate electrică de aproximativ 250 MW și o capacitate termică de circa 180 MW, destinată înlocuirii actualei CET Sursa-1. Soluția propusă răspunde necesității stringente de înlocuire a infrastructurii existente, aflate la sfârșitul duratei de exploatare, și contribuie la creșterea capacităților interne de producere a energiei electrice și termice.

La 18 august 2025, experții internaționali din Macedonia de Nord, Croația și Marea Britanie au prezentat versiunea consolidată a studiului de fezabilitate, confirmând această investiție drept cea mai eficientă opțiune pentru dezvoltarea sistemului termoenergetic al capitalei. Proiectul prevede, complementar la noua centrală de cogenerare, instalarea unei capacități de stocare a energiei termice cu o capacitate de cca 1.200 MWh, integrarea colectoarelor solare, a pompelor de căldură, valorificarea energetică a deșeurilor și utilizarea cazanelor electrice în perioadele cu excedent de

energie electrică. Totodată, noua centrală va funcționa pe gaze naturale, fiind proiectată astfel încât, pe viitor, să poată utiliza și hidrogen.

Implementarea acestor soluții va transforma sistemul de alimentare centralizată cu energie termică din Chișinău într-o platformă modernă și flexibilă, capabilă să integreze surse regenerabile de energie, energie termică reziduală provenită din procese industriale și alte tehnologii inovatoare. De asemenea, proiectul va contribui la reducerea emisiilor de carbon, la creșterea eficienței energetice și la consolidarea securității energetice a Republicii Moldova. Perioada preconizată pentru construirea noii centrale și a instalației de stocare este estimată până în anul 2030.

2.3.2 Cadrul normativ, transpunerea și alinierea la acquis-ul Uniunii Europene

- a) Adoptarea [H.G. nr. 197/2025](#) cu privire la aprobarea Metodologiei pentru stabilirea cantităților de energie electrică produse în cogenerare de înaltă eficiență în vederea certificării prin garanții de origine, consolidează cadrul normativ pentru evaluarea și certificarea energiei produse în cogenerare, asigurând transparența și corectitudinea determinării cantităților eligibile pentru emiterea garanțiilor de origine de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. Implementarea metodologiei stimulează utilizarea tehnologiilor eficiente de producere combinată a energiei electrice și termice, contribuind la reducerea consumului de energie primară și la creșterea eficienței energetice în sectorul energetic.
- b) Adoptarea unui set de acte normative în anul 2025 a asigurat cadrul juridic, financiar și instituțional necesar implementării Proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din municipiul Chișinău”:
 - [Legea nr. 14/2025](#) pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind realizarea proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Chișinău”;
 - [Legea nr. 104/2025](#) pentru ratificarea Acordului de grant dintre Republica Moldova, Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind grantul investițional acordat din Fondul Regional al Parteneriatului Europei de Est pentru Eficiență Energetică și Mediu pentru realizarea proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Chișinău”;
 - [Legea nr. 105/2025](#) pentru ratificarea Acordului de grant dintre Republica Moldova, Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind acordarea grantului din cadrul Platformei de Investiții pentru Vecinătate a Comisiei Europene în vederea realizării Proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare cu energie termică din municipiul Chișinău”;
 - [H.G. nr. 363/2025](#) pentru inițierea negocierilor asupra proiectului Contractului de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții privind realizarea proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Chișinău” și acordarea împuternicirilor delegației pentru negocierea acestuia;
 - [Legea nr. 203/2025](#) pentru ratificarea Contractului de finanțare dintre Republica Moldova, SA „Termoelectrica” și Banca Europeană de Investiții privind realizarea proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din municipiul Chișinău”;
 - [Lege nr. 150/2025](#) pentru ratificarea Amendamentului nr. 1, încheiat prin schimb de scrisori, la Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru

Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Sistemul termoenergetic al municipiului Bălți (S.A. „CET-Nord”)”, faza II;

- [H.G. nr. 406/2025](#) *cu privire la aprobarea semnării Contractului de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții privind realizarea Proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Chișinău”;*
- [H.G. nr. 430/2025](#) *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea Contractului de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții privind realizarea Proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Chișinău”, semnat la Chișinău la 3 iulie 2025;*
- [H.G. nr. 205/2025](#) *cu privire la aprobarea semnării Acordului de grant dintre Republica Moldova, Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind grantul investițional acordat din Fondul Regional al Parteneriatului Europei de Est pentru Eficiență Energetică și Mediu pentru realizarea Proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Chișinău”;*
- [H.G. nr. 206/2025](#) *cu privire la probarea semnării Acordului de grant dintre Republica Moldova, Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind acordarea grantului din cadrul Platformei de Investiții pentru Vecinătate a Comisiei Europene în vederea realizării Proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare cu energie termică din mun. Chișinău”;*

2.4 Inovare și digitalizare

Principalele realizări au vizat extinderea contorizării inteligente, operaționalizarea mecanismului de inovare „Sandbox în Energie”, dezvoltarea cadrului strategic de digitalizare și promovare a educației pentru un consum responsabil de energie.

Una dintre cele mai importante realizări ale anului a fost accelerarea implementării programului-pilot de contorizare inteligentă lansat în 2023 și desfășurat de Ministerul Energiei în parteneriat cu PNUD Moldova și cu sprijinul financiar al Guvernului Italiei. Acesta oferă o soluție digitală care permite colectarea automată de la distanță a datelor de la contoare la intervale de 15 minute și de o oră.

În perioada 2023–2025, operatorilor de distribuție le-au fost livrate 35.000 de contoare inteligente, aflate în proces de instalare în zonele Nord și Centru-Sud ale țării (ceea ce reprezintă 3% din totalul de 1,4 milioane de consumatori de electricitate), alte 25.000 urmând să fie instalate până la sfârșitul anului 2026. Până în anul 2027, numărul total al contoarelor inteligente va ajunge la 100.000, reprezentând aproximativ 7% din totalul consumatorilor de energie electrică din Republica Moldova.

Implementarea acestui proiect aduce beneficii concrete pentru cetățeni. Contoarele inteligente permit transmiterea automată și securizată a datelor privind consumul, eliminând necesitatea citirii manuale, reducând erorile și oferind consumatorilor acces la informații detaliate despre propriul consum. Totodată, acestea creează premisele pentru introducerea tarifelor diferențiate pe intervale orare, oferind posibilitatea reducerii facturilor prin mutarea consumului în perioadele cu prețuri mai mici.

În Uniunea Europeană peste jumătate din contoare sunt de tip inteligent, ceea ce a permis reducerea consumului comercial în rețea cu până la 15% și cu 5% a celui tehnic. Rețelele inteligente au la bază nevoia de reducere la maximum a consumului, la nivel mondial, pentru a opri risipa de resurse și a diminua efectele încălzirii globale.

Pentru operatorii de distribuție, tehnologia facilitează identificarea rapidă a incidentelor și a pierderilor din rețea, monitorizarea parametrilor de calitate ai energiei și reducerea duratei intervențiilor, contribuind astfel la creșterea fiabilității serviciilor furnizate cetățenilor.

Municipiul Edineț este unul dintre 21 de raioane unde au fost instalate contoare inteligente în cadrul proiectului-pilot de contorizare, oferind un model de bune practici pentru extinderea programului la nivel național.

De menționat că locurile de consum pentru fi instalate contoare inteligente în cadrul proiectului-pilot au fost selectate în cadrul unui proces transparent, asigurându-se reprezentativitatea la nivel național.

Au fost luate în calcul criteriile precum:

- a) localizarea geografică, fiind incluse atât zone urbane, cât și rurale;
- b) densitatea populației - au fost selectate localități cu populație densă (mai mult de 40.000 de gospodării), precum și zone mai puțin populate (mai puțin de 500 de gospodării);
- c) consumul de electricitate - gospodării cu consum mai puțin de 10 Kwh pe lună, până la peste 180 Kwh pe lună;
- d) infrastructura electrică disponibilă - s-a luat în considerare diversitatea instalațiilor electrice, de la rețele moderne la rețele electrice mai vechi, pentru a testa compatibilitatea tehnologiilor;
- e) vulnerabilitatea energetică - pentru a analiza impactul contoarelor inteligente asupra consumatorilor vulnerabili.

În anul 2025, mecanismul „Sandbox în Energie” a devenit pe deplin funcțional, consolidând poziția Republicii Moldova drept prima țară din Europa Centrală și de Est care a introdus un cadru de reglementare de tip sandbox pentru stimularea inovației în sector. Mecanismul a devenit funcțional după ce Guvernul a aprobat pe 12 februarie 2025 regulamentele privind operaționalizarea spațiilor de testare inovativă în domeniul energiei. Acest instrument oferă companiilor, cercetătorilor și startup-urilor posibilitatea de a testa tehnologii și modele de afaceri noi în condiții controlate, înainte de integrarea lor pe piață. Domeniile vizate includ autoconsumul colectiv și comunitățile energetice, electro-mobilitatea, flexibilitatea și servicii de echilibrare a rețelei, integrarea surselor de energie regenerabilă, producția de biogaz și biometan, rețele inteligente sau tehnologiile avansate de economisire a energiei pentru clădiri.

De asemenea, a fost constituită Comisia pentru spațiile de testare inovativă, care va gestiona selecția participanților pentru spațiile de testare inovativă în domeniul energiei, componența căreia a fost aprobată de către Guvern. De menționat că Comisia pentru spațiile de testare inovativă reprezintă un element de bază pentru buna funcționare a sandbox-urilor, oferind un cadru reglementat pentru companiile energetice, startup-urile și cercetătorii care vor să testeze tehnologii avansate și soluții de afaceri de ultimă generație.

Pentru a facilita dezvoltarea inovațiilor în sectorul energetic, un Memorandum de Înțelegere pentru consolidarea colaborării în vederea atragerii de investiții în sectorul energetic și stimulării inovațiilor a fost semnat la data de 12.02.2025 între Ministerul Energiei și Agenția de Investiții din Republica Moldova. Obiectivul principal al acestui Memorandum este crearea unui cadru operațional eficient prin care cele două instituții vor sprijini dezvoltarea soluțiilor inovatoare, contribuind la sporirea securității și eficienței energetice, precum și la dezvoltarea economică a țării.

În anul 2025, Ministerul Energiei a continuat să promoveze educația pentru energie și climă drept un pilon esențial al tranziției energetice și al dezvoltării durabile, contribuind activ la consolidarea culturii energetice în rândul tinerei generații. În parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Mediului, Președinția Republicii Moldova, cu sprijinul Uniunii Europene și al PNUD

Moldova, Ministerul a susținut extinderea inițiativei de integrare a tematicilor privind energia, schimbările climatice și stilul de viață sustenabil în procesul educațional.

În cadrul unei conferințe naționale dedicate viitorului educației în domeniul energiei și climei, desfășurată la 4 martie 2025, peste 200 de profesori, elevi, autori de materiale didactice și reprezentanți ai autorităților publice au evaluat rezultatele obținute și au discutat direcțiile de dezvoltare ale acestei inițiative. Ministerul Energiei a promovat necesitatea consolidării educației energetice încă din școală, pentru a dezvolta competențe practice privind utilizarea rațională a energiei și pentru a crește reziliența societății în fața provocărilor din domeniul energetic și climatic.

Inițiativa, lansată în anul 2024 și implementată în 87 de instituții de învățământ din întreaga țară, a oferit elevilor posibilitatea de a studia despre energie și climă, în cadrul unor module inserate în discipline școlare precum Fizică, Geografie, Educație pentru societate sau Dezvoltare personală. Elevii au învățat concepte teoretice și practice despre legile fizicii, fenomenele geografice și atmosferice, impactul lor practic în utilizarea energiei durabile, despre cum să colecteze separat deșeurile, să recicleze, dar și cum să reducă amprenta de carbon.

Întreg pachetul educațional a inclus 84 de produse didactice – ghiduri metodologice și proiecte de lecții, elaborate de cadrele didactice și experți în domeniul energiei și mediului, toate pentru a promova un stil de viață sustenabil.

Totodată, în anul 2025, Ministerul Energiei și-a consolidat capacitățile instituționale de analiză și prognozare prin instruirea specialiștilor săi în utilizarea unui instrument avansat de modelare a sistemului energetic, dezvoltat cu sprijinul Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE). Instrumentul, prezentat în cadrul unui atelier desfășurat în perioada 29–30 iulie 2025, reprezintă o premieră pentru Republica Moldova, fiind primul mecanism de prognozare energetică care integrează analiza impactului schimbărilor climatice asupra sectorului energetic național.

Noua soluție permite elaborarea unor scenarii energetice complexe, prin combinarea datelor naționale cu proiecții climatice de înaltă rezoluție, oferind posibilitatea de a anticipa evoluțiile pe termen lung ale cererii de energie, efectele creșterii temperaturilor asupra consumului și impactul condițiilor climatice asupra producției de energie din surse regenerabile. Totodată, instrumentul contribuie la identificarea celor mai eficiente opțiuni de răspuns la provocările energetice și climatice viitoare.

În cadrul instruirii, experții Ministerului Energiei au dobândit competențe practice privind utilizarea unei platforme open-source pentru modelarea sistemelor energetice, aplicarea tehnicilor moderne de elaborare a scenariilor pe termen lung, integrarea datelor climatice în procesele de analiză și utilizarea rezultatelor în planificarea strategică și elaborarea politicilor publice.

În anul 2025, Ministerul Energiei a făcut un pas decisiv în modernizarea sectorului energetic prin elaborarea și promovarea Programului de Transformare Digitală a domeniului Energetic pentru anii 2026–2030, aprobat de Guvern la 8 octombrie 2025, cu sprijinul PNUD Moldova și al Guvernului Italiei. Programul stabilește direcțiile strategice pentru digitalizarea infrastructurii energetice naționale și introduce soluții inovatoare menite să aducă beneficii directe consumatorilor și economiei naționale.

Programul prevede, totodată, modernizarea rețelelor energetice și implementarea unor tehnologii digitale avansate, care vor contribui la reducerea pierderilor de energie până la 10%, generând economii anuale estimate la aproximativ 200 de milioane de lei. De asemenea, costurile operaționale ale sectorului urmează să fie diminuate cu 20–25% până în anul 2030, ceea ce va crea premise pentru

servicii mai eficiente și costuri mai accesibile pentru consumatori, sporind în același timp competitivitatea economiei naționale.

O altă realizare importantă o reprezintă instituirea Registrului Național privind Locul de Consum, care va atribui fiecărui punct de consum un cod unic de identificare. Acest instrument va asigura o mai mare transparență a facturării, monitorizarea continuă a consumului și va facilita schimbarea rapidă a furnizorului de energie, consolidând drepturile și protecția consumatorilor.

La 29 decembrie 2025, Ministerul Energiei a marcat o premieră regională prin lansarea primului proiect de testare inovativă în cadrul mecanismului Sandbox energetic din Republica Moldova. Prin aprobarea de către Guvern a proiectului-pilot „Vehicul spre rețea: testarea soluțiilor de încărcare inteligentă și a fluxului bidirecțional de energie (V2G)”, Republica Moldova a devenit prima țară din regiune care testează, într-un cadru de reglementare controlat, tehnologii ce conectează mobilitatea electrică cu funcționarea sistemului electroenergetic.

Proiectul urmărește evaluarea tehnologiei Vehicle-to-Grid (V2G), care permite schimbul bidirecțional de energie între vehiculele electrice și rețeaua de distribuție. Astfel, vehiculele electrice nu vor mai reprezenta doar mijloace de consum, ci vor putea deveni resurse flexibile de stocare și furnizare a energiei, contribuind la echilibrarea sistemului energetic și la integrarea unei ponderi mai mari de energie din surse regenerabile.

Prin intermediul acestui proiect, Ministerul Energiei testează soluții inovatoare de încărcare inteligentă, mecanisme digitale de gestionare a energiei și noi modele de reglementare, acumulând experiență practică și date relevante pentru perfecționarea cadrului normativ național. În acest scop, au fost instituite derogări temporare care permit, în condiții controlate, măsurarea bidirecțională a fluxurilor de energie, aplicarea unor mecanisme experimentale de flexibilitate și participarea vehiculelor electrice la servicii de echilibrare și stocare a energiei.

2.4.1. Proiecte investiționale și asistență externă

În anul 2025, Ministerul Energiei a consolidat semnificativ cooperarea cu partenerii externi pentru promovarea digitalizării și modernizării sectorului energetic, atrăgând noi investiții și sprijin tehnic pentru proiecte strategice.

Un rezultat important a fost mobilizarea unei contribuții suplimentare de **10 milioane de euro din partea Guvernului Italiei**, implementată prin Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), destinată sporirii rezilienței energetice și transformării digitale a sectoarelor energetic și de protecție socială. Această finanțare se adaugă sprijinului de 10 milioane de euro acordat anterior, ridicând valoarea totală a contribuției italiene la **20 milioane de euro**.

Totodată, cu sprijinul Guvernului Italiei și al PNUD, a fost inițiat procesul de creare a **Registrului Național Unificat al Locurilor de Consum**, o infrastructură digitală esențială pentru gestionarea și schimbul eficient de date între actorii pieței energetice, alinierea la standardele Uniunii Europene și facilitarea schimbării furnizorului de energie.

În paralel, Ministerul Energiei a inițiat discuții cu parteneri din sectorul privat internațional privind implementarea unor soluții inovatoare. În acest sens, au fost analizate oportunități de colaborare cu compania Schneider Electric România pentru modernizarea și digitalizarea infrastructurii termoelectrice din municipiul Chișinău. Soluțiile tehnologice propuse urmează să fie testate în cadrul mecanismului național de tip **Energy Sandbox**, Republica Moldova fiind prima țară din Europa Centrală și de Est care a operaționalizat un astfel de cadru de testare inovativă în domeniul energiei.

De asemenea, cooperarea cu partenerii de dezvoltare a facilitat organizarea unor platforme de dialog și schimb de experiență privind digitalizarea și securitatea cibernetică a infrastructurii energetice. Forumurile și atelierile organizate împreună cu PNUD, Guvernul Italiei și parteneri europeni au contribuit la promovarea bunelor practici internaționale și la consolidarea rezilienței sectorului energetic al Republicii Moldova.

2.4.2 Cadrul normativ, transpunerea și alinierea la *acquis-ul Uniunii Europene*

- a) *H.G. nr. 66/2025* cu privire la aprobarea mecanismului de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei, creează cadrul instituțional și procedural pentru testarea și implementarea soluțiilor inovatoare în sectorul energetic, prin instituirea spațiilor de testare inovativă și a Comisiei responsabile de evaluarea și monitorizarea proiectelor. Regulamentul facilitează dezvoltarea și testarea unor noi tehnologii, produse, servicii și modele de afaceri în domenii precum producerea, stocarea, transportul, distribuția și consumul energiei, inclusiv din surse regenerabile. Impactul principal constă în accelerarea inovării și modernizării sectorului energetic, creșterea competitivității și facilitarea integrării soluțiilor tehnologice noi în economia reală și în cadrul de reglementare. Prin oferirea unor derogări temporare de la reglementările rigide, se încurajează inițiativa privată și investițiile în soluții de avangardă care altfel ar fi imposibil de testat. Pentru anul 2025 au fost înaintate 4 propuneri de proiect din care câștigător a fost 1 proiect aprobat prin H.G. nr. 830/2025 cu privire la aprobarea proiectului de testare inovativă „Vehicul spre rețea: testarea soluțiilor de încărcare inteligentă și a fluxului bidirecțional de energie (V2G)”.
- b) *H.G. nr. 652/2025* cu privire la aprobarea Programului de transformare digitală a domeniului energetic al Republicii Moldova pentru anii 2026-2030, are un impact major asupra modernizării și eficientizării sectorului energetic, prin digitalizarea infrastructurii și optimizarea managementului rețelelor, contribuind la reducerea pierderilor de energie până la aproximativ 10% și generarea unor economii anuale estimate la circa 200 milioane lei. Implementarea programului va conduce, de asemenea, la diminuarea costurilor operaționale cu aproximativ 20–25% până în anul 2030, ceea ce poate contribui la menținerea unor tarife mai accesibile pentru consumatori și la creșterea competitivității economiei. Totodată, instituirea Registrului Național privind Locul de Consum va spori transparența și eficiența funcționării pieței energiei, facilitând monitorizarea în timp real a fluxurilor de energie, îmbunătățirea proceselor de facturare și schimbarea mai rapidă a furnizorilor. Reducerea vulnerabilității infrastructurii critice și asigurarea continuității serviciului prin monitorizare permanentă este o nouă performanță. Digitalizarea infrastructurii electrice acționează ca un catalizator pentru decarbonizare și integrarea surselor de energie regenerabilă (SER) și reducerea sărăciei energetice prin tarife dinamice și managementul cererii.
- c) *H.G. nr. 830/2025* cu privire la aprobarea proiectului de testare inovativă „Vehicul spre rețea: testarea soluțiilor de încărcare inteligentă și a fluxului bidirecțional de energie (V2G)”, pentru implementării primului proiect de testare inovativă în cadrul mecanismului național de tip Sandbox energetic, având ca obiectiv evaluarea practică și științifică a fezabilității integrării tehnologiei Vehicle-to-Grid (V2G) în sistemul electroenergetic al Republicii Moldova. Proiectul urmărește testarea, în condiții reale de operare, a fluxului bidirecțional de energie între vehiculele electrice și rețea, evaluarea impactului tehnic, economic și de reglementare al soluțiilor V2G asupra funcționării pieței și echilibrării sistemului electroenergetic, precum și generarea datelor necesare pentru

dezvoltarea și perfecționarea cadrului normativ privind consumatorii activi și mecanismele de flexibilitate energetică.

2.5 Eficiență energetică

În anul 2025, Ministerul Energiei a accelerat implementarea măsurilor de eficiență energetică, transformând acest domeniu într-un instrument concret de sprijin pentru cetățeni. Reformele promovate și investițiile atrase au urmărit un obiectiv comun: reducerea consumului de energie, reducerea cheltuielilor gospodăriilor casnice pentru plata serviciilor comunale, creșterea confortului în locuințe și instituții publice și consolidarea securității energetice a Republicii Moldova.

Unul dintre cele mai importante rezultate ale anului a fost extinderea mecanismelor de finanțare destinate sectorului rezidențial. Prin Fondul pentru Eficiență Energetică în Sectorul Rezidențial din Moldova (FEERM), cu un buget de peste 1,4 miliarde de lei până la sfârșitul anului 2027, au fost dezvoltate instrumente de sprijin fără precedent pentru proprietarii de locuințe. Programul prevede renovarea a cel puțin 507 mii m² de spațiu locativ în următorii trei ani, granturile acoperind până la 70% din investiții pentru asociațiile de proprietari în condominiu și până la 90% din contribuția proprie pentru gospodăriile vulnerabile. Este pentru prima dată când populația din Republica Moldova beneficiază de acces direct la programe guvernamentale de finanțare pentru eficiența energetică. Aceste programe răspund nevoilor urgente ale gospodăriilor vulnerabile și susțin obiectivele naționale pentru un viitor mai sustenabil, cu economii semnificative la facturile de energie.

La data de 10.02.2025, Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED) a lansat primele pachete de sprijin financiar destinate gospodăriilor vulnerabile energetic din zonele rurale. Respectiv, primele 13 contracte au fost semnate cu proprietari de locuințe din raioanele Călărași, Strășeni și Telenești. Semnarea primelor contracte au reprezentat un pas esențial în eforturile Republicii Moldova de a spori eficiența energetică și de a sprijini comunitățile vulnerabile. Cu ajutorul acestor surse financiare, beneficiarii vor putea implementa soluții eficiente pentru îmbunătățirea performanței energetice a locuințelor lor. Printre măsurile incluse se numără instalarea centralelor termice pe bază de biocombustibili solizi, izolația termică a pereților exteriori, acoperișului și subsolului locuinței, dar și modernizarea sau instalarea unui sistem de încălzire a apei menajere.

Ulterior, la data de 25.09.2025, Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED) anunțat lansarea lucrărilor de renovare energetică în primele 41 de gospodării vulnerabile din zonele rurale ale Republicii Moldova, cu finanțare din Fondul pentru Eficiență Energetică în sectorul Rezidențial (FEERM). Familiile beneficiare au fost selectate anterior în baza unor criterii tehnice și sociale, fiind situate în raioanele Călărași, Strășeni, Telenești, Orhei, Criuleni, Ungheni, Hîncești, Sîngerei și Briceni.

De menționat că Programul FEERM este dezvoltat de Guvernul Republicii Moldova cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, implementat de către Centrul Național pentru Energie Durabilă și Ministerul Energiei, susținut financiar prin proiectul „Eficiență Energetică și Energii Regenerabile pentru Moldova” (E4M). E4M este implementat de GIZ împreună cu Guvernul Republicii Moldova, finanțat de Guvernul Germaniei și cofinanțat de Uniunea Europeană, Norvegia și Danemarca. Proiectul E4M își propune accelerarea tranziției energetice în Moldova, cu obiectivul specific de a reduce dependența de importurile de energie și de a crea beneficii financiare pentru gospodăriile moldovenești prin eficiență energetică sporită și utilizarea surselor regenerabile de energie.

În perioada octombrie 2024 - ianuarie 2025, în cadrul programului de sprijin, au fost efectuate 58 de audituri energetice ale gospodăriilor din zonele rurale. Auditurile au conturat pierderile energetice pe care le are fiecare casă și au stabilit un set de măsuri clare pentru eficientizarea energetică. Cu sprijinul experților, beneficiarii au adaptat recomandările auditului la nevoile specifice ale fiecărei locuințe.

La data de 03.07.2025, a fost lansat programul „**Casa Verde**”, primul produs de finanțare dedicat gospodăriilor individuale care doresc să investească în eficiența energetică a locuințelor. Prin intermediul produsului de finanțare „Casa Verde” statul încurajează investițiile în locuințe durabile, contribuind astfel la reducerea consumului de energie, micșorarea facturilor pentru populație și protejarea mediului înconjurător. Proprietarii de case pot beneficia de granturi de până la 200.000 de lei pentru modernizarea sistemelor de încălzire și ventilație, inclusiv instalarea de centrale termice eficiente și sisteme de ventilație cu recuperare de căldură, pentru a asigura un consum redus de energie și un aer interior sănătos.

În plus, pentru familiile sau proprietarii care au deja implementat măsuri de eficiență energetică, produsul de finanțare acoperă și instalarea altor echipamente performante sau de valorificare a surselor regenerabile de energie, printre care se numără și panourile solare cu baterii de stocare.. Aceste investiții vor permite reducerea consumului de energie și a facturilor, sporind, în același timp, confortul termic și valoarea locuințelor.

Produsul „Casa Verde” beneficiază de sprijin financiar și tehnic din partea partenerilor internaționali. Uniunea Europeană și Germania, prin proiectul „Eficiență Energetică și Energii Regenerabile pentru Moldova” (E4M), au susținut dezvoltarea platformei digitale ferm.md, prin intermediul căreia cetățenii pot aplica pentru sprijin în cadrul programului Casa Verde și pot accesa informații relevante despre procesul de reabilitare energetică.

În anul 2025, Ministerul Energiei, prin intermediul Programului Fondul pentru Eficiență Energetică în sectorul Rezidențial din Moldova (FEERM), gestionat de CNED, a lansat prima investiție de renovare energetică a unui bloc locativ din nordul Republicii Moldova. Contractul de finanțare semnat pentru blocul cu 53 de apartamente de pe str. Independenței 32 din municipiul Bălți a marcat extinderea mecanismelor de sprijin pentru eficiența energetică în sectorul rezidențial.

Investiția, în valoare de 5,78 milioane lei, beneficiază de un sprijin public de peste 4,44 milioane lei, inclusiv granturi suplimentare destinate gospodăriilor vulnerabile energetic. Lucrările de termoizolare a clădirii vor reduce pierderile de căldură cu circa 28% și vor genera economii anuale estimate la aproximativ 308 mii lei, oferind locatarilor condiții de trai mai confortabile, facturi mai mici la energie și o protecție sporită împotriva vulnerabilității energetice.

În anul 2025, Ministerul Energiei a asigurat lansarea și operaționalizarea Proiectului INSPIREE – Inițiativa pentru dezvoltarea infrastructurii publice durabile prin renovări de eficiență energetică, prin ratificarea Acordului de facilitare de credit cu Agenția Franceză pentru Dezvoltare și demararea cooperării cu instituțiile beneficiare. Proiectul prevede reabilitarea energetică a 30 de clădiri publice, dintre care 16 instituții de învățământ superior (aproximativ 58.000 m²) și 14 spitale raionale (aproximativ 34.000 m²), cu impact direct asupra calității serviciilor și reducerii costurilor energetice. Valoarea totală a proiectului este de 73 milioane EUR, structurată astfel:

- 30 milioane EUR – împrumut acordat de Agenția Franceză pentru Dezvoltare;
- 38,7 milioane EUR – grant din partea Guvernului Republicii Federale Germania prin Banca de Dezvoltare KfW;
- 4,3 milioane EUR – contribuția Guvernului Republicii Moldova.

Instituțiile selectate – inclusiv universități din Chișinău și spitale din raioanele Cahul, Orhei, Hâncești, Florești, Bălți ș.a. – au fost alese pe baza propunerilor Ministerului Sănătății și Ministerului Educației și Cercetării, vizând clădiri cu consum ridicat de resurse energetice și importanță strategică.

În acest sens, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău a devenit prima instituție beneficiară a Proiectului INSPIREE, urmând să beneficieze de reabilitarea energetică a două blocuri de studii. Primul acord de colaborare cu instituțiile beneficiare a fost semnat la 16 septembrie 2025, marcând debutul implementării efective a proiectului.

Ulterior, Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău a devenit prima instituție de învățământ profesional tehnic inclusă în proiect, prin semnarea, la 18 septembrie 2025, a acordului de colaborare pentru reabilitarea energetică a blocului principal și a blocului B. Aceste etape au reprezentat pași concreți în operaționalizarea Proiectului INSPIREE și în modernizarea infrastructurii educaționale conform standardelor europene de eficiență energetică.

Prin coordonarea implementării proiectului, Ministerul Energiei a facilitat semnarea primelor acorduri de colaborare cu instituțiile beneficiare și a creat premisele pentru reducerea consumului de energie cu până la 50–60%, realizarea unor economii anuale estimate la 12,3 GWh și diminuarea emisiilor de CO₂. Investițiile vor genera condiții mai bune pentru peste 200.000 de cetățeni, prin sporirea confortului în instituțiile de învățământ și medicale, reducerea costurilor energetice și alinierea infrastructurii publice la standardele europene de eficiență energetică.

Pe dimensiunea reformelor structurale, la data de 19.03.2025 Guvernul a aprobat conceptul **Sistemului informațional în domeniul eficienței energetice (SINEE)**, care va facilita gestionarea lucrărilor de eficiență energetică și va sistematiza datele despre economiile de energie realizate. Noua soluție informatică va fi gestionată de către Centrul Național pentru Energie Durabilă, iar toate părțile interesate vor avea acces la informații din domeniu. Sistemul va include șapte subsisteme informaționale distincte, care se referă la performanța energetică a clădirilor, monitorizarea și verificarea economiilor de energie, precum și valorificarea surselor de energie regenerabilă într-un mod durabil. Portalul va pune la dispoziția cetățenilor date cu caracter public din toate subsistemele informaționale și va asigura accesul online la serviciile oferite de către Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED).

Totodată, centralizarea de către sistem a datelor cu privire la economiile de energie va permite planificarea eficientă a măsurilor de creștere a eficienței energetice și valorificarea surselor de energie regenerabilă, pentru atingerea obiectivelor naționale. Astfel, sistemul va contribui la realizarea obiectivului asumat de Republica Moldova de a reduce anual consumul final de energie cu 0,8%, dar și la reducerea facturilor populației, autorităților publice și agenților economici.

Un alt pas important în apropierea de standardele europene a fost aprobarea noilor cerințe privind **etichetarea energetică a electrocasnicelor și echipamentelor cu impact energetic**, prin transpunerea a cinci noi reglementări europene în domeniul etichetării energetice, în vederea alinierii complete a reglementărilor naționale la standardele Uniunii Europene¹². Noile etichete, bazate pe clasificarea de la A la G, vor ajuta consumatorii să facă alegeri informate și să opteze pentru produse mai eficiente energetic, ceea ce va conduce la reducerea consumului de energie și a cheltuielilor

¹² Noile reglementări vizează următoarele produse: i) dulapuri frigorifice de depozitare profesionale; ii) aparate pentru încălzire locală; iii) unități de ventilație rezidențiale; iv) cazane cu combustibil solid și pachete de cazan cu combustibil solid, instalații de încălzire suplimentare, regulatoare de temperatură și dispozitive solare; v) telefoane inteligente și tablete de tip „slate”.

gospodăriilor. De asemenea, acestea vor facilita integrarea echipamentelor electrocasnice în programul EcoVoucher, lansat în 2024.

Rezultatele obținute în anul 2025 demonstrează că eficiența energetică înseamnă beneficii directe pentru oameni. Mii de familii vor avea acces la finanțare pentru renovarea locuințelor, vor plăti facturi mai mici și vor beneficia de un confort termic sporit. Elevii, studenții și pacienții vor utiliza instituții publice mai moderne și mai eficiente energetic, iar consumatorii vor putea face alegeri informate în privința echipamentelor pe care le achiziționează.

Prin investițiile și reformele promovate, Ministerul Energiei a pus bazele unei transformări durabile a fondului construit din Republica Moldova, contribuind la reducerea vulnerabilității energetice, la creșterea nivelului de trai și la apropierea țării de standardele europene în domeniul eficienței energetice.

2.5.1. Proiecte investiționale și asistență externă

Pe parcursul anului 2025, Ministerul Energiei a promovat și implementat un portofoliu amplu de proiecte investiționale orientate spre creșterea eficienței energetice, reducerea consumului de energie și îmbunătățirea calității serviciilor publice, cu impact direct asupra cetățenilor și instituțiilor din Republica Moldova.

Unul dintre proiectele de referință este Programul de Vouchere pentru Electrocasnice (EcoVoucher), destinat sprijinirii gospodăriilor vulnerabile prin facilitarea accesului la echipamente electrocasnice eficiente energetic. Programul contribuie la reducerea facturilor la energie, modernizarea echipamentelor casnice și promovarea unui consum responsabil. În primele etape de implementare, peste 25.000 de familii au beneficiat de sprijin, fiind achiziționate mii de frigidere și mașini de spălat eficiente energetic. Economii cumulate pentru gospodării sunt estimate la aproximativ 30 milioane lei anual, iar impactul programului include și reducerea semnificativă a emisiilor de CO₂ și creșterea gradului de conștientizare privind eficiența energetică. Programul este implementat de Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED), în parteneriat cu Ministerul Energiei, și beneficiază de sprijinul Uniunii Europene și al Guvernului Germaniei, iar în actualele ediții este finanțat preponderent de Regatul Norvegiei. Fondurile oferite de donatorii europeni sunt gestionate prin proiectul „Eficiență Energetică și Energii Regenerabile în Republica Moldova” (E4M).

În paralel, un alt pilon important îl constituie proiectele investiționale de anvergură în clădirile publice, realizate în cadrul proiectului „Inițiativa pentru dezvoltarea infrastructurii publice durabile prin renovări de eficiență energetică (INSPIREE)”. Proiectul prevede reabilitarea energetică a circa 30 de clădiri publice, dintre care 16 clădiri de învățământ superior (58.000 m²) și 14 spitale raionale (34.000 m²), beneficiind direct zeci de mii de utilizatori.

Intervențiile includ izolarea termică a clădirilor, modernizarea sistemelor de încălzire, ventilare și iluminat, înlocuirea tâmplăriei și integrarea surselor regenerabile de energie. Efectele estimate indică reduceri ale consumului de energie de până la 50%, ceea ce va genera economii substanțiale la bugetele instituțiilor publice și va îmbunătăți confortul pentru pacienți, studenți și personalul angajat.

Proiectul INSPIREE are o valoare totală de 73 milioane euro, fiind finanțat printr-un pachet combinat de asistență externă: 30 milioane euro credit acordat de Agenția Franceză pentru Dezvoltare (AFD) și 38,7 milioane euro grant oferit de Guvernul Germaniei prin Banca Germană de Dezvoltare KfW, la care se adaugă contribuția Guvernului Republicii Moldova. Implementarea este realizată de Guvernul Republicii Moldova, prin Ministerul Energiei și Unitatea Consolidată pentru

Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii (UCIPE), în cadrul unei cooperări consolidate între partenerii europeni de dezvoltare.

În completarea portofoliului de investiții în eficiență energetică, Republica Moldova a lansat Proiectul „Tranziția durabilă către eficiența energetică în Moldova (STEEM)”, care prevede renovarea energetică a 46 de școli din întreaga țară, cu impact direct asupra a peste 46.000 de elevi și cadre didactice. Investiția totală constituie 54,5 milioane de dolari SUA și este orientată atât spre modernizarea infrastructurii educaționale, cât și spre eficientizarea sistemelor de alimentare cu energie termică din instituțiile vizate.

Implementarea proiectului va genera o reducere estimată de peste 50% a consumului de energie în clădirile renovate, contribuind astfel la diminuarea semnificativă a costurilor operaționale și la îmbunătățirea condițiilor de studii și muncă în instituțiile de învățământ. Totodată, proiectul are un impact important asupra reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră și a creșterii rezilienței energetice în sectorul educațional.

Proiectul STEEM este implementat de Guvernul Republicii Moldova prin Ministerul Energiei și Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii (UCIPE), cu suportul Grupului Banca Mondială. Din valoarea totală a investiției, 50 milioane de dolari sunt acordate sub formă de împrumut de către Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD), iar 4,5 milioane de dolari reprezintă grant oferit prin Fondul Fiduciar Multidonator „Moldova – Dezvoltare, Reziliență și Oportunități pentru Bunăstare (M-GROW)”.

Fondul M-GROW este susținut de parteneri de dezvoltare precum Irlanda, Norvegia și Regatul Unit, consolidând astfel caracterul de cooperare internațională al proiectului și contribuind la mobilizarea resurselor pentru investiții sustenabile în Republica Moldova.

Pe parcursul anului 2025, Ministerul Energiei a beneficiat de un sprijin substanțial din partea partenerilor externi pentru elaborarea și promovarea reformelor în domeniul eficienței energetice, contribuind la consolidarea cadrului normativ și instituțional necesar accelerării tranziției energetice și alinierii la acquis-ul Uniunii Europene.

Asistența tehnică oferită de partenerii de dezvoltare a sprijinit elaborarea și adoptarea unor acte normative esențiale. Astfel, proiectul de hotărâre a Guvernului pentru modificarea *Hotărârii Guvernului nr.1003/2014 pentru aprobarea regulamentelor privind cerințele de etichetare energetică a unor produse cu impact energetic*, a fost elaborat cu suportul Secretariatului Comunității Energetice, facilitând transpunerea a cinci noi reglementări europene și extinderea sistemului de etichetare energetică în Republica Moldova. Noile cerințe contribuie la reducerea consumului de energie în sectorul rezidențial, la diminuarea emisiilor de gaze cu efect de seră și la integrarea mai eficientă a echipamentelor electrocasnice în programele naționale de sprijin, precum EcoVoucher.

Totodată, modificările cadrului normativ¹³ privind auditul energetic, eficiența energetică și programele de finanțare destinate populației au fost elaborate cu suportul Centrului Național pentru Energie Durabilă și al proiectului „Moldovan Green Transition Technical Assistance Facility”, implementat de Expertise France. Aceste intervenții au permis actualizarea prevederilor referitoare la vulnerabilitatea energetică, aliniind criteriile de eligibilitate a consumatorilor la noile definiții din

¹³ - [Hotărârea Guvernului nr. 533/2024](#) privind aprobarea Regulamentului cu privire la modul de operare și funcționare a Programului de acordare a ajutorului financiar pentru eficientizarea consumului de resurse energetice (Programul de vouchere pentru electrocasnice),
- [Hotărârea Guvernului nr. 251/2024](#) cu privire la aprobarea Programului de finanțare „Fondul pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial din Republica Moldova”
- [Hotărârea Guvernului nr. 676/2020](#) pentru aprobarea Regulamentului cu privire la auditorii energetici și auditul energetic.

legea privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice. Totodată, una dintre cele mai importante modificări este revizuirea mecanismului de verificare a calității rapoartelor de audit energetic, prin introducerea unui sistem mai eficient, care va reduce perioada de procesare, va diminua costurile și va oferi pârgii clare de intervenție din partea autorităților în caz de neconformități.

La fel, este prevăzută extinderea accesului la registrul electronic al auditorilor energetici și pentru cetățenii străini care nu dețin cetățenia Republicii Moldova, dar care au drept de ședere legal și dețin certificate recunoscute de auditor energetic, emise de state membre ale Uniunii Europene sau țări partenere.

Un rol important al asistenței externe s-a reflectat și în dezvoltarea documentelor strategice în domeniul eficienței energetice a clădirilor. Planul național pentru creșterea numărului de clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero (NZEB) până în anul 2030 a fost elaborat cu sprijinul Proiectului „Securitatea Energetică a Republicii Moldova” (MESA), finanțat de USAID, precum și al proiectului „Tranziția verde din Moldova”, implementat de Expertise France cu suportul Agenției Franceze pentru Dezvoltare (AFD). Planul prevede un set de măsuri concrete pentru promovarea construcției de clădiri noi cu consum de energie aproape zero (NZEB), precum și pentru renovarea clădirilor existente în vederea creșterii performanței lor energetice. Prin implementarea acestuia, Republica Moldova urmărește reducerea consumului final de energie și a emisiilor de gaze cu efect de seră, în linie cu angajamentele asumate în domeniul eficienței energetice și combaterii schimbărilor climatice.

De asemenea, Strategia sectorială pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung pentru perioada 2025–2050 și Foaia de parcurs aferentă au fost elaborate cu sprijinul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), al Secretariatului Comunității Energetice, al Uniunii Europene și al Guvernului Danemarcei. Strategia urmărește sporirea eficienței energetice a clădirilor publice, private și rezidențiale din Republica Moldova până în 2050, facilitând transformarea tuturor clădirilor existente în clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero.

Totodată, sprijinul partenerilor externi a contribuit la consolidarea capacităților instituționale ale Centrului Național pentru Energie Durabilă (CNED). Cu suportul Expertise France au fost elaborate modificările care modernizează statutul și funcționarea instituției, transformând CNED într-un instrument public modern de finanțare a tranziției energetice. Noul cadru consolidează competențele instituției în administrarea fondurilor, emiterea garanțiilor financiare, compensarea ratei dobânzii și gestionarea proiectelor complexe, cu impact major asupra eficienței energetice și valorificării surselor regenerabile de energie. Totodată, numărul de angajați va fi majorat până la 58 de unități de personal, pentru a crea capacitatea administrativă necesară asigurării implementării acestor instrumente financiare.

Prin aceste intervenții, asistența tehnică externă a avut un rol determinant în accelerarea reformelor, dezvoltarea capacităților administrative și crearea condițiilor necesare pentru atragerea investițiilor în sectorul eficienței energetice, contribuind direct la atingerea obiectivelor asumate de Republica Moldova în procesul de integrare europeană și de consolidare a securității energetice.

2.5.2 Cadrul normativ, transpunerea și alinierea la *acquis-ul Uniunii Europene*

- a) *Legea nr. 111/2025 pentru modificarea Legii privind eficiența energetică*, cu scopul de a face mai ușoară și mai clară aplicarea proiectelor de eficiență energetică în Republica Moldova. Prin aceste schimbări, se elimină dublarea plăților suportate de furnizorii de energie termică

și se creează, la nivel de lege, Fondul pentru Eficiență Energetică, care va finanța toate proiectele de economisire a energiei gestionate de Centrul Național pentru Eficiență Energetică. Legea oferă, de asemenea, mai mult sprijin pentru proiectele destinate blocurilor de locuințe și caselor individuale, încurajând investițiile în măsuri de economisire a energiei și utilizarea surselor regenerabile. Prin aceste acțiuni, Moldova urmărește să reducă treptat consumul de energie și să atingă obiectivul național de economisire anuală de cel puțin 0,8% din consumul mediu de energie până în anul 2030. Totodată, legea introduce un mecanism nou de finanțare pentru sectorul public, prin contracte de performanță energetică, care vor permite instituțiilor statului să-și modernizeze clădirile fără a crește cheltuielile bugetare.

- b) [H.G. nr. 436/2025](#) cu privire la aprobarea Planului național pentru creșterea numărului de clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero (NZEB) până în anul 2030 și [H.G. nr. 595/2025](#) cu privire la aprobarea Strategiei sectoriale pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung pentru perioada 2025-2050, stabilesc cadrul strategic și operațional pentru îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor din Republica Moldova. Aceste documente prevăd un set de măsuri pentru promovarea construcției de clădiri noi NZEB și pentru renovarea profundă a clădirilor existente, atât publice, cât și private și rezidențiale. Implementarea acestora va contribui la reducerea semnificativă a consumului final de energie și a emisiilor de gaze cu efect de seră, facilitând tranziția treptată a fondului imobiliar național către clădiri cu performanță energetică foarte ridicată până în anul 2050, în conformitate cu angajamentele asumate în domeniul eficienței energetice și al combaterii schimbărilor climatice.
- c) [H.G. nr. 180/2025](#) cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.1003/2014 pentru aprobarea regulamentelor privind cerințele de etichetare energetică a unor produse cu impact energetic, contribuie la actualizarea și alinierea cadrului național privind etichetarea energetică a produselor cu impact energetic la cerințele și practicile Uniunii Europene. Această intervenție normativă a consolidat transparența informațiilor oferite consumatorilor privind performanța energetică a produselor, facilitând luarea unor decizii de achiziție mai eficiente din punct de vedere energetic, precum și stimulează introducerea pe piață a echipamentelor cu consum redus de energie, contribuind la diminuarea consumului final de energie și la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și la creșterea competitivității produselor conforme cu standardele europene pe piața națională.
- d) [H.G. nr. 144/2025](#) pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice (SINEE) - sistemul este destinat pentru digitalizarea activității IP CNED în vederea informatizării proceselor de business în domeniul eficienței energetice, al performanței energetice a clădirilor, precum și al valorificării surselor de energie regenerabilă.
- e) În vederea implementării proiectului „Inițiativa pentru dezvoltarea infrastructurii publice durabile prin renovări de eficiență energetică (INSPIREE)”, în anul 2025 a fost adoptat un set de acte normative care au asigurat cadrul juridic necesar pentru inițierea, negocierea, semnarea și ratificarea acordului de finanțare. Astfel, prin [H.G. nr. 69/2025](#) a fost aprobată inițierea negocierilor asupra proiectului Acordului de facilitare de credit dintre Republica Moldova și Agenția Franceză pentru Dezvoltare (AFD) nr. CMD 1013 01 D și a fost împuternicită delegația oficială pentru negocierea acestuia. Ulterior, prin [H.G. nr. 110/2025](#) a fost aprobată semnarea acordului de facilitare de credit, creând premisele pentru atragerea resurselor financiare necesare implementării proiectului. În continuare, prin [Legea nr. 106/2025](#), acordul a fost ratificat de Parlament, consolidând cadrul legal pentru valorificarea

finanțării externe și pentru implementarea măsurilor de renovare energetică a infrastructurii publice. Adoptarea acestor acte normative a permis operaționalizarea proiectului INSPIREE și avansarea investițiilor în eficiența energetică a clădirilor publice, contribuind la reducerea consumului de energie, la diminuarea emisiilor de gaze cu efect de seră și la modernizarea infrastructurii publice din Republica Moldova.

- f) *H.G. nr. 224/2025 cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (ajustarea cadrului normativ aferent auditului energetic și a unor măsuri de eficiență energetică implementate în cadrul unor programe de finanțare).*
- g) *H.G. nr. 674/2025 cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică).*
- h) *H.G. nr. 765/2025 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1060/2023 cu privire la organizarea și funcționarea IP Centrul Național pentru Energie Durabilă.*
- i) *H.G. nr. 620/2025 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de transmitere a bunurilor, lucrărilor sau serviciilor achiziționate din contul mijloacelor Fondului pentru eficiență energetică și din alte surse.*
- j) În anul 2025 a fost consolidat cadrul normativ necesar implementării Proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova”, menit să asigure continuitatea și extinderea intervențiilor în domeniul eficienței energetice a clădirilor publice. În acest sens, prin *H.G. nr. 405/2025* au fost inițiate negocierile și aprobată semnarea Amendamentului nr.1 la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții pentru realizarea Proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova”, în sumă de 30 de milioane de euro. Ulterior, prin *H.G. nr. 432/2025* a fost aprobat proiectul de lege pentru ratificarea Amendamentului nr. 1 la Acordul de grant dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții. Totodată, prin *H.G. nr. 433/2025* a fost aprobat proiectul de lege pentru ratificarea Amendamentului nr. 1 la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții, în valoare de 30 milioane de euro, semnat la Chișinău la 10 decembrie 2021. Adoptarea acestor acte normative a permis ajustarea cadrului financiar și operațional al proiectului, facilitând implementarea măsurilor de renovare energetică a infrastructurii publice și contribuind la îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor și diminuarea emisiilor de gaze cu efect de seră.

2.6. Surse de energie regenerabile și mobilitate verde

În anul 2025 a fost finalizat procesul *primei licitații* organizate în Republica Moldova pentru construcția centralelor electrice din surse regenerabile, cu o capacitate totală de 165 MW, dintre care 105 MW energie eoliană și 60 MW energie fotovoltaică. Procesul de licitație a fost desfășurat în mod transparent și competitiv, fiind depuse în total 44 de oferte (36 pentru centrale fotovoltaice și 8 pentru centrale eoliene), cu o capacitate cumulată semnificativ superioară celei licitate.

În urma evaluării ofertelor, au fost desemnați 11 câștigători, care vor dezvolta proiectele selectate în baza schemei de sprijin „preț fix” garantat pentru o perioadă de 15 ani, prin contracte de achiziție a energiei electrice cu S.A. „Energocom”.

Prețurile medii rezultate în cadrul licitației au fost de aproximativ 1,16 MDL/kWh pentru energia fotovoltaică și 1,32 MDL/kWh pentru energia eoliană, fiind considerate competitive pentru piața regională.

Implementarea acestor proiecte va contribui la creșterea securității energetice a țării, diversificarea surselor de producere a energiei electrice, reducerea emisiilor de CO₂, atingerea obiectivului național

de 30% energie din surse regenerabile până în anul 2030 și odată puse în funcțiune, centralele vor asigura aproximativ 8,4% din consumul anual de energie electrică al Republicii Moldova. De asemenea, investițiile private atrase sunt estimate la peste 190 milioane euro, fără implicarea resurselor bugetare, contribuind la dezvoltarea infrastructurii energetice și la crearea de locuri de muncă. Urmare a aprobării rezultatelor de către Guvern în august 2025¹⁴, proiectele au intrat în etapa de implementare, iar toate centralele fotovoltaice au fost puse în funcțiune în luna septembrie 2025.

În anul 2025 a fost lansată și pregătită o altă rundă de licitații pentru acordarea statutului de producător eligibil mare, vizând dezvoltarea centralelor eoliene cu capacitate totală de până la 170 MW, pentru prima dată cu integrarea obligatorie a sistemelor de stocare a energiei electrice.

Conform cadrului aprobat, proiectele includ obligația instalării unei capacități de stocare de minimum 44 MWh, cu scopul de a susține echilibrarea sistemului și integrarea eficientă a producției regenerabile. Schema de sprijin aplicabilă este „preț fix/primă variabilă”, iar prețul maxim plafonat este stabilit la 1,44 lei/kWh, oferind predictibilitate investitorilor și competitivitate procesului de selecție.

Implementarea acestei runde va contribui la creșterea cu aproximativ 5,8% a ponderii energiei regenerabile în consumul final, consolidarea securității energetice, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră cu peste 1,4 milioane tone CO₂, precum și dezvoltarea pieței de servicii de echilibrare prin tehnologii de stocare.

Calendarul licitației prevede:

- finalizarea documentației și consultărilor: decembrie 2025;
- lansarea oficială a licitației: decembrie 2025;
- depunerea ofertelor: februarie–martie 2026;
- evaluarea și desemnarea câștigătorilor: iunie 2026.

În domeniul producției descentralizate, a fost revizuit mecanismul de sprijin pentru prosumatori prin extinderea plafonului individual de capacitate pentru instalațiile fotovoltaice până la 7 - 10 kW¹⁵, precum și prin flexibilizarea condițiilor de acces la sistemul de „facturare netă”. Totodată, mecanismul va fi extins pentru a include și centrale eoliene și instalații pe biogaz, eliminându-se plafonarea rigidă pe categorii. Aceste modificări urmăresc stimularea investițiilor la nivel casnic și instituțional, reducerea perioadei de recuperare a investițiilor și utilizarea mai eficientă a infrastructurii de rețea.

În același timp, cadrul de reglementare pentru energia regenerabilă a fost extins prin stabilirea unor cote și capacități până în anul 2030, incluzând 265 MW¹⁶ pentru mecanismele de sprijin, dintre care 170 MW pentru scheme de preț fix și 95 MW pentru tarif fix. În plus, sunt prevăzute cerințe de integrare a sistemelor de stocare a energiei, inclusiv baterii, pentru noile capacități eoliene, ceea ce contribuie la stabilitatea sistemului energetic.

¹⁴ [H.G. nr. 494/2025 privind oferirea statutului de producător eligibil mare](#)

¹⁵ <https://energie.gov.md/ro/node/45679>

¹⁶ <https://energie.gov.md/ro/content/mai-mult-sprrijin-pentru-energia-verde-statul-extinde-termenele-si-majoreaza-capacitatile>

2.6.1. Proiecte investiționale și asistență externă

Republica Moldova a înregistrat progrese semnificative în atragerea asistenței externe și implementarea proiectelor investiționale în domeniul energiei regenerabile, cu impact direct asupra consolidării securității energetice și accelerării tranziției verzi.

Un element important al realizărilor Ministerului Energiei îl constituie lansarea primelor inițiative dedicate dezvoltării comunităților energetice din surse regenerabile în Republica Moldova, în parteneriat cu partenerii de dezvoltare.

Astfel, în cadrul proiectului „*Comunități reziliente prin abilitarea femeilor*”, implementat cu suportul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD Moldova) și al partenerilor de dezvoltare, a fost lansat un concurs de granturi destinat pilotării primelor comunități energetice din surse regenerabile în Republica Moldova. Inițiativa prevede selectarea a două organizații ale societății civile, fiecare beneficiind de un grant în valoare de 100.000 USD, pe o perioadă de implementare de 18 luni, în vederea mobilizării actorilor locali, consolidării capacităților instituționale și oferirii de asistență tehnică pentru constituirea și operaționalizarea comunităților energetice.

În același context, comuna Logănești (raionul Hîncești), comuna Cociulia (raionul Cantemir) și două blocuri locative din municipiul Chișinău au fost selectate pentru pilotarea primelor comunități de energie din Republica Moldova. Aceste inițiative sunt susținute tehnic și financiar pentru instalarea echipamentelor necesare și dezvoltarea modelelor de consum și producere locală a energiei regenerabile.

Selecția acestor comunități a fost realizată cu implicarea organizațiilor societății civile EcoVisio, ACSA și Green City Lab Moldova, care au desfășurat activități de informare și promovare la nivel local privind beneficiile comunităților energetice și pașii necesari pentru constituirea acestora. Comunitățile selectate se remarcă prin diversitatea actorilor implicați - gospodării casnice, instituții publice, întreprinderi locale și consumatori vulnerabili - precum și prin capacitatea de coagulare socială și tehnică.

În particular, comuna Cociulia se evidențiază prin orientarea către sprijinirea gospodăriilor vulnerabile energetic și integrarea unor obiective publice locale, precum stația de epurare a apelor uzate și centrul comunitar, proiectul urmând să contribuie la reducerea costurilor energetice și la creșterea rezilienței locale. În comuna Logănești, interesul ridicat al locuitorilor și implicarea mai multor tipuri de actori locali oferă un fundament solid pentru dezvoltarea unei comunități energetice funcționale. Totodată, în municipiul Chișinău, cele două blocuri locative selectate vor testa implementarea modelului în mediul urban, demonstrând potențialul reducerii costurilor la energie prin asocierea locatarilor și producerea locală de energie.

În paralel, cu sprijinul partenerilor de dezvoltare, inclusiv al Uniunii Europene și al altor donatori internaționali, au fost implementate proiecte de instalare a sistemelor fotovoltaice și a soluțiilor de stocare a energiei în instituții medicale, contribuind la creșterea rezilienței energetice a infrastructurii critice, la reducerea consumului și a emisiilor de CO₂, precum și la dezvoltarea unor modele replicabile pentru sectorul public.

De asemenea, Republica Moldova beneficiază de asistență tehnică și financiară din partea unor parteneri internaționali precum Agenția Germană pentru Energie (DENA), USAID Moldova și inițiativa INTERREG Danube Region, precum și alți parteneri de dezvoltare, pentru consolidarea capacităților instituționale, dezvoltarea comunităților energetice, elaborarea de studii tehnice și juridice și facilitarea accesului la finanțare pentru proiecte energetice locale. Un rol important îl are

cooperarea internațională în domeniul transformării deșeurilor în energie¹⁷, printr-un grant oferit de Swedfund International AB și Guvernul Suediei, în valoare de circa 820 mii euro, destinat elaborării studiilor de fezabilitate pentru implementarea tehnologiilor „waste-to-energy” în Republica Moldova, cu impact asupra securității energetice și gestionării durabile a deșeurilor.

Totodată, cooperarea cu Agenția Internațională pentru Energie Regenerabilă (IRENA) și Agenția Internațională pentru Energie (IEA) contribuie la dezvoltarea cadrului de politici publice, inclusiv prin elaborarea foilor de parcurs pentru integrarea energiilor regenerabile, extinderea capacităților eoliene și solare, precum și promovarea tehnologiilor de eficiență energetică, cum sunt pompele de căldură.

În paralel, Ministerul Energiei, cu sprijinul partenerilor internaționali (DENA)¹⁸, a elaborat ghidul (poate fi accesat [aici](#)) și studii de referință privind sistemele agrivoltaice și tranziția către tehnologii curate, facilitând integrarea producției de energie regenerabilă cu sectorul agricol și creșterea rezilienței economice în mediul rural.

De asemenea, în aceasta perioadă a fost finalizat un studiu privind potențialul geotermal al Republicii Moldova, care include și o viziune strategică de dezvoltare a sectorului până în anul 2035. Documentul evidențiază rolul potențial al energiei geotermale în diversificarea mixului energetic național, reducerea dependenței de sursele externe și contribuția la atingerea obiectivelor de decarbonizare. Studiul a fost elaborat cu suportul Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială (UNIDO) și al Fondului Global de Mediu Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială Fondul Global de Mediu. Acesta a permis valorificarea expertizei internaționale în evaluarea resurselor geotermale și fundamentarea unor direcții clare de politici publice, inclusiv identificarea sondelor existente și propunerea unor proiecte pilot în perioada 2027–2029.

Un alt rezultat important îl constituie elaborarea Metodologiei privind amplasarea, instalarea și demontarea centralelor electrice fotovoltaice în Republica Moldova, document care stabilește un cadru tehnic unitar pentru dezvoltarea sigură și sustenabilă a energiei solare. Metodologia a fost realizată cu suportul Guvernului Germaniei și al proiectului E4M – „Eficiență Energetică și Energii Regenerabile pentru Moldova”, implementat de GIZ Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) Guvernul Germaniei.

Documentul oferă reguli clare privind amplasarea centralelor fotovoltaice, integrarea acestora în infrastructura existentă, protecția mediului și siguranța tehnică, contribuind la creșterea predictibilității investițiilor și la accelerarea tranziției către energie verde.

În ansamblu, aceste inițiative confirmă consolidarea parteneriatelor internaționale și atragerea de resurse financiare și expertiză tehnică pentru dezvoltarea unui sector energetic modern, sustenabil și integrat în standardele europene, contribuind direct la obiectivele de independență energetică și tranziție verde ale Republicii Moldova.

2.6.2 Cadrul normativ, transpunerea și alinierea la acquis-ul Uniunii Europene

- a) [H.G. nr. 494/2025 privind oferirea statutului de producător eligibil mare](#), stabilește un mecanism clar, transparent și etapizat pentru lansarea unor noi licitații dedicate proiectelor de energie regenerabilă, contribuind astfel la dezvoltarea durabilă a sectorului energetic din Republica Moldova.

¹⁷ <https://energie.gov.md/ro/content/republica-moldova-va-colabora-cu-suedia-pentru-transformarea-deșeurilor-energie>

¹⁸ <https://energie.gov.md/ro/content/un-ghid-de-instalare-panourilor-fotovoltaice-combinatie-cu-culturile-agricole-fost-elaborat>

- b) *H.G. nr. 329/2025 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 401/2021 cu privire la aprobarea limitelor de capacitate, a cotelor maxime și a categoriilor de capacitate în domeniul energiei electrice din surse regenerabile valabile până la data de 31 decembrie 2025, va spori atractivității mecanismului „facturare netă” pentru consumatorii casnici, prin stabilirea unui plafon minim individual de capacitate de până la 10 kW pentru instalarea sistemelor fotovoltaice, nivel determinat în baza analizei puterii medii instalate a beneficiarilor existenți (5,4 kW), a impactului asupra rețelei electrice al invertoarelor monofazate comparativ cu cele trifazate, precum și a disponibilității acestora pe piață, astfel încât să fie asigurată atractivitatea financiară a investiției și recuperarea acesteia într-un termen rezonabil.*
- c) *H.G. nr. 86/2025 cu privire la aprobarea Planului național integrat privind energia și clima pentru perioada 2025-2030, stabilește prioritățile, obiectivele și politicile necesare pentru dezvoltarea unui sistem energetic sustenabil, competitiv și accesibil tuturor consumatorilor, definind totodată țintele naționale privind promovarea energiei din surse regenerabile, creșterea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. Totodată, contribuie la realizarea angajamentelor asumate de Republica Moldova în cadrul Energy Community, promovează dezvoltarea durabilă și decarbonizarea sectorului energetic și susține consolidarea securității energetice, inclusiv prin diversificarea căilor de import al energiei.*
- d) *H.G. nr. 53/2025 privind aprobarea Regulamentului cu privire la criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă și a Metodologiei de calcul al impactului biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă asupra emisiilor de gaze cu efect de seră, va contribui la asigurarea utilizării unor combustibili produși în condiții compatibile cu protecția mediului, prin impunerea unor cerințe stricte privind proveniența materiilor prime și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră pe întreg lanțul de aprovizionare, precum și va stimula dezvoltarea și utilizarea surselor regenerabile de energie în sectorul transporturilor, facilitând atingerea țintei de 9% energie regenerabilă în consumul final al acestui sector până în 2030.*
- e) *H.G. nr. 74/2025 cu privire la aprobarea Regulamentului privind calculul consumului de Legea nr. 10/2016 consumului de energie din surse regenerabile energie din surse regenerabile UE, stabilește un mecanism clar, transparent și standardizat pentru calculul consumului de energie din surse regenerabile, permițând determinarea precisă a ponderii acesteia în consumul final brut de energie. Impactul regulamentului constă în facilitarea monitorizării și raportării anuale conform cerințelor europene, sprijinind atingerea obiectivului național de 27% energie regenerabilă până în 2030. Totodată, mecanismul oferă autorităților instrumente pentru adoptarea rapidă a măsurilor corective necesare, consolidând progresul Republicii Moldova în domeniul tranziției energetice și al respectării angajamentelor asumate la nivel internațional.*
- f) *H.G. nr. 26/2025 privind impunerea obligației de serviciu public operatorilor de sistem în scopul acordării accesului la rețea pentru producătorii de energie din surse regenerabile care beneficiază de schema de sprijin „preț fix” și pentru câștigătorii licitațiilor pentru construcția de capacități de echilibrare, impactul constă în creșterea participării investitorilor la licitații, sporind astfel valorificarea cotelor de capacitate disponibile și reducând riscul neatribuirii acestora. Totodată, măsura contribuie la atingerea obiectivelor naționale privind utilizarea energiei regenerabile, asigurând predictibilitate și durabilitate pentru producția de*

energie, și stimulează competiția prin facilitarea accesului investitorilor mai mici, care anterior nu dețineau avize de racordare.

- g) [*H.G. nr. 58/2025*](#) pentru aprobarea Regulamentului cu privire la transferul statistic al cantităților de energie din surse regenerabile cu o altă parte contractantă la Tratatul de constituire a Comunității Energetice, creează un cadru pentru transferurile statistice de energie din surse regenerabile între părțile contractante ale Comunității Energetice, facilitând atingerea țintei naționale de 27% energie regenerabilă până în 2030, reducând costurile de implementare a acestei ținte și stimulând dezvoltarea investițiilor și cooperarea internațională în sectorul energiei regenerabile.
- h) [*H.G. nr. 253/2025*](#) pentru aprobarea Regulamentului cu privire la implementarea de proiecte comune în domeniul energiei electrice din surse regenerabile cu una sau mai multe părți contractante la Tratatul de constituire a Comunității Energetice, state membre ale Uniunii Europene sau țări terțe UE, creează un cadru clar și predictibil pentru dezvoltarea proiectelor comune în domeniul energiei electrice din surse regenerabile cu alte state contractante la Energy Community, state membre ale Uniunii Europene sau țări terțe, stimulând atragerea investițiilor și cooperarea internațională. Regulamentul sprijină atingerea obiectivului național de 27% energie din surse regenerabile în consumul final brut până în 2030, oferind flexibilitate prin posibilitatea tranzacționării ponderilor de energie între părți contractante și reducând costurile pentru respectarea țintei naționale. Totodată, acesta promovează transferul de tehnologii și dezvoltarea proiectelor inovative, contribuind la creșterea capacităților naționale de generare a energiei regenerabile și la consolidarea integrării Republicii Moldova în piețele regionale de energie curată.
- i) [*D.G. nr. 64-d/2025*](#) pentru aprobarea Planului de acțiuni privind organizarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare în perioada 2025-2026, împreună cu [*D.G. nr. 176-d/2025*](#) cu privire la instituirea Comisiei de licitații pentru organizarea și desfășurarea licitației pentru oferirea statutului de producător eligibil mare în perioada 2025-2026, consolidează independența energetică a Republicii Moldova și stimulează tranziția către surse de energie regenerabilă. Planul de acțiuni și funcționarea Comisiei asigură un cadru clar și transparent pentru desfășurarea licitațiilor, respectarea legislației și a Regulamentului actualizat, prin desemnarea membrilor Comisiei din structuri guvernamentale și societatea civilă, cu atribuții bine definite în pregătirea, organizarea și evaluarea ofertelor. În plus, aceste măsuri sprijină dezvoltarea sectorului energetic prin selectarea producătorilor mari de energie cu capacități de stocare, diversificarea surselor de energie, integrarea tehnologiilor moderne de stocare, creșterea flexibilității și rezilienței sistemului energetic național, și atragerea de investiții sustenabile în producția de energie electrică prin proceduri transparente și termene bine definite pentru implementarea proiectelor regenerabile.
- j) [*H.G. nr. 599/2025*](#) cu privire la aprobarea limitelor de capacitate și a cotelor maxime de capacitate în domeniul energiei electrice din surse regenerabile valabile până la data de 31 decembrie 2030, asigură continuitatea și dezvoltarea coerentă a cadrului normativ pentru energia regenerabilă, facilitând atingerea angajamentelor Republicii Moldova în cadrul Energy Community și respectarea țăintelor PNIEC 2025–2030. Prin stabilirea de limite de capacitate și cote maxime pentru tehnologii precum eolianul și biogazul, precum și a plafoanelor individuale pentru mecanismul de facturare netă, acesta stimulează investițiile în capacități noi de producere a energiei electrice din surse regenerabile. Implementarea regulamentului contribuie direct la consolidarea securității energetice, reducerea emisiilor de

gaze cu efect de seră și promovarea dezvoltării durabile a sectorului energetic din Republica Moldova.

- k) *H.G. nr. 648/2025 cu privire la modificarea Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 690/2018*, va contribui la creșterea gradului de integrare a energiei electrice din surse regenerabile, în combinație cu sisteme de stocare (BESS), în vedre consolidării securității energetice naționale și asigurării atingerii țintelor stabilite pentru anul 2030, ceea ce va permite Republicii Moldova să își diversifice mixul energetic, să reducă dependența de resursele convenționale importate și să contribuie la tranziția către sector energetic sustenabil și rezilient;
- l) *Lege nr. 45/2025 privind modificarea unor acte normative (responsabilizarea titularilor avizelor de racordare și îmbunătățirea toleranțelor pentru dezechilibre)*.

3. Cooperare internațională și integrare europeană

3.1 Progrese în procesul de aliniere la acquis-ul Uniunii Europene

Anul 2025 a marcat o etapă importantă în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova în domeniul energetic, prin accelerarea alinierii la acquis-ul Uniunii Europene și avansarea negocierilor de aderare în cadrul Capitolului 15 – Energie și Capitolului 21 – Rețele Transeuropene în energie. Eforturile susținute ale instituțiilor responsabile au fost apreciate atât de Comisia Europeană, cât și de Secretariatul Comunității Energetice, Republica Moldova fiind recunoscută drept unul dintre cele mai avansate state candidate și lider regional în implementarea reformelor energetice.

Un moment-cheie al anului 2025 l-a constituit procesul de screening bilateral cu Uniunea Europeană. În februarie 2025, reprezentanții Ministerului Energiei au participat la sesiunea de screening bilateral pe subiectul „Libera circulație a bunurilor”, unde au fost prezentate progresele Republicii Moldova în transpunerea Directivei 2009/125/CE de instituire a unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic și în dezvoltarea cadrului aferent tehnologiilor net-zero. Totodată, oficialii europeni din cadrul Direcției Generale pentru Energie (DG ENER) au reiterat sprijinul deplin pentru reformele promovate de Republica Moldova în vederea consolidării rezilienței energetice și alinierii la acquis-ul comunitar.

Pregătirea pentru screening-ul bilateral dedicat energiei, anume capitolul 15, a implicat un amplu exercițiu interinstituțional. În perspectiva reuniunii oficiale desfășurate la Bruxelles în perioada 10 - 11 iulie 2025, Ministerul Energiei a organizat sesiuni de simulare și coordonare internă, în cadrul cărora au fost analizate 89 de acte juridice ale Uniunii Europene, structurate în 9 blocuri tematice și 14 sub-blocuri. Pentru fiecare domeniu au fost elaborate prezentări tehnice detaliate, reflectând gradul actual de armonizare a legislației naționale cu acquis-ul european, o mare parte dintre actele vizate fiind deja incluse în Programul Național de Aderare 2025–2029.

Reuniunea oficială de screening bilateral din iulie 2025 a reprezentat unul dintre cele mai importante exerciții tehnice realizate de Republica Moldova în cadrul negocierilor de aderare. Delegația Republicii Moldova, reprezentată de Ministerul Energiei, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și alte instituții aferente domeniului, a prezentat 14 intervenții tematice, acoperind domenii esențiale precum piața energiei electrice și a gazelor naturale, codurile de rețea, securitatea aprovizionării, stocurile strategice, eficiența energetică, performanța energetică a clădirilor, etichetarea energetică și eco-proiectarea, energia regenerabilă, energia nucleară, combaterea corupției și rețelele transeuropene.

În cadrul reuniunii, reprezentanții Comisiei Europene au remarcat progresele substanțiale realizate de Republica Moldova în transpunerea și implementarea acquis-ului energetic. Capitolul 15/Energie a fost apreciat drept unul dintre cele mai avansate capitole de negociere, fiind încadrat în Pachetul de Extindere al Comisiei Europene la nivelul de „pregătire moderată, cu progrese bune”. Evaluarea pozitivă a reflectat reformele implementate în domeniul liberalizării piețelor energetice, separării operatorilor de sistem, consolidării securității energetice, dezvoltării surselor regenerabile și eficienței energetice.

Progresele Republicii Moldova au fost confirmate ulterior și prin Raportul anual al Comisiei Europene din 4 noiembrie 2025, care a evidențiat transformările majore realizate în sectorul energetic. Printre realizările apreciate se numără reducerea dependenței de o singură sursă de aprovizionare cu energie, diversificarea importurilor de gaze naturale și energie electrică, finalizarea separării activităților de transport și furnizare a gazelor naturale, adoptarea cadrului legislativ privind liberalizarea pieței gazelor și energiei electrice, aprobarea Planului Național Integrat pentru Energie și Climă, precum și lansarea licitațiilor pentru noi capacități de producere a energiei regenerabile și de stocare.

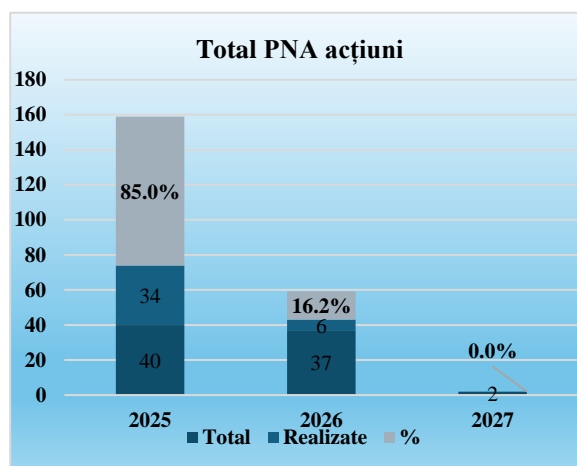
Totodată, Comisia Europeană a apreciat eforturile Republicii Moldova de consolidare a infrastructurii energetice strategice și a interconectărilor regionale, subliniind importanța accelerării proiectelor precum liniile electrice de 400 kV Vulcănești - Chișinău 400 kV, Bălți - Suceava și Bălți - Centrala Hidroelectrică Nistru(Ucraina) de 330 kV, esențiale pentru integrarea deplină în piața internă a energiei din Uniunea Europeană.

Recunoașterea progreselor realizate în domeniul energiei a fost consolidată și de evaluarea Secretariatului Comunității Energetice. Potrivit evaluării Secretariatului Comunității Energetice, Republica Moldova a înregistrat performanțe remarcabile în toate domeniile-cheie ale politicii energetice: 69% la capitolul piețe și integrare, 77% la decarbonizare, 78% la securitatea aprovizionării, 63% la protecția mediului și 84% la performanța instituțională, fără a înregistra regres în niciunul dintre capitolele analizate. Aceste rezultate reflectă ritmul accelerat al reformelor și capacitatea instituțională de implementare a angajamentelor asumate.

În paralel, Ministerul Energiei a avansat elaborarea și consultarea publică a Poziției de Negociere pentru Capitolul 15 – Energie și Capitolul 21 – Rețele Transeuropene, document strategic care stabilește angajamentele de armonizare legislativă, măsurile administrative necesare, termenele de implementare și eventualele perioade de tranziție solicitate. Poziția de Negociere, transmisă Comisiei Europene până la sfârșitul anului 2025, constituie fundamentul etapelor următoare ale negocierilor și reflectă angajamentul ferm al Republicii Moldova de a asigura conformitatea deplină cu standardele europene.

Conform Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, în domeniul energiei au fost planificate spre realizare 79 de acțiuni. Dintre acestea, 40 de acțiuni au fost prevăzute pentru anul 2025, iar până la sfârșitul anului au fost realizate 34 de acțiuni, ceea ce reprezintă un grad de realizare de 85%.

Pentru anul 2026 au fost planificate 37 de acțiuni, dintre care 6 au fost realizate anticipat în anul 2025, constituind 16,2% din totalul acțiunilor prevăzute pentru anul respectiv. Totodată, pentru anul 2027 au fost planificate 2 acțiuni, care nu au fost inițiate, având în vedere complexitatea sporită a acestora și necesitatea realizării unor măsuri pregătitoare prealabile.

Prin aceste rezultate, anul 2025 a confirmat că Republica Moldova nu doar accelerează procesul de transpunere a acquis-ului Uniunii Europene în domeniul energiei, ci se poziționează drept unul dintre cei mai performanți actori ai Comunității Energetice și un partener credibil în procesul de aderare la Uniunea Europeană.

3.2 Cooperarea bilaterală și multilaterală

3.2.1 Platforma de colaborare multilaterală în cadrul Consiliului sectorial pentru asistență externă

În anul 2025, Ministerul Energiei a organizat *trei ședințe ale Consiliului sectorial pentru asistență externă în sectorul energetic* (26 martie, 16 septembrie și 9 decembrie), care au constituit principala platformă de dialog și coordonare între autoritățile naționale, instituțiile din sectorul energetic și partenerii internaționali de dezvoltare. Aceste reuniuni au contribuit la monitorizarea progreselor înregistrate în sector, la alinierea asistenței externe cu prioritățile naționale și la mobilizarea sprijinului tehnic și financiar necesar implementării reformelor și proiectelor strategice.

În cadrul primei ședințe, desfășurate la 26 martie 2025 cu sprijinul PNUD Moldova și al Guvernului Danemarcei, au fost analizate oportunitățile de dezvoltare a sectorului energetic și resursele necesare pentru prevenirea și gestionarea situațiilor de criză. Ministerul Energiei a evidențiat necesitatea susținerii unor proiecte prioritare, precum finalizarea infrastructurii energetice strategice și a interconectărilor cu România, dezvoltarea sectorului biogazului, consolidarea capacităților investiționale și de testare a inovațiilor, precum și întărirea securității informaționale în domeniul energetic. Totodată, au fost prezentate direcțiile de dezvoltare privind extinderea capacităților de producere a energiei regenerabile, dezvoltarea soluțiilor de stocare și implementarea schemelor de sprijin pentru investițiile în tehnologii „net-zero”.

În cadrul reuniunii din luna septembrie 2025, participanții au trecut în revistă progresele realizate în procesul de integrare europeană și prioritățile imediate ale sectorului energetic. Au fost prezentate reformele legislative majore, inclusiv noua redacție a Legii energiei electrice, armonizată cu Pachetul IV Energetic al UE, și modificările Legii gazelor naturale, orientate spre liberalizarea piețelor și sporirea concurenței. În paralel, au fost discutate necesitățile de finanțare pentru studiile de fezabilitate aferente proiectelor de interconectare Strășeni - Gutinaș (400 kV) și Bălți - Dnestrovsc (330 kV), modernizarea infrastructurii în conformitate cu standardele ENTSO-E și dezvoltarea instrumentelor digitale pentru integrarea în piața energetică europeană. Participanții au fost informați

și despre pregătirea celei de-a doua runde de licitații pentru dezvoltarea a 173 MW de capacități eoliene, însoțite de soluții moderne de stocare a energiei.

Ultima reuniune din anul 2025, desfășurată la 9 decembrie, a oferit o evaluare comprehensivă a transformării sectorului energetic într-un context internațional marcat de volatilitatea piețelor și riscuri geopolitice persistente. Ministerul Energiei a prezentat progresele înregistrate în armonizarea legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene. Au fost raportate progrese semnificative în dezvoltarea energiei regenerabile și modernizarea infrastructurii energetice. Capacitatea totală instalată din surse regenerabile a ajuns la 930 MW la sfârșitul lunii octombrie 2025, în creștere cu 353 MW față de anul precedent, iar estimările indicau că ponderea energiei electrice produse din surse regenerabile urma să depășească 25% din consumul național până la sfârșitul anului. Totodată, au fost prezentate proiectele strategice de interconectare, inclusiv linia electrică aeriană Strășeni - Gutinaș și modernizarea infrastructurii de transport al gazelor naturale. În domeniul digitalizării, Programul-pilot de Contorizare Inteligentă înregistra deja instalarea a 35.000 de contoare inteligente, cu obiectivul extinderii la 100.000 de consumatori până în anul 2027, fiind completat de lansarea Programului de Transformare Digitală a Sectorului Energetic 2026–2030 și de inițiativele de consolidare a securității cibernetice a infrastructurii energetice critice.

Prin intermediul acestor reuniuni periodice, Consiliul sectorial pentru asistență externă și-a consolidat rolul de mecanism strategic de coordonare a sprijinului internațional, facilitând dialogul permanent cu partenerii de dezvoltare și orientarea eficientă a resurselor externe către prioritățile naționale. Totodată, platforma a contribuit la accelerarea reformelor, implementarea proiectelor investiționale și avansarea procesului de integrare a Republicii Moldova în piața energetică europeană, sprijinind obiectivele de securitate energetică, sustenabilitate și reziliență ale țării.

Pe parcursul anului 2025, reprezentanții Ministerului Energiei au efectuat și au participat la multiple vizite oficiale, reuniuni bilaterale și multilaterale, forumuri internaționale și evenimente tematice, în cadrul cărora au fost consolidate relațiile de cooperare cu partenerii externi, identificate noi oportunități de colaborare și promovate prioritățile Republicii Moldova în sectorul energetic.

3.2.2 Colaborare multilaterală

Ministerul Energiei a înregistrat rezultate semnificative în domeniul colaborării multilaterale, prin consolidarea parteneriatelor cu instituții europene, organizații internaționale, state partenere și platforme regionale de cooperare. Aceste colaborări au contribuit la accelerarea procesului de integrare europeană, consolidarea securității energetice și promovarea tranziției verzi în Republica Moldova.

Un rezultat important îl constituie aprofundarea cooperării cu Uniunea Europeană și instituțiile sale. Ministerul Energiei a participat activ la reuniuni și forumuri internaționale dedicate securității energetice, tranziției verzi și rezilienței regionale, inclusiv la *Consiliul informal Transport, Telecomunicații și Energie*¹⁹, *Dialogul de Tranziție Energetică de la Berlin*²⁰, *Summitul internațional „Viitorul Securității Energetice”* de la Londra²¹ și *Summitul pentru Energie din Balcani*²².

Aceste platforme au facilitat promovarea intereselor Republicii Moldova în domenii esențiale precum extinderea sistemelor de contorizare inteligentă, atragerea investițiilor și integrarea în Piața Unică

¹⁹ <https://energie.gov.md/ro/node/45682>

²⁰ <https://energie.gov.md/ro/content/secretara-de-stat-cristina-pereteatcu-participa-la-cea-de-11-editie-dialogului-de-tranzitie>

²¹ <https://energie.gov.md/ro/content/dorin-junghietu-participa-la-summitul-privind-viitorul-securitatii-energetice-organizat-de>

²² <https://energie.gov.md/ro/node/45663>

Europeană de energie, contribuind totodată la consolidarea sistemului energetic național. În cadrul dialogurilor internaționale a fost evidențiată necesitatea unei viziuni comune privind securitatea energetică, în contextul tranziției verzi, al provocărilor geopolitice și al impactului schimbărilor climatice. De asemenea, a fost subliniat rolul strategic al cooperării regionale pentru atingerea obiectivelor Republicii Moldova în materie de reziliență energetică și conectivitate, precum și importanța diversificării surselor de energie electrică.

Totodată, oficialii au reiterat importanța Coridorului Vertical pentru asigurarea securității energetice și a livrărilor continue de gaze naturale către Republica Moldova, accentuând necesitatea instituirii unui tarif unic și transparent pe întregul traseu al coridorului, ca element esențial pentru viabilitatea comercială și sustenabilitatea acestuia pe termen lung. În același timp, a fost evidențiată necesitatea consolidării cooperării cu Ucraina, în special în domeniul interconectării energetice și al dezvoltării capacităților de generare transfrontalieră.

De asemenea, ministerul a consolidat cooperarea cu Comisia Europeană și partenerii europeni în domeniul decarbonizării și alinierii la politicile climatice europene. În acest sens, au avut loc consultări cu *Direcția Generală pentru Acțiune Climatică a Comisiei Europene (DG CLIMA)*²³, fiind discutate mecanisme precum ETS și CBAM, precum și măsuri pentru atingerea obiectivului de neutralitate climatică până în anul 2050.

Un alt rezultat relevant îl reprezintă consolidarea parteneriatelor financiare și tehnice cu organizațiile și instituțiile internaționale de dezvoltare. În colaborare cu *Agenția Italiană pentru Cooperare și Dezvoltare (AICS)*²⁴, GSE Italia și PNUD Moldova, a fost susținut proiectul de instalare a 35.000 de contoare inteligente și dezvoltarea unei rețele inteligente, cu o finanțare de 10 milioane de euro. Totodată, cooperarea cu *Agenția Franceză pentru Dezvoltare (AFD)*²⁵ a contribuit la promovarea reformelor în sectorul energetic și consolidarea rezilienței climatice, inclusiv printr-o linie de credit de 40 milioane de euro și granturi europene pentru asistență tehnică.

Ministerul Energiei a promovat activ cooperarea regională pentru consolidarea securității energetice și diversificarea surselor de aprovizionare. În cadrul reuniunilor regionale (anume reuniune ministerială, summit, forum economic, Săptămâna Energiei) desfășurate la *Baku*²⁶, *Istanbul*²⁷ și *Viena*²⁸, au fost dezvoltate parteneriate strategice cu România, Bulgaria, Turcia, Azerbaidjan, Ucraina și alte state europene pentru implementarea proiectelor de interconectare energetică, dezvoltarea Coridorului Vertical și a Coridorului Electric Transbalcanic, precum și pentru facilitarea accesului la piețele energetice regionale.

Totodată, ministerul a intensificat cooperarea internațională în domeniul digitalizării și securității cibernetice a infrastructurii energetice. Au fost inițiate schimburi de bune practici cu *Litania* și *Kazahstan*²⁹ privind contorizarea inteligentă și inovarea în sectorul energetic, iar în cooperare cu *Oficiul de legătură NATO*³⁰ au fost discutate măsuri pentru consolidarea rezilienței cibernetice a infrastructurilor energetice critice.

²³ <https://energie.gov.md/ro/node/45550>

²⁴ <https://energie.gov.md/ro/content/prioritatile-cooperarii-sectorul-energetic-discutate-cu-reprezentantii-agentiei-italiene>

²⁵ <https://energie.gov.md/ro/content/republica-moldova-progreseaza-realizarea-angajamentelor-de-reformare-legislatiei-din>

²⁶ <https://energie.gov.md/ro/content/ministrul-energiei-dorin-junghietu-discutat-cu-comisarul-european-dan-jorgensen-si-omologul,https://energie.gov.md/ro/content/secretara-de-stat-carolina-novac-participat-la-saptamanii-energiei-desfasurata-la-baku>

²⁷ <https://energie.gov.md/ro/content/dorin-junghietu-la-summitul-resurselor-naturale-de-la-istanbul-moldova-devenit-un-actor>

²⁸ <https://energie.gov.md/ro/content/dorin-junghietu-la-forumul-economic-de-la-viena-reziliencia-energetica-se-bazeaza-pe>

²⁹ <https://energie.gov.md/ro/content/secretara-de-stat-cristina-pereteatcu-participa-la-cea-de-11-editie-dialogului-de-tranzitie>

³⁰ <https://energie.gov.md/ro/content/intalnire-de-lucru-intre-secretarul-de-stat-cristina-pereteatcu-si-reprezentantii-oficiului>

În domeniul tranziției verzi și al dezvoltării durabile, ministerul a participat la multiple platforme internaționale și regionale dedicate energiei regenerabile, incluziunii sociale și combaterii schimbărilor climatice. Participarea la conferințele *Green Future*³¹, *Green and Just Transition Summit*³² și *The Smarter E Europe*³³ a facilitat promovarea soluțiilor inovatoare, inclusiv a tehnologiilor bazate pe hidrogen verde, energiei regenerabile și digitalizării sectorului energetic.

De asemenea, ministerul a sprijinit cooperarea internațională în domeniul educației și dezvoltării capacităților profesionale, prin lansarea programului *Global Energy Leadership RUMA*³⁴, realizat în parteneriat cu AC Language School și experți internaționali din domeniul energetic, destinat studenților din Republica Moldova, România și Ucraina.

În cadrul *Dialogului la Nivel Înalt UE - Republica Moldova privind Energia*³⁵, reuniunilor *Consiliului de Asociere Republica Moldova - UE*³⁶, *Consiliului TTE al Uniunii Europene*³⁷ și reuniunilor *Comunității Energetice*³⁸, au fost reconfirmate obiectivele de integrare deplină a pieței energetice a Republicii Moldova în piața UE, consolidarea independenței energetice și implementarea acquis-ului energetic european. Totodată, Uniunea Europeană și partenerii internaționali și-au reiterat sprijinul financiar și tehnic pentru modernizarea infrastructurii energetice, dezvoltarea interconectărilor și accelerarea tranziției energetice.

Ministerul a promovat activ cooperarea regională în domeniul securității energetice și conectivității. Participarea la forumuri și platforme internaționale desfășurate la *Copenhaga*³⁹, *Luxemburg*⁴⁰ a permis consolidarea dialogului cu statele din regiune și cu organizațiile internaționale privind dezvoltarea Coridorului Vertical, diversificarea surselor de aprovizionare cu gaze naturale, extinderea interconectărilor energetice și integrarea surselor regenerabile de energie. În acest context, Republica Moldova a fost evidențiată drept un partener regional activ și un exemplu de transformare accelerată a sectorului energetic.

De asemenea, au fost aprofundate relațiile de cooperare cu instituții financiare și parteneri internaționali de dezvoltare, inclusiv *AFD*, *KfW*⁴¹, *Banca Mondială*⁴², *FMI*⁴³ și *AIEA*⁴⁴. Aceste parteneriate au sprijinit proiecte strategice de infrastructură energetică, eficiență energetică, digitalizare și energie regenerabilă, precum și consolidarea capacităților instituționale și atragerea investițiilor în sector.

În domeniul tranziției verzi, Ministerul Energiei a promovat activ obiectivele Republicii Moldova privind decarbonizarea, dezvoltarea energiei regenerabile și reducerea emisiilor de gaze cu efect de

³¹ <https://energie.gov.md/ro/node/45476>

³² <https://energie.gov.md/ro/node/45473>

³³ <https://energie.gov.md/ro/node/45681>

³⁴ <https://energie.gov.md/ro/content/ministerul-energiei-anunta-lansarea-cursului-global-energy-leadership-ruma>

³⁵ <https://energie.gov.md/ro/node/45813>

³⁶ <https://energie.gov.md/ro/content/la-bruxelles-s-incheiat-cea-de-9-reuniune-consiliului-de-asociere-republica-moldova-uniunea>

³⁷ <https://energie.gov.md/ro/content/moldova-la-consiliul-energiei-ue-ministrul-junghietu-discutat-cu-oficiali-europeni-si>

³⁸ - <https://energie.gov.md/ro/content/ministrul-energiei-dorin-junghietu-participat-la-reuniunea-consiliului-ministerial-informal>,

- <https://energie.gov.md/ro/content/comunitatea-energetica-isi-consolideaza-sprijinul-pentru-parcursul-energetic-european-al>,

- <https://energie.gov.md/ro/content/reuniunea-ministeriala-comunitatii-energetice-angajamente-consolidate-pentru-securitatea>

³⁹ <https://energie.gov.md/ro/content/solutiile-de-stocare-energiei-discutate-de-ministerul-energiei-la-o-reuniune-agentiei>,

<https://energie.gov.md/ro/content/ministrul-energiei-dorin-junghietu-reprezentat-republica-moldova-la-consiliul-informal-al>

⁴⁰ <https://energie.gov.md/ro/content/moldova-poate-deveni-un-pilon-solid-arhitectura-energetica-regionala>

⁴¹ <https://energie.gov.md/ro/content/ministrul-energiei-dorin-junghietu-avut-o-intrevedere-cu-conducerea-agentiei-franceze-de>

⁴² <https://energie.gov.md/ro/content/dorin-junghietu-avut-o-intrevedere-cu-misiunea-bancii-mondiale-pe-proiecte-domeniul>

⁴³ <https://energie.gov.md/ro/content/conducerea-ministerului-energiei-purtat-discutii-cu-misiunea-fmi-aflata-la-chisinau>

⁴⁴ <https://energie.gov.md/ro/content/secretara-de-stat-carolina-novac-prezentat-experienta-republicii-moldova-privind-tranzitia>

seră. Participarea la platforme precum *GLOBSEC*⁴⁵, *Moldova Energy Forum*⁴⁶, *Cleantech Days*⁴⁷, *Săptămâna Energiei Durabile 2025*⁴⁸ a facilitat schimbul de bune practici și promovarea proiectelor privind stocarea energiei, hidrogenul verde, digitalizarea sistemului energetic și dezvoltarea mecanismelor inovatoare, inclusiv Sandbox-ul în energie.

În cadrul Forumului ministerial organizat de „*The Economist*” la Atena⁴⁹, ministrul Energiei, Dorin Junghietu, a prezentat reformele și transformările realizate de Republica Moldova în sectorul energetic, apreciate drept un exemplu remarcabil în regiune. Printre realizările evidențiate se numără adoptarea noii Legi a energiei electrice, liberalizarea pieței și eliminarea dependenței de importurile de energie din Federația Rusă, cu sprijinul Uniunii Europene și al Comunității Energetice.

Totodată, ministrul a subliniat rolul strategic al Republicii Moldova în cadrul Coridorului Vertical, care a contribuit la diversificarea surselor de gaze naturale și la consolidarea securității energetice. A fost remarcată și implicarea companiei SA Energocon în utilizarea interconectorului Grecia - Bulgaria și importul de LNG din Statele Unite prin terminalul Alexandroupolis, demonstrând viabilitatea noilor rute regionale de aprovizionare cu gaze naturale.

În cadrul *Forumului Economic de la Karpacz*⁵⁰, unul dintre cele mai importante evenimente regionale dedicate securității energetice și transformării economice în Europa Centrală și de Est, a fost prezentată experiența Republicii Moldova în procesul de tranziție energetică și măsurile implementate pentru reducerea dependenței de sursele energetice din Federația Rusă. Participarea la forum a contribuit la promovarea reformelor și a progreselor Republicii Moldova în domeniul securității energetice și integrării europene.

În cadrul reuniunii *Parteneriatului pentru Cooperare Energetică Transatlantică (P-TEC)*⁵¹, Republica Moldova a prezentat progresele semnificative realizate în domeniul securității energetice și integrării în rețeaua energetică europeană. Ministrul Energiei, Dorin Junghietu, a anunțat dezvoltarea noilor linii de interconectare Vulcănești - Smârdan, Comrat - Smârdan și Vulcănești - Artsyz, proiecte strategice ce vor consolida conectivitatea regională și integrarea energiei regenerabile.

Prin aceste acțiuni, Ministerul Energiei și-a consolidat poziția de partener credibil și activ în cadrul cooperării multilaterale regionale și internaționale, contribuind la modernizarea sectorului energetic, diversificarea surselor de energie și avansarea procesului de integrare europeană a Republicii Moldova.

3.2.3 Colaborare bilaterală

Ministerul Energiei a consolidat pe parcursul anului 2025 cooperarea bilaterală cu statele partenere, promovând proiecte strategice de infrastructură energetică, eficiență energetică, energie regenerabilă și integrare europeană. Dialogul bilateral activ cu România, Germania, Ucraina, Statele Unite ale Americii, Franța, Letonia, Danemarca, Suedia, Azerbaidjan, Slovacia a contribuit la creșterea securității energetice și la accelerarea modernizării sectorului energetic național.

⁴⁵ <https://energie.gov.md/ro/node/45886>

⁴⁶ <https://energie.gov.md/ro/content/dorin-junghietu-la-deschiderea-moldova-energy-forum-moldova-poate-transforma-sectorul-sau>

⁴⁷ <https://energie.gov.md/ro/content/experienta-republicii-moldova-tranzitia-verde-fost-prezentata-la-conferinta-cleantech-days>

⁴⁸ <https://energie.gov.md/ro/content/secretara-de-stat-ministerului-energiei-cristina-pereteatcu-participat-la-saptamana-energiei>

⁴⁹ <https://energie.gov.md/ro/content/forumul-economist-republica-moldova-este-un-exemplu-de-succes-reformarea-sectorului>

⁵⁰ <https://energie.gov.md/ro/content/secretara-de-stat-ministerului-energiei-carolina-novac-participat-la-forumul-economic-de-la>

⁵¹ <https://energie.gov.md/ro/content/dorin-junghietu-moldova-va-dezvolta-noi-proiecte-de-interconectare-energetica-cu-romania-si>

Un accent deosebit a fost pus pe consolidarea cooperării energetice cu *România*⁵². Au fost promovate proiectele strategice de interconectare electrică Vulcănești - Chișinău, Bălți - Suceava și Strășeni - Gutinaș, precum și dezvoltarea Coridorului Vertical de gaze naturale. Totodată, au fost intensificate contactele comerciale și atrase investiții în infrastructura energetică și în dezvoltarea proiectelor de energie regenerabilă. România a continuat să joace un rol esențial în sprijinirea Republicii Moldova în procesul de integrare în piața energetică europeană și consolidare a securității energetice.

Cooperarea cu *Ucraina*⁵³ a vizat securitatea aprovizionării cu energie electrică și gaze naturale, dezvoltarea rutelor alternative de aprovizionare, utilizarea depozitelor subterane de gaze, integrarea piețelor energetice și extinderea interconectărilor transfrontaliere. Totodată, au fost consolidate mecanismele comune de coordonare în cadrul ENTSO-E și cooperarea regională pentru reziliența infrastructurii energetice.

Parteneriatul cu *Germania*⁵⁴ a contribuit la promovarea eficienței energetice, modernizarea sistemelor de termoficare, dezvoltarea energiei regenerabile și digitalizarea sectorului energetic. Prin sprijinul instituțiilor germane, inclusiv GIZ, KfW și DENA, au fost susținute proiecte de renovare energetică, dezvoltarea infrastructurii energetice și implementarea celor mai bune practici europene în domeniul energiei și politicilor climatice.

Relațiile cu *Statele Unite ale Americii*⁵⁵ au fost consolidate prin cooperarea în domeniul securității energetice, dezvoltării infrastructurii și implementării reformelor sectoriale. Sprijinul american, în special prin finanțarea proiectului strategic precum linia Strășeni - Gutinaș contribuie semnificativ la modernizarea și reziliența sistemului energetic al Republicii Moldova.

Cooperarea cu *Franța*⁵⁶ s-a concentrat pe eficiența energetică, renovarea fondului construit și susținerea reformelor în domeniul energiei regenerabile. Prin intermediul AFD și al programelor de asistență tehnică, Republica Moldova a beneficiat de sprijin financiar și expertiză pentru implementarea proiectelor de modernizare energetică și alinierea cadrului normativ la standardele europene.

În cadrul cooperării bilaterale *moldo-letone*⁵⁷, a fost semnat un Protocol de cooperare care prevede consolidarea colaborării în domeniul eficienței energetice și al tranziției verzi. Părțile au convenit să promoveze implicarea companiilor letone în dezvoltarea infrastructurii energetice a Republicii Moldova, inclusiv în domeniul energiei regenerabile, combustibililor alternativi și digitalizării sectorului energetic.

Totodată, Republica Moldova și *Letonia* au convenit să coopereze în dezvoltarea pieței energiei electrice, integrarea surselor regenerabile, optimizarea sistemului de distribuție și transport al energiei electrice și implementarea măsurilor de renovare energetică a clădirilor, prin preluarea bunelor

⁵² - <https://energie.gov.md/ro/content/proiectele-de-infrastructura-si-dezvoltarea-contactelor-comerciale-energie-au-fost-discutate>,
- <https://energie.gov.md/ro/content/dorin-junghietu-romania-este-un-partener-de-incredere-procesul-de-modernizare-sectorului>,
- <https://energie.gov.md/ro/content/dorin-junghietu-participat-la-energy-expo-2025-dedicata-tranzitiei-energetice-si-securitatii>,
- <https://energie.gov.md/ro/content/ministrul-energiei-dorin-junghietu-participat-la-simpozionul-roman-al-energiei>

⁵³ - <https://energie.gov.md/ro/node/45547>,

- <https://energie.gov.md/ro/content/ministrul-energiei-dorin-junghietu-efectuat-o-vizita-oficiala-la-kiev-pentru-consolidarea>

⁵⁴ - <https://energie.gov.md/ro/content/ministerul-energiei-gazduieste-o-delegatie-ministerului-federal-german-pentru-afaceri>,
- <https://energie.gov.md/ro/content/dorin-junghietu-la-stuttgart-parteneriatul-cu-baden-wuerttemberg-accelereaza-modernizarea>

⁵⁵ <https://energie.gov.md/ro/content/ministrul-energiei-dorin-junghietu-avut-o-intrevedere-cu-nick-pietrowicz-insarcinat-cu>

⁵⁶ <https://energie.gov.md/ro/content/ministrul-energiei-dorin-junghietu-avut-o-intrevedere-cu-conducerea-agentiei-franceze-de-0>

⁵⁷ <https://energie.gov.md/ro/content/republica-moldova-si-republica-letona-intensifica-cooperarea-domeniul-energetic>

practici, expertizei letone, precum și modelelor de succes în domeniul energiei verzi, în special privind valorificarea energetică a deșeurilor și producerea biogazului⁵⁸.

Dialogul bilateral cu *Danemarca*⁵⁹, *Suedia*⁶⁰ și *Slovacia*⁶¹ a facilitat schimbul de experiență și transferul de bune practici în domeniul energiei verzi, eficienței energetice, digitalizării și economiei circulare. Au fost promovate soluții inovatoare privind valorificarea energetică a deșeurilor, dezvoltarea biogazului, renovarea energetică a clădirilor și implementarea tehnologiilor moderne în sectorul energetic.

Consolidarea cooperării bilaterale cu *Azerbaidjanul*⁶² în domeniul energetic, prin intensificarea dialogului instituțional și promovarea proiectelor comune orientate spre diversificarea surselor de aprovizionare cu gaze naturale și produse petroliere, dezvoltarea energiei regenerabile și atragerea investițiilor în sectorul energetic al Republicii Moldova. În cadrul întreprinderilor bilaterale desfășurate la Baku și Chișinău, au fost promovate oportunități de colaborare cu compania SOCAR, inclusiv pentru participarea la licitațiile privind construcția centralelor regenerabile și implementarea soluțiilor de stocare a energiei (BESS). Totodată, au fost discutate perspectivele participării Republicii Moldova la inițiative regionale precum „Green Energy Corridor”, dezvoltarea infrastructurii energetice moderne și consolidarea securității energetice regionale.

Prin aceste acțiuni, Ministerul Energiei a consolidat parteneriatele strategice bilaterale ale Republicii Moldova, contribuind la modernizarea sectorului energetic, creșterea rezilienței energetice, atragerea investițiilor și accelerarea procesului de integrare europeană.

3.2.4. Vizite în teritoriu și consolidarea dialogului cu autoritățile locale

Pe parcursul anului 2025, conducerea Ministerului Energiei a efectuat multiple vizite de lucru în teritoriu, consolidând dialogul cu autoritățile publice locale, instituțiile publice, mediul educațional și comunitățile beneficiare ale proiectelor energetice. Vizitele au avut drept scop evaluarea implementării proiectelor de eficiență energetică și energie regenerabilă, promovarea investițiilor verzi și identificarea necesităților locale în domeniul infrastructurii energetice.

La *Călărași*⁶³, reprezentanții Ministerului Energiei au avut întreprinderi cu conducerea raionului și primarii localităților Nișcani și Sipoteni, fiind analizate proiectele implementate în domeniul eficienței energetice și tranziției verzi. Au fost evidențiate măsurile de termoizolare, modernizare a infrastructurii publice și proiectele realizate prin programele „Mă Implic”, „Satul European” și E4M. Tot la Călărași a avut loc un eveniment dedicat promovării standardelor „Casă Pasivă” și clădirilor nZEB, organizat la Grădinița „DoReMicii”, cu participarea autorităților centrale, locale și partenerilor internaționali.

În raionul *Cimișlia*⁶⁴, ministrul Energiei a evaluat implementarea proiectelor de eficiență energetică la Spitalul Raional Cimișlia și în satul Ecaterinovca, unde grădinița locală a fost modernizată prin Programul „Satul European”. Discuțiile cu autoritățile locale au vizat extinderea investițiilor în infrastructura energetică și promovarea bunelor practici de reducere a consumului de energie în sectorul public.

⁵⁸ <https://energie.gov.md/ro/content/secretara-de-stat-ministerului-energiei-cristina-pereteatcu-avut-o-intrevedere-cu-o>

⁵⁹ <https://energie.gov.md/ro/content/secretara-de-stat-ministerului-energiei-cristina-pereteatcu-avut-o-intrevedere-cu>

⁶⁰ <https://energie.gov.md/ro/node/45776>

⁶¹ <https://energie.gov.md/ro/content/extinderea-cooperarii-pentru-dezvoltare-discutata-cu-o-delegatiei-ministerului-slovac-de>

⁶² - <https://energie.gov.md/ro/content/secretara-de-stat-carolina-novac-participat-la-saptamanii-energiei-desfasurata-la-baku>
- <https://energie.gov.md/ro/content/ministrul-energiei-purtat-mai-multe-discutii-de-nivel-inalt-vederea-intaririi-cooperarii-cu>

⁶³ <https://energie.gov.md/ro/content/secretarul-general-al-ministerului-energiei-efectuat-o-vizita-de-lucru-raionul-calarasi>

⁶⁴ <https://energie.gov.md/ro/content/ministrul-energiei-vizita-la-cimislia-proiecte-de-modernizare-energetica-pentru-un-viitor>

În raionul *Sîngerei*⁶⁵, conducerea Ministerului a avut întreveneri cu reprezentanții Consiliului Raional, deținători de panouri fotovoltaice și antreprenori locali, fiind abordate subiecte privind eficiența energetică și dezvoltarea energiei regenerabile. Au fost vizitate Spitalul Raional Sîngerei, gimnaziul din Iezărenii Vechi și un parc fotovoltaic din satul Rădoia, proiectele demonstrate evidențiind impactul investițiilor în reducerea costurilor energetice și consolidarea securității energetice locale.

În cadrul vizitei în raionul *Șoldănești*⁶⁶, ministrul Energiei a discutat cu președinta raionului și operatorii locali de gaze și energie electrică despre extinderea infrastructurii energetice și modernizarea sistemelor de distribuție. Au fost vizitate liceul „Alexei Mateevici” și parcul fotovoltaic din Cotiujenii Noi, fiind evidențiate investițiile în termoizolare, modernizarea sistemelor de încălzire și dezvoltarea capacităților regenerabile.

La *Drochia*⁶⁷, oficialii Ministerului Energiei au avut întreveneri cu administrația raională privind atragerea investițiilor și dezvoltarea infrastructurii energetice regionale. Vizita a inclus evaluarea lucrărilor de eficientizare energetică la Grădinița nr. 5 „Scufița Roșie” și inspectarea unui parc fotovoltaic aflat în construcție în localitatea Gribova, proiect strategic pentru dezvoltarea energiei regenerabile în regiune.

În raionul *Telenești*⁶⁸, ministrul Energiei a discutat cu autoritățile publice locale despre extinderea programelor de eficiență energetică și modernizarea infrastructurii publice. Au fost vizitate Centrul de Sănătate Telenești, Spitalul Raional și Grădinița „Andrieș”, unde au fost implementate proiecte de termoizolare și instalare a panourilor fotovoltaice.

În localitatea *Chiperceni*⁶⁹, raionul Orhei, conducerea ministerului a efectuat o vizită la un parc eolian, unde au fost prezentate exemple practice privind funcționarea turbinelor eoliene și dezvoltarea sectorului energiei regenerabile. Evenimentul a reunit reprezentanți ai mediului academic, jurnaliști și tineri participanți la programe de educație climatică și energetică.

La *Vadul lui Vodă*⁷⁰, reprezentanții Ministerului Energiei au participat la deschiderea unei școli de vară dedicate viitorilor jurnaliști de mediu, fiind promovate politicile naționale privind eficiența energetică, schimbările climatice și tranziția verde.

Totodată, au fost efectuate mai multe vizite de lucru în teritoriu, cu scopul de a discuta proiectele de eficiență energetică și de promovare a surselor regenerabile de energie, precum și de a consolida dialogul cu autoritățile publice locale și mediul de afaceri.

Respectiv, în vizita de la *Combinatul de Vinuri „Cricova” S.A.* și *Casa vinicolă „Luca”*⁷¹, au fost prezentate parcurile fotovoltaice cu o capacitate totală de 340 kW, amplasate la Cricova și Cahul, finanțate inclusiv prin programe de subvenționare ale Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură. Aceste investiții au contribuit la reducerea cu aproximativ 20% a consumului de energie electrică din rețea.

La Casa vinicolă „Luca”, a fost evidențiată implementarea unui sistem energetic bazat pe panouri fotovoltaice de 5 kW și pompe de căldură, care a permis acoperirea integrală a consumului de energie

⁶⁵ <https://energie.gov.md/ro/node/45808>

⁶⁶ <https://energie.gov.md/ro/content/ministrul-energiei-dorin-junghietu-vizita-de-lucru-la-soldanesti>

⁶⁷ <https://energie.gov.md/ro/content/ministrul-energiei-dorin-junghietu-vizita-de-lucru-raionul-drochia>

⁶⁸ <https://energie.gov.md/ro/content/ministrul-energiei-dorin-junghietu-vizita-de-lucru-raionul-telenești>

⁶⁹ <https://energie.gov.md/ro/content/jurnalisti-si-viitor-jurnalisti-de-mediul-s-au-familiarizat-la-chiperceni-cu-functionarea>

⁷⁰ <https://energie.gov.md/ro/content/secretara-de-stat-cristina-pereteatcu-alaturi-de-viitorii-jurnalisti-de-mediul-la-scoala-de>

⁷¹ <https://energie.gov.md/ro/content/facturi-de-energie-de-0-lei-datorita-investitiilor-parcuri-fotovoltaice-secretara-de-stat>

electrică și reducerea costurilor la factură la zero. Compania intenționează extinderea capacității instalate la 7 kW, în contextul creșterii producției și exportului în 15 state.

În comuna *Sipotenii*⁷², raionul Călărași, a fost vizitat Centrul Cultural multifuncțional, dotat cu un sistem fotovoltaic de 57,6 kW. Investiția, realizată prin programele DAR 1+3 și Satul European Expres, a condus la reducerea consumului de energie din rețea la zero și la economii de peste 150 mii lei anual.

În raionul Călărași (Tuzara și Nișcani), au fost analizate proiecte de eficiență energetică implementate la nivel local, inclusiv utilizarea energiei regenerabile în clădiri publice și soluții de sprijin pentru populație prin programe de izolare termică a locuințelor.

Cu referire la vizita conducerii Ministerului în comuna *Cocieri*⁷³, raionul Dubăsari, discuțiile cu autoritățile locale și agenții economici au vizat barierele administrative în procesul de instalare a centralelor fotovoltaice și racordare la rețea. Au fost abordate măsuri de simplificare a procedurilor de autorizare, inclusiv introducerea garanțiilor de bună execuție pentru solicitarea avizelor de racordare și eficientizarea utilizării capacităților de rețea disponibile.

De asemenea, au fost prezentate facilități pentru prosumatori, inclusiv termene reduse de eliberare a avizelor (10 zile pentru prosumatori și 30 de zile pentru centrale mari) și cadrul legislativ privind lucrările fără autorizație pentru instalații mici pe proprietăți private.

În satul *Sireți*⁷⁴, în cadrul vizitei au fost evaluate progresele autorităților publice locale și ale mediului de afaceri în domeniul eficienței energetice și utilizării surselor regenerabile de energie. Totodată, în dialog cu autoritățile locale, a fost evidențiat parcursul de modernizare energetică al localității, inclusiv implementarea unui parc fotovoltaic cu capacitatea de 20 kW, care asigură alimentarea sistemului de iluminat stradal și contribuie la reducerea costurilor energetice și a emisiilor de carbon, fiind prezentată, de asemenea, inițiativa de extindere a capacității până la 200 kW, în vederea acoperirii necesarului energetic al mai multor instituții publice.

De asemenea, două instituții preșcolare din localitate sunt dotate cu centrale fotovoltaice de câte 15 kW, fapt care a permis reducerea cu aproximativ 50% a cheltuielilor pentru energie electrică. A fost prezentat implementarea unui nou proiect de centrală fotovoltaică de 200 kW, care va asigura autonomia energetică a clădirilor publice din localitate.

În cadrul vizitei de lucru a ministrului Energiei, Dorin Junghietu, în raionul Căușeni, au fost evidențiate mai multe proiecte de succes privind valorificarea surselor regenerabile de energie și eficientizarea consumului energetic în infrastructura publică locală.

În cadrul vizitei din comuna *Pervomaisc*⁷⁵, au fost prezentate panourile fotovoltaice cu o capacitate de 48 kW, destinate acoperirii parțiale a consumului de energie electrică al pompelor de alimentare cu apă potabilă pentru peste 900 de locuitori. Sistemul este dotat cu contoare inteligente bidirecționale, care permit monitorizarea consumului și producției de energie în timp real, facilitând aplicarea tarifelor diferențiate și optimizarea costurilor energetice.

De asemenea, a fost vizitată stația de pompieri din Căinari, care a devenit independentă energetic în urma instalării unui sistem fotovoltaic de 55 kW, completat cu pompe de căldură, cazan pe gaze naturale și generatoare, cu sprijinul partenerilor de dezvoltare și al autorităților publice locale. Stația

⁷² <https://energie.gov.md/ro/content/raionul-calarasi-institutiile-publice-din-mai-multe-localitati-au-facturi-pe-zero-la-energie>

⁷³ <https://energie.gov.md/ro/content/secretara-de-stat-carolina-novac-discutat-cu-autoritatile-locale-si-agentii-economici-din>

⁷⁴ <https://energie.gov.md/ro/node/45484>

⁷⁵ <https://energie.gov.md/ro/content/la-causeni-soarele-reduce-tarifele-si-facturile-la-energie-si-apa>

deservește 13 localități cu aproximativ 22 de mii de locuitori, intervenind la necesitate și în alte localități din regiune.

Totodată, a fost evidențiat și proiectul spitalului raional Căușeni, care deservește peste 70 de mii de locuitori și care a fost dotat cu un sistem complex de eficiență energetică, incluzând panouri fotovoltaice cu o capacitate de 96 kW, cazane pe biomasă, colectoare solare pentru apă caldă și generatoare de rezervă, contribuind la reducerea semnificativă a consumului de energie din surse convenționale.

În anul 2025, reprezentanții ministerului au participat la lansarea celui mai mare parc fotovoltaic construit în Republica Moldova, amplasat în localitatea Rădeni, raionul *Strășeni*⁷⁶. Proiectul reprezintă o realizare majoră în procesul de tranziție energetică și de extindere a capacităților de producere a energiei din surse regenerabile. Parcul fotovoltaic are o capacitate instalată de 50 MW și se întinde pe o suprafață de 96 de hectare. Din capacitatea totală, 24 MW au fost contractați în cadrul licitației pentru producători eligibili mari, cu livrare de energie la preț fix pe o perioadă de 15 ani, iar 26 MW sunt destinați comercializării pe piața liberă a energiei electrice.

Proiectul a fost implementat într-un termen record de aproximativ 8 luni, fapt care a fost apreciat de oficiali ca un exemplu de eficiență investițională și de implicare a sectorului privat în dezvoltarea infrastructurii energetice naționale.

În cadrul unei vizite de documentare a ministrului Energiei, la Întreprinderea de Stat „*Nodul Hidroenergetic Costești*”⁷⁷, au fost prezentate proiecte de investiții orientate spre diversificarea surselor de producere a energiei electrice și consolidarea securității energetice a Republicii Moldova.

Întreprinderea a elaborat studii de fezabilitate pentru dezvoltarea unui parc eolian și a unui parc fotovoltaic plutitor, fiecare cu o capacitate estimată între 5 și 10 MW, precum și pentru instalarea unor sisteme de stocare a energiei electrice (baterii). Implementarea acestor proiecte va permite creșterea semnificativă a capacității de generare și integrarea mai eficientă a energiei regenerabile în sistemul electroenergetic național.

Prin aceste investiții, Nodul Hidroenergetic Costești va putea valorifica complementar sursele de energie apă-aer-soare, reducând dependența de o singură sursă de producere și sporind flexibilitatea operațională, inclusiv pe piața de echilibrare odată cu dezvoltarea piețelor pe termen scurt.

Lacul de acumulare Costești este al doilea ca mărime din Republica Moldova, după Dubăsari, având o lungime de aproximativ 70 km, o suprafață de 59 km² și o capacitate de acumulare de circa 1,285 miliarde m³, cu o adâncime maximă de 43 metri.

În cadrul unei vizite de lucru în raionul *Cantemir*⁷⁸, au fost evidențiate progresele semnificative ale Republicii Moldova în domeniul energetic și impactul investițiilor în diversificarea surselor de aprovizionare și dezvoltarea energiei regenerabile. În acest sens, a fost apreciat și exemplul Spitalului Raional Cantemir, instituție care deservește aproximativ 50.000 de locuitori și care a beneficiat de un amplu proces de modernizare energetică. Clădirea a fost termoizolată, acoperișul renovat, sistemul de ventilare modernizat, iar pe acoperiș au fost instalate panouri fotovoltaice. Sistemul fotovoltaic, cu o capacitate de 40 kW, contribuie semnificativ la reducerea consumului de energie din rețea. În ultimii trei ani, instituția a înregistrat economii de peste 300.000 lei la costurile cu energia electrică, sporind eficiența utilizării resurselor publice. Totodată, la nivelul spitalului a fost instalată o stație de

⁷⁶ <https://energie.gov.md/ro/content/un-parc-fotovoltaic-de-50-mw-fost-lansat-astazi-la-radeni-raionul-straseni>

⁷⁷ <https://energie.gov.md/ro/node/45966>

⁷⁸ <https://energie.gov.md/ro/content/ministrul-energiei-dorin-junghietu-vizita-de-lucru-la-cantemir-investitiile-energia>

producere a oxigenului, care funcționează continuu și asigură necesarul pentru pacienții cu afecțiuni respiratorii, consolidând astfel reziliența infrastructurii medicale în condiții de funcționare eficientă energetic.

În cadrul vizitei în localitatea Negureni, raionul *Telenești*⁷⁹, a fost prezentat parcul fotovoltaic Negureni, ce reprezintă una dintre cele mai importante realizări recente în domeniul energiei verzi, având o capacitate instalată de 40 MW, ceea ce îl poziționează drept al doilea ca mărime din Republica Moldova, după parcul de la Rădeni (50 MW). Proiectul se întinde pe o suprafață de aproximativ 65 de hectare și include peste 60 de mii de panouri fotovoltaice. Obiectivul a fost pus în funcțiune la data de 27 iunie 2025, înregistrând, de la lansare, o producție cumulată de circa 6 milioane kWh, cu o generare zilnică de aproximativ 300 mii kWh. Energia produsă este suficientă pentru acoperirea consumului a circa 28 de mii de gospodării.

Parcurile fotovoltaice de la Rădeni și Negureni vor genera împreună peste 100 milioane kWh anual, contribuind semnificativ la creșterea ponderii energiei regenerabile în mixul energetic național și la consolidarea securității energetice a Republicii Moldova.

Totodată, la Chișinău, conducerea Ministerului Energiei a participat la evenimente publice și educaționale importante, inclusiv inaugurarea atelierului modernizat al *Centrului de Excelență în Energetică și Electronică*⁸⁰, *expoziția internațională „Moldenergy 2025”*⁸¹ și *vizita de informare organizată pentru studenții Facultății Energetică și Inginerie Electrică a Universității Tehnice a Moldovei*⁸², contribuind la consolidarea dialogului cu mediul educațional și promovarea profesiilor din sectorul energetic.

Vizitele de lucru au confirmat dinamica accelerată a procesului de tranziție energetică în Republica Moldova, evidențiată prin extinderea capacităților de producere a energiei din surse regenerabile, optimizarea consumului energetic și consolidarea securității energetice la nivel național.

Implementarea proiectelor de eficiență energetică, alături de investițiile în surse regenerabile, contribuie în mod direct la modernizarea infrastructurii publice, sporirea competitivității mediului de afaceri și avansarea obiectivelor strategice de integrare europeană în sectorul energetic.

Totodată, rezultatele înregistrate demonstrează extinderea utilizării energiei regenerabile la nivel local și impactul pozitiv al acestor investiții asupra sustenabilității energetice, eficienței consumului și dezvoltării comunităților.

În ansamblu, aceste realizări confirmă rolul esențial al investițiilor în energie regenerabilă și eficiență energetică în reducerea costurilor publice, modernizarea infrastructurii sociale și consolidarea rezilienței sistemului energetic național.

4. Realizarea obiectivului privind optimizarea procesului de planificare strategică și operațională și consolidarea competențelor instituționale, până la sfârșitul anului 2025

Pe parcursul anului 2025, Ministerul Energiei a înregistrat progrese semnificative în realizarea obiectivului privind optimizarea proceselor de planificare strategică și operațională, precum și consolidarea capacităților instituționale, printr-un ansamblu de acțiuni orientate spre eficientizarea

⁷⁹ <https://energie.gov.md/ro/content/secretara-de-stat-carolina-novac-vizita-la-parcul-fotovoltic-de-la-negureni-al-doilea-ca>

⁸⁰ <https://energie.gov.md/ro/content/atelier-modern-inaugurat-la-centrul-de-excelenta-energetica-si-electronica-din-chisinau-cu>

⁸¹ <https://energie.gov.md/ro/node/45567>

⁸² <https://energie.gov.md/ro/content/25-de-studenti-de-la-utm-vizita-la-ministerul-energiei-cadrul-saptamanii-guvernarii-deschise>

managementului intern, îmbunătățirea coordonării interinstituționale și dezvoltarea competențelor profesionale ale personalului.

În domeniul planificării și monitorizării strategice, a fost asigurată implementarea Planului anual de acțiuni al Ministerului Energiei, aprobat și ulterior actualizat în anul 2025, fiind identificate în total 247 de acțiuni. Gradul de realizare al planului a constituit 89,1%, reflectând un nivel înalt de implementare a obiectivelor stabilite. Totodată, au fost elaborate 12 rapoarte de monitorizare privind implementarea planului și 11 rapoarte aferente platformei de monitorizare a indicatorilor de performanță, asigurând o evaluare periodică a progresului instituțional.

În vederea întăririi guvernantei interne și a managementului riscurilor, a fost aprobat Registrul consolidat al riscurilor pentru anul 2025, precum și actualizarea Listei proceselor de bază ale ministerului. De asemenea, a fost menținut un sistem activ de raportare instituțională, fiind înregistrate 62 de rapoarte privind implementarea sarcinilor derivate din acte normative și administrative.

În ceea ce privește transparența și comunicarea instituțională, Ministerul Energiei a menținut o activitate intensă, fiind emise 413 comunicate de presă, preluate în mii de materiale media. Activitatea digitală a înregistrat un impact semnificativ, cu milioane de vizualizări pe platformele de comunicare socială, contribuind la creșterea vizibilității și accesului publicului la informații de interes public. În același timp, au fost recepționate și soluționate 144 solicitări de acces la informații, în conformitate cu cadrul legal privind transparența decizională.

Pe dimensiunea resurselor umane și a dezvoltării competențelor instituționale, Ministerul Energiei a desfășurat un amplu program de instruire, organizând sesiuni de formare profesională (interne și externe). Rata de participare și certificare a personalului a crescut constant, atingând peste 90% personal instruit în mod cumulativ, ceea ce reflectă consolidarea capacităților profesionale ale echipei. De asemenea, au fost derulate programe dedicate funcționarilor debutanți, cu 6 confirmări finale și activități de mentorat și instruire continuă.

În același timp, procesul de evaluare a performanței profesionale a fost implementat în conformitate cu cadrul normativ, fiind realizate evaluări semestriale pentru întreg personalul eligibil și asigurându-se stabilirea obiectivelor individuale pentru 100% dintre funcționari.

În domeniul recrutării și managementului resurselor umane, au fost scoase la concurs 13 de funcții publice vacante, proces desfășurat cu o contestație depusă, ceea ce confirmă transparența și corectitudinea procedurilor. Totodată, au fost gestionate 3 stagii plătite, dintre care 2 finalizate cu rezultate foarte bune, stagiarii fiind incluși în corpul de rezervă, contribuind la formarea noii generații de funcționari publici.

În ansamblu, rezultatele obținute în anul 2025 demonstrează o îmbunătățire semnificativă a proceselor de planificare strategică și operațională, precum și o consolidare substanțială a capacităților instituționale ale Ministerului Energiei. Aceste progrese reflectă un management instituțional eficient, orientat spre performanță, transparență și aliniere la standardele europene în domeniul guvernantei publice.

5. Provocări întâmpinate în implementarea obiectivelor

În anul 2025, deși au fost înregistrate progrese în dezvoltarea sectorului energetic, implementarea politicilor planificate, în special în contextul alinierii la acquis-ul Uniunii Europene au fost afectate

de o serie de impedimente și dificultăți majore, care au determinat un ritm mai redus de realizare în anumite domenii.

Unul dintre impedimente îl constituie capacitatea limitată a infrastructurii energetice, în special a rețelelor electrice, de a integra noi capacități de producere din surse regenerabile. Procesul de racordare la rețea rămâne complex și de durată, iar capacitățile insuficiente de echilibrare a sistemului electroenergetic, inclusiv nivelul incipient al soluțiilor de stocare a energiei, limitează valorificarea deplină a potențialului existent.

Implementarea reformelor a fost influențată și de constrângeri instituționale și administrative, inclusiv termenele restrânse impuse de procesul de aliniere la acquis-ul Uniunii Europene. Acestea au generat presiuni semnificative asupra autorității, care trebuie să gestioneze simultan un volum mare de activități legislative, instituționale și tehnice. În același timp, resursele administrative și capacitățile instituționale limitate, precum și necesitatea expertizei specializate, au afectat, într-o oarecare măsură, coordonarea eficientă și implementarea reformelor.

Un alt set de dificultăți derivă din complexitatea reformelor structurale, care presupun nu doar adoptarea cadrului normativ, dar și ajustarea mecanismelor instituționale, a procedurilor și a practicilor operaționale, necesitând o cooperare extinsă între autorități și părțile interesate din sector, mai ales în contextul gestionării concomitente a crizelor din sectorul energetic, care solicită implicarea continuă a autorităților competente, în activități operaționale de monitorizare, coordonare și asigurare a securității alimentării cu energie.

În sectorul *energiei electrice*, deși construcția LEA Vulcănești - Chișinău a fost finalizată, procesul de energizare treptată și monitorizare, care poate dura până la 60 de zile, reprezintă în continuare o etapă critică ce necesită o coordonare tehnică riguroasă, inclusiv cu partenerii ENTSO-E, pentru a garanta punerea în exploatare în condiții de siguranță. În același timp, dependența de importurile de energie electrică menține expunerea cetățenilor la volatilitatea prețurilor de pe piețele europene de energie. Tranziția către un sistem energetic mai flexibil și mai independent presupune, de asemenea, investiții considerabile și timp pentru dezvoltarea capacităților interne de producție, stocare și gestionare a energiei. Totodată, continuarea alinierii la standardele europene necesită accelerarea reformelor legislative și instituționale, precum și adaptarea mecanismelor de piață, procese care implică resurse administrative și tehnice semnificative.

În sectorul *gazelor naturale și al produselor petroliere*, progresul moderat a fost determinat de constrângeri financiare și procedurale, inclusiv necesitatea identificării surselor de finanțare, corelarea cu alte reforme și dependența de studii tehnico-economice complexe, ceea ce a dus la extinderea termenelor de implementare.

În cazul proiectului privind inventarierea și gestiunea rețelelor de gaze naturale, procesul a avansat până la etapa de definitivare a conceptului și avizare interinstituțională, însă implementarea efectivă este condiționată de identificarea surselor de finanțare și de testarea mecanismelor propuse printr-un proiect pilot în raionul Ialoveni.

Sectorul *termoenergetic* a fost marcat de dificultăți instituționale și operaționale, precum capacitatea limitată a pieței de a furniza resurse umane calificate, deficiențe în procesele de achiziții publice, interes redus din partea operatorilor economici și complexitatea cerințelor finanțatorilor. De asemenea, lipsa unor decizii la nivel local și starea tehnică degradată a infrastructurii au generat întârzieri semnificative în implementarea proiectelor investiționale.

În anul 2025, implementarea proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Chișinău” de către S.A. „Termoelectrica” a fost marcată de o serie de provocări, în special în etapa de inițiere. Principalele dificultăți au vizat capacitatea limitată a pieței locale de a furniza resurse umane calificate pentru instituirea Unității de implementare a Proiectului (UIP), fapt reflectat prin numărul redus de candidați eligibili și necesitatea reluării procedurilor de recrutare.

În cazul proiectului „Sistemul termoelectric al mun. Bălți – Faza II”, principalele impedimente sunt generate de lipsa deciziilor autorităților publice locale necesare pentru autorizarea lucrărilor în interiorul blocurilor locative. Acest fapt a blocat implementarea componentei investiționale și a generat întârzieri semnificative.

În ansamblu, aceste impedimente reflectă un cumul de factori structurali, instituționali, financiari și tehnici, precum și presiunile generate de contextul regional și de procesul accelerat de reformă, care au influențat gradul de realizare a politicilor planificate pentru anul 2025.

6. Direcții prioritare pentru anul 2026

Abordarea strategică pentru alinierea totală a Republicii Moldova la acquis-ul Uniunii Europene, vizează modernizarea cadrului legislativ și instituțional, consolidarea guvernantei energetice și creșterea transparenței în planificarea și monitorizarea politicilor energetice și climatice. Accentul este pus pe promovarea eficienței energetice și reducerea consumului de energie prin măsuri de eficiență energetică, prin trecerea treptată de la cerințele NZEB la cele pentru clădiri cu emisii zero, extinderea utilizării energiei din surse regenerabile și instituirea unor mecanisme robuste privind durabilitatea și reducerea emisiilor.

Totodată, se urmărește creșterea securității energetice, diversificarea aprovizionării cu gaze, energie electrică și produse petroliere, precum și adoptarea standardelor europene privind funcționarea piețelor de energie electrică și gaze naturale, operarea în siguranță a sistemelor energetice, gestionarea congestiilor și protecția împotriva manipulării pieței de energie. Aceste acțiuni vor permite construirea unui sector energetic competitiv, sigur și sustenabil, aliniat pe deplin la cerințele pieței interne europene.

În acest sens, drept obiective prioritare sunt:

- implementarea *Planului Național Integrat privind Energia și Clima*, ce va asigura o planificare coerentă a tranziției verzi și va orienta investițiile spre sectoarele cu cel mai mare potențial de decarbonizare;
- avansarea reformei pieței energiei electrice, majorarea gradului de lichiditate a pieței pe parcursul zilei și pieței pentru ziua următoare și pregătirea pentru cuplarea pieței cu cele similare din UE în 2027, ce va asigura competitivitatea și transparența pieței, creșterea eficienței acesteia, optimizarea fluxurilor transfrontaliere de energie electrică și va contribui la formarea costurilor la energie electrică competitive pentru consumatori finali;
- dezvoltarea pieței energiei electrice de echilibrare și a serviciilor de sistem prin atragerea investițiilor în noi capacități de echilibrare, permițând dezvoltarea acestor piețe ca element esențial pentru stabilitatea sistemului electroenergetic în condițiile creșterii ponderii energiei din surse regenerabile;
- dezvoltarea infrastructurii energetice prin interconexiuni strategice, precum finalizarea integrală a proiectului LEA 400 kV Vulcănești - Chișinău („linia independenței energetice”), ce va consolida securitatea energetică. În paralel, realizarea interconectorului

400 kV Bălți - Suceava, cu finalizarea estimată în 2027, va permite creșterea capacității de import/export, în special a energiei electrice produse din surse regenerabile, contribuind la flexibilitatea și decarbonizarea sistemului. Totodată, proiectele 400 kV Strășeni - Gutinaș și circuitul secundar 330 kV Bălți - Centrala hidroelectrică Dnestrovsk cu Ucraina, planificate pentru implementare în perioada 2030-2035, vor extinde integrarea regională și, pe termen mediu, vor accelera apropierea operatorului sistemului de transport a energiei electrice din Republica Moldova de statutul de membru deplin ENTSO-E;

- dezvoltarea capacităților de flexibilitate și echilibrare (BESS, soluții de stocare, agregare) prin implementarea proiectelor de stocare a energiei (BESS) rezultate din licitațiile lansate, inclusiv monitorizarea respectării condițiilor de implementare și a performanței operaționale. Dezvoltarea mecanismelor de remunerare a serviciilor de flexibilitate, inclusiv prin scheme de capacitate sau servicii auxiliare, conform cerințelor europene, sprijinirea agregatorilor și a participării prosumatorilor în piață, pentru creșterea flexibilității și eficienței sistemului;
- consolidarea securității financiare și protecția consumatorilor, prin optimizarea mecanismelor de tarifare și protecție socială pentru consumatorii vulnerabili. Creșterea disciplinei financiare în sector, inclusiv prin îmbunătățirea mecanismelor de raportare, audit și supraveghere. Reducerea pierderilor în rețele și îmbunătățirea eficienței energetice pentru scăderea costurilor de operare și a tarifelor finale.
- atragerea investițiilor în surse de energie regenerabilă și extinderea programelor de eficiență energetică, ce vor reduce costurile pentru consumatori (gospodării și întreprinderi), va diminua dependența de combustibili fosili și va contribui la atingerea obiectivelor climatice asumate. Deși combustibilii fosili vor rămâne necesari pentru acoperirea vârfurilor de consum și echilibrarea sistemului, accelerarea tranziției către energiile regenerabile - în conformitate cu PNIEC, va asigura un mix energetic mai curat, mai sigur și mai rezilient pe termen lung.

De asemenea, reformele-cheie din sectorul energetic sunt orientate spre continuarea armonizării cadrului normativ național la acquis-ul Uniunii Europene, prin transpunerea:

- [Directivei \(UE\) 2023/1791](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 13 septembrie 2023 privind eficiența energetică și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955 (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE);
- [Directiva \(UE\) 2023/2413](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 18 octombrie 2023 de modificare a Directivei (UE) 2018/2001, a Regulamentului (UE) 2018/1999 și a Directivei 98/70/CE în ceea ce privește promovarea energiei din surse regenerabile și de abrogare a Directivei (UE) 2015/652 a Consiliului;
- [Directiva \(UE\) 2018/2001](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE.);
- [Directiva delegată \(UE\) 2024/1405](#) a Comisiei din 14 martie 2024 de modificare a anexei IX la Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește adăugarea de materii prime pentru producția de biocombustibili și biogaz;
- [Directiva 2009/119/CE](#) a Consiliului din 14 septembrie 2009 privind obligația statelor membre de a menține un nivel minim de rezerve de țiței și/sau de produse petroliere.

În continuarea procesului de armonizare, activitățile din domeniul energetic vor fi orientate prioritar către implementarea și alinierea cadrului normativ național la actele relevante ale Uniunii Europene

în domeniile proiectării ecologice, etichetării energetice, eficienței energetice, surselor regenerabile, pieței energiei electrice și infrastructurii energetice transeuropene.

În domeniul *proiectării ecologice*, cadrul național va fi aliniat cerințelor prevăzute de Regulamentul (UE) 2023/826 privind consumul de energie în modurile oprit, standby și standby în rețea al echipamentelor electrice și electronice de uz casnic și de birou, Regulamentul (UE) 2024/1834 privind ventilatoarele acționate de motoare electrice, Regulamentul (UE) 2023/2533 privind uscătoarele de rufe de uz casnic, Regulamentul (UE) 2024/1103 privind aparatele pentru încălzire locală și dispozitivele de control conexe, precum și Regulamentul (UE) 2024/1781 de instituire a cadrului pentru cerințele de proiectare ecologică pentru produsele sustenabile.

În domeniul *etichetării energetice*, prioritare vor fi implementarea Regulamentului delegat (UE) 2023/2534 privind uscătoarele de rufe de uz casnic, a Regulamentului delegat (UE) 2019/2018 privind aparatele frigorifice cu funcție de vânzare directă, precum și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2024/994 referitor la baza de date pentru produse.

În domeniul *eficienței energetice*, Ministerul se va alinia la cerințele și prevederile Regulamentului delegat (UE) 2023/807 privind factorul de energie primară pentru energia electrică și a Regulamentului delegat (UE) 2024/1364 privind instituirea sistemului de evaluare a centrelor de date.

În domeniul *surselor regenerabile de energie*, prioritare vor fi implementarea Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2022/996 privind criteriile de durabilitate și reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, a Regulamentului (UE) nr. 1307/2014 privind pășunile cu biodiversitate ridicată, precum și a Regulamentelor delegate (UE) 2023/1185 și (UE) 2023/1640 privind metodologiile de evaluare a combustibililor regenerabili și a biomasei, inclusiv a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2022/2448 și a Regulamentului (UE) 2018/732 privind criteriile operaționale și compararea prețurilor combustibililor alternativi.

În domeniul *pieței energiei electrice*, accentul va fi pus pe implementarea Regulamentului (UE) 2024/1106 privind protecția împotriva manipulării pieței angro de energie și a Regulamentului (UE) 2024/1747 privind îmbunătățirea organizării pieței energiei electrice a Uniunii.

În domeniul *rețelelor transeuropene de energie*, va continua armonizarea cadrului național cu prevederile Regulamentului (UE) 2022/869 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, în vederea consolidării interconectivității și securității energetice.